

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

KONKURENCYJNOŚĆ POLSKIEJ GOSPODARKI
ŻYWNOŚCIOWEJ W WARUNKACH GLOBALIZACJI
I INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

STYCZEŃ 2014

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Jadwiga Seremak-Bulge	3
2. Rynek zbóż	Wiesław Łopaciuk	5
	Magdalena Bodył	
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	15
	Magdalena Bodył	
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	21
6. Rynek warzyw	Grażyna Stęпка	25
	Tomasz Smoleński	
7. Rynek owoców	Bożena Nosecka	34
	Irena Strojewska	
8. Rynek mleka	Jadwiga Seremak-Bulge	43
	Teresa Zdziarska	
9. Rynek wołowiny	Danuta Rycombel	48
10. Rynek wieprzowiny	Jan Małkowski	51
	Danuta Zawadzka	
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Grzegorz Dybowski	55
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	61
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	65
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik	71
	Paweł Wyrzykowski	
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Aldon Zalewski	77
	Arkadiusz Zalewski	

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny),
Lucyna Mieszkowska (sekretarz redakcji), Jan Małkowski, Stanisław Mańko, Bożena Nosecka.
Prenumerata: Barbara Walkiewicz - tel.: 22 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
tel.: 22 505 46 66, faks: 22 827 19 60
Druk: EXPOL Włocławek
Nakład: 220 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

1. Rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej w 2013 r. poprawiły się, po gorszym pod tym względem roku poprzednim. Wzrost cen skupu podstawowych surowców rolniczych wyraźnie wyprzedzał podwyżki cen środków produkcji, których ceny nieznacznie spadły. Według nieostatecznych danych, ceny skupu podstawowych produktów rolniczych w relacji 12-miesięcznej (XII 13/XII 12) wzrosły o 3,5%, podczas gdy ceny detaliczne środków produkcji w tym czasie zmalały o 0,7%. Skumulowany wskaźnik nożyc cen wyniósł więc 104,2 punktu, podczas gdy w poprzednim roku wynosił 96,6 punktu. Tempo wzrostu cen środków produkcji mała drugi rok z kolei, a w czwartym kwartale nastąpił spadek ich cen, pod wpływem głębszych obniżek cen nawozów mineralnych. Obniżki światowych cen ropy naftowej i gazu oraz szybszy od popytu wzrost podaży nawozów w kraju i na świecie spowodował, że ceny nawozów mineralnych w ciągu 12 miesięcy 2013 r. nominalnie spadły 6,3%, po wzroście w roku ubiegłym o prawie 5% i o 18,6% w 2011 r. Staniały także bezpośrednie nośniki energii (o 1,9%), które w 2012 r. wzrosły o 0,9%, a w latach 2010-2011 o około 12% rocznie. Dynamika wzrostu cen pozostałych środków produkcji, z wyjątkiem cen materiałów budowlanych, których ceny rosły szybciej niż w 2012 r., także była znacznie mniejsza. W relacji 12-miesięcznej ceny pestycydów i materiałów budowlanych podniosły się o 2,2 do 2,9%, a ceny maszyn i urządzeń do produkcji rolniczej praktycznie nie zmieniły się.

W rezultacie okres ostatnich czterech lat należy uznać za bardzo korzystny dla rolnictwa, bowiem ceny otrzymywane przez rolników rosły znacznie szybciej niż środków produkcji. W latach 2010-2013 nominalny wzrost cen nawozów mineralnych, maszyn rolniczych oraz materiałów budowlanych był zbliżony i nieco mniejszy od przeciętnego (o 14,2-14,5%), przy znacznie szybszym wzroście cen bezpośrednich nośników energii (o prawie 24%) i wolniejszym wzroście cen pestycydów (o 8,3%). Realny wzrost cen środków produkcji (po uwzględnieniu inflacji) wyniósł więc 3,5%, przy czym pestycydy realnie staniały (o 2,6%), a bezpośrednie nośniki energii zdrożały o 11,4%.

W tym czasie ceny skupu podstawowych surowców rolniczych rosły znacznie szybciej, a opłacalność produkcji rolniczej mierzona relacjami cen otrzymywanych przez rolników i przez nich płaconych uległa wyraźnej poprawie. Skumulowany wskaźnik nożyc cen dla lata 2010-2013 wyniósł 122 punkty, bowiem ceny koszyka skupu podstawowych surowców rolniczych od grudnia 2009 r. do grudnia 2013 r. wzrosły nominalnie o ponad 40%, mimo że w 2012 r. spadły o 0,5%.

Podwyżkom cen skupu podstawowych surowców rolniczych w 2013 r. o 3,5% towarzyszył znacznie wolniejszy, bo zaledwie 0,8% wzrost cen detalicznych żywności, która przy bardzo niskiej inflacji (0,5%) realnie zdrożała o 0,3%. W 2012 r. realny wzrost cen detalicznych żywności wyniósł 1,3%. Niska dynamika wzrostu cen detalicznych żywności, zwłaszcza w drugiej połowie 2013 r. utrzymywała się, mimo nieco szybszego niż w 2012 r. wzrostu dochodów mierzonych wielkością wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw, które po wyraźnym zahamowaniu w poprzednich dwóch latach realnie podniosły się o 2,9%. Zmniejszenie dynamiki wzrostu cen detalicznych żywności w 2013 r. oraz w 2011 r. spowodowało, że w całym 4-leciu nominalny wzrost cen żywności wyniósł 13,7%, przy 11,2% inflacji. Zatem żywność w tym okresie realnie zdrożała o 2,2%, ale wzrost jej cen ustępował podwyżkom wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw, które nominalnie wzrosły o 16,3%, a realnie o 4,6%.

O wzroście cen skupu podstawowych surowców rolniczych w ciągu 12 miesięcy 2013 r. zdecydowałyby znaczne podwyżki cen skupu mleka oraz ziemniaków, które z nadwyżką skompensowały spadki cen zbóż oraz żywca.

Zmniejszenie cen skupu zbóż w 2013 r. o 15-26%, mimo nieco mniejszych niż przed rokiem zbiorów i zbliżonego do ubiegłorocznego popytu, nastąpiło pod wpływem skokowych spadków cen na rynkach światowych, wywołanych znacznie lepszymi zbiorami zarówno pszenicy jak i zbóż paszowych, w głównych rejonach produkcyjnych świata i presją ich podaży. Zboża pozostały drogie zwłaszcza w relacji do drobiu, ale również innych rodzajów żywca, mimo znaczącego zmniejszenia po trzech latach bardzo wysokich cen. Nominalny wzrost cen zbóż w 4-leciu 2010-2013 wyniósł od około 36% (kukurydza) do 89% (żyto, jęczmień), a wzrost realny od około 22% do 70%.

Spadek cen skupu żywca w okresie od grudnia 2012 r. do grudnia 2013 r. był znacznie mniejszy i wahał się od 1,1% (trzoda chlewna) do 9,3% (bydło). Również w trzech poprzednich latach ceny skupu żywca zwłaszcza drobiowego rosły znacznie wolniej niż zbóż. W rezultacie nominalny wzrost cen skupu drobiu w 4-leciu 2010-2013 wyniósł zaledwie 15,3%, bydła 28,6%, a trzody chlewniej 36,6%. Realny wzrost cen żywca wyniósł więc odpowiednio 3,7, 15,6 i 22,8%.

Relacje cen żywca do zbóż, mające decydujący wpływ na opłacalność produkcji, pozostały więc wąskie. W przypadku trzody chlewniej relacje te, przy obecnym poziomie sprawności technologicznej i organizacyjnej, kształtowały się w 2013 r. poniżej relacji granicznych, a pogłowie trzody chlewniej i produkcja żywca wieprzowego spadały. Wysoka sprawność technologiczna fermowej produkcji drobiarskiej sprawia, że mimo wysokich cen zbóż i pasz produkcja żywca drobiowego dynamicznie rozwijała się, stając się coraz silniejszą konkurencją dla tradycyjnej produkcji żywca wieprzowego.

W 2013 r. znacząco wzrosły natomiast ceny skupu mleka, które w grudniu 2013 r. prawdopodobnie były o ponad 23% wyższe niż w grudniu 2012 r. Mleko należało do najszybciej drożejących produktów rolniczych także w 4-leciu 2010-2013, mimo niewielkiego spadku cen w 2012 r. Ceny skupu mleka wzrosły w tym czasie nominalnie o 47,8%, a realnie prawie o 1/3. Warto też zauważyć, że wzrost cen skupu mleka wyprzedzał podwyżki cen kukurydzy, choć ustępował wzrostom innych zbóż paszowych. Może to sugerować, że w przyszłości udział kukurydzy w żywieniu bydła mlecznego będzie coraz większy.

Spadek cen cieląt w 2013 r. (o 3,3%) był znacznie mniejszy niż bydła (o 9,3%). Przy mniej licznych urodzeniach oraz coraz mniejszym eksporcie potwierdza to rosnące zainteresowanie rolników produkcją żywca wołowego wysokiej jakości. Głęboki spadek cen cieląt w 2010 r. spowodował jednak, że ich ceny w latach 2010-2013 wzrosły nominalnie tylko o 9,2%, a realnie zmalały o 1,8%, podczas gdy wzrost cen skupu bydła wynosił w tym czasie odpowiednio 28,6 i 15,6%. Potwierdza to rosnącą opłacalność produkcji bydła ciężkiego w stosunku do wywozu cieląt.

Drastyczny spadek powierzchni uprawy i zbiorów ziemniaków spowodował, że ceny skupu w grudniu 2013 r. były o ponad 28% wyższe niż przed rokiem. Wzrost ich cen w 4-leciu 2010-2013 był zbliżony do podwyżek cen mleka (ponad 48% nominalnie i 33% realnie), ale ustępował wzrostom cen większości zbóż, choć był większy od podwyżek cen kukurydzy.

2. W grudniu 2013 r. rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej były lepsze niż w listopadzie i lepsze niż w poprzednich pięciu miesiącach oraz przed rokiem. Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR) wzrósł w ciągu miesiąca o kolejne 0,2 pkt. proc. do 101,0 punktów i był wyższy w poprzednich pięciu miesiącach o 0,1 do 0,8 pkt. proc. oraz o 0,3 pkt. proc. wyższy niż przed rokiem. O wzroście SWKR zdecydowało zarówno zwiększenie wyrównanego wskaźnika nożyc cen (o 0,2 pkt. proc.), jak i wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu (o 0,3 pkt. proc.). O podniesieniu wyrównanego wskaźnika nożyc cen do 100,7 punktu zdecydował wzrost wyrównanego wskaźnika zmian cen skupu o 0,1 pkt. proc., przy spadku wyrównanego wskaźnika zmian cen środków produkcji o 0,1 pkt. proc. do 99,9 punktu. Tym samym wyrównany wskaźnik nożyc cen był o 0,4 pkt. proc. wyższy niż przed rokiem i o 0,2-0,3 pkt. proc. wyższy niż w poprzednich 3 miesiącach. Na poprawę wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu złożyły się przede wszystkim ożywienie obrotów handlowych z zagranicą produktami rolno-spożywczymi, zwłaszcza po stronie eksportu oraz znaczący wzrost wynagrodzeń w końcu roku, przy niskiej dynamice wzrostu cen detalicznych żywności. Zrównoważyło to negatywny wpływ sezonowego spadku wyrównanego indeksu produkcji przemysłu spożywczego, który był jednak wyższy o 0,1 pkt. proc. niż w grudniu 2012 r.

W najbliższym miesiącu uwarunkowania rynkowe rolnictwa mogą ulec kolejnej niewielkiej poprawie i być lepsze niż w styczniu 2013 r.

3. Zboża w grudniu 2013 r. były tańsze niż przed rokiem o 16% (jęczmień) do 26% (pszenica), mimo podwyżek cen postępujących od października. Były jednak o 37% do 88% droższe niż w grudniu 2009 r., co znacząco podwyższa koszty produkcji zwierzęcej.

4. Nadzieje na odwrócenie spadkowej tendencji w pogłowie trzody chlewniej i wzrost produkcji żywca wieprzowego w 2014 r., jako konsekwencji znacznego spadku cen zbóż po zbiorach w 2013 r. przekreśliły spadki cen żywca wieprzowego w czwartym kwartale, przy jednoczesnym wzroście cen zbóż. W tej sytuacji zaskakuje odporność produkcji drobiu, która mimo wysokich cen pasz ciągle rozwija się, choć mniej dynamicznie niż w 2012 r.

5. Ceny skupu mleka osiągnęły rekordowy poziom, który w grudniu przekroczy prawdopodobnie 155 zł/100 l średnio w kraju, a w niektórych województwach nawet może przekroczyć 160 zł/100 l. Stymuluje to skup mleka, którego sezonowe spadki są mniejsze niż w latach poprzednich. Zatem od lipca skup mleka coraz bardziej przekracza poziom ubiegłoroczny. Może to doprowadzić do większego niż w poprzednim roku kwotowym przekroczenia kwoty mlecznej.

6. Na rynku środków produkcji utrzymuje się przedsezonowy spokój. Niski popyt krajowy oraz spadki cen bezpośrednich nośników energii i surowców na rynkach światowych sprawiają, że ceny nawozów mineralnych oraz energii spadają. W miarę zbliżania się do nowego sezonu ceny te będą jednak rosły.

7. Utrzymuje się niska dynamika cen detalicznych żywności, mimo pewnego ożywienia wzrostu wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw. Ożywienie gospodarcze i spodziewana poprawa sytuacji dochodowej konsumentów w 2014 r. powinna skutkować zwiększeniem dynamiki wzrostu cen detalicznych żywności w najbliższych miesiącach.

Jadwiga Seremak-Bulge

Tab. 1. Skumulowane wskaźniki zmian cen i wynagrodzeń (grudzień roku poprzedniego = 100)

Wyszczególnienie	2013	2012	2011	2010	2010 – 2013	
					XII 2009=100	Indeks cen realnych
Wynagrodzenia	103,4	102,5	104,1	105,4	116,3	104,6
Towary i usługi konsumpc.	100,5	102,5	104,7	103,1	111,2	100,0
Żywność	100,8	103,8	104,6	103,9	113,7	102,2
Środki produkcji	99,3	103,0	108,4	103,8	115,1	103,5
w tym nawozy mineralne	93,7	104,9	118,6	98,0	114,2	102,7
pestycydy	102,2	103,0	100,1	102,8	108,3	97,4
bezp. nośniki energii	98,1	100,9	112,0	111,8	123,9	111,4
maszyny	99,9	105,0	105,4	103,6	114,5	103,0
materiały budowlane	102,9	101,3	106,4	103,2	114,5	102,9
Nożyce cen koszyka skupu	104,2	96,6	108,7	111,5	122,0	*
Koszyk skupu	103,5	99,5	117,8	115,7	140,4	126,2
w tym pszenica	73,8	133,9	97,4	165,4	159,2	143,1
żyto	76,0	93,5	129,2	205,3	188,5	169,4
jęczmień	84,6	114,2	116,7	167,8	189,2	170,1
kukurydza	75,3	118,4	100,8	151,5	136,2	122,4
ziemniaki	128,2	122,3	91,9	102,8	148,1	133,2
bydło	90,7	103,6	123,1	111,2	128,6	115,6
trzoda chlewna	98,9	96,1	143,3	100,3	136,6	122,8
drób	92,9	93,6	127,9	103,7	115,3	103,7
cielęta	96,7	108,5	132,6	78,5	109,2	98,2
mleko	123,3	97,2	109,3	112,8	147,8	132,8

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych GUS.

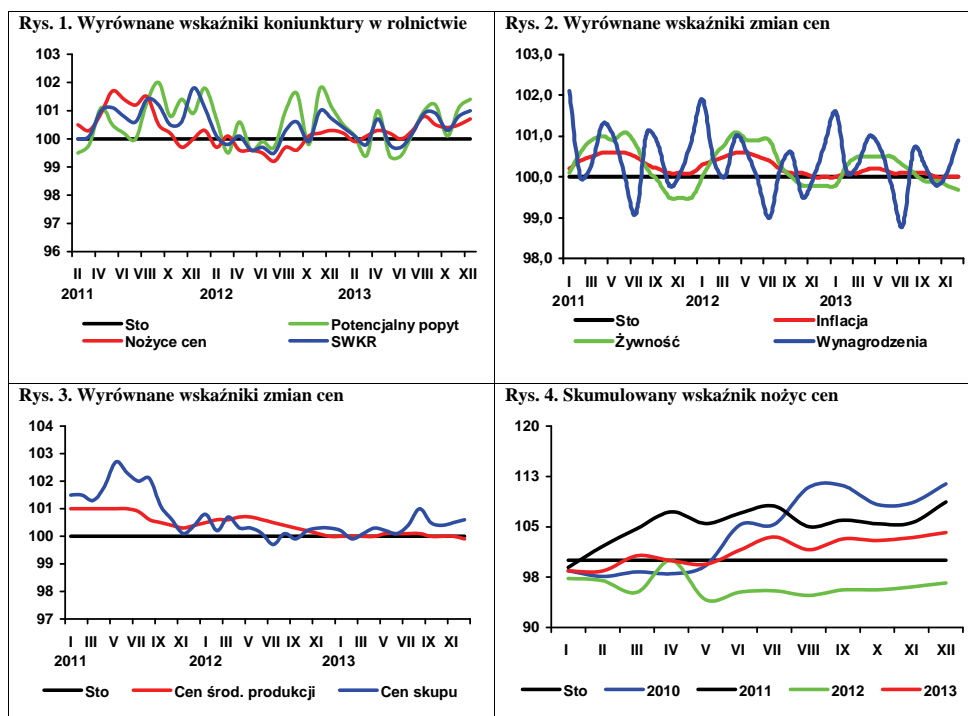
Tab. 2. Wskaźniki^a obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

Wyszczególnienie	XII 13	XI 13	X 13	IX 13	VIII 13	VII 12	XII 12
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	101,0	100,8	100,3	100,9	100,9	100,2	100,7
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	101,4	101,1	100,1	101,2	101,0	100,2	101,1
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	100,7	100,5	100,4	100,5	100,8	100,3	100,3
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	100,6	100,5	100,4	100,5	101,0	100,4	100,3
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	99,9	100,0	100,0	100,0	100,1	100,1	100,0
Wyrównany indeks inflacji i zmian cen żywności	100,3	100,2	100,2	100,2	100,1	99,8	100,2
Wyrównany indeks zmian wynagrodzeń i cen żywności	101,2	100,3	99,9	100,4	100,6	98,5	101,0
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	100,8	102,1	99,7	102,7	101,8	101,1	100,7

^a średnie ruchome 6 – miesięczne

Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym, pszenica i żyto, ziemniaki, zwierzę ogółem w tym zwierzę wołowy, wieprzowy, i drób, oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Zbiory zbóż na półkuli północnej są już praktycznie zakończone. Na półkuli południowej, szczególnie w Argentynie i Brazylii, trwają siewy pod nowe zbiory. W grudniu 2013 r. amerykańskie ministerstwo rolnictwa (USDA) po raz kolejny podniosło szacunki zbiorów zbóż w sezonie 2013/14. Zbiory pszenicy są oceniane przez USDA na 711,4 mln ton, czyli o 5 mln ton więcej niż przed miesiącem, a zbiory zbóż paszowych na 1256,1 mln ton, tj. więcej o 3,7 mln ton. W porównaniu z poprzednim sezonem zbiory pszenicy wzrosły o 8,4% a zbóż paszowych o 10,9%. Zbiory zwiększyły się w większości liczących się rejonów produkcyjnych. Największy wzrost zbiorów zbóż paszowych nastąpił w USA, na które przypada 80% światowego przyrostu zbiorów kukurydzy. Zbiory pokryją z nawiązką zużycie, które może wzrosnąć w znacznie mniejszym stopniu niż produkcja. Zwiększą się więc zapasy na koniec sezonu, w tym pszenicy ze 175,8 do 182,8 mln ton, a zbóż paszowych ze 164,4 do 196,9 mln ton.

Popyt importowy w sezonie 2013/14 będzie skutkiem zwiększonych zakupów Meksyku i Chin. Perspektywa bardzo dużych nadwyżek w USA spowodowała spadek cen w rejonie Zatoki Meksykańskiej, co znacznie poprawi konkurencyjność USA na międzynarodowych rynkach w stosunku do Argentyny i Brazylii, zanoszą więc na znaczny wzrost jego eksportu. Zwiększy się, chociaż w znacznie mniejszym stopniu eksport zbóż z UE.

Według wynikowego szacunku GUS, w 2013 r. w Polsce zebrano 28,4 mln ton zbóż, tj. o 0,6% mniej niż w poprzednim roku. Produkcja zbóż jarych zmalała o 30,1%, co prawie zostało skompensowane 27,9% wzrostem produkcji ozimów.

Zmieniła się więc struktura podaży. Przewiduje się także przesunięcia w strukturze popytu. Nieco niższe zbiory w połączeniu z mniejszymi o blisko 1 mln ton zapasami początkowymi spowodowały redukcję podaży krajowej o 3,6% do 30,8 mln ton. Przewiduje się niewielki wzrost zużycia krajowego (26,7 wobec 26,6 mln ton w sezonie 2012/13), bowiem wzrost zużycia przemysłowego (o ponad 18% do 3,4 mln ton) z nawiązką skompensuje ponad 2% spadek zużycia paszowego (do 15,4 mln ton). Znacznie zmalał popyt eksportowy (o blisko 20% do 3,7 mln ton). W związku z tym całkowite rozchody w sezonie 2013/14 zmniejszą się do 30,3 mln ton. Pomimo tego, zapasy końcowe zmniejszą się do 2,1 mln ton (2,6 mln ton w poprzednim sezonie).

W okresie pierwszych pięciu miesięcy sezonu 2013/14 (VII-XI 2013 r.) do skupu trafiło 4,48 mln ton zbóż, tj. o 7,5% mniej niż w analogicznym okresie poprzedniego sezonu. Skupiono 2,58 mln ton pszenicy (2,73 mln ton w porównywalnym okresie poprzedniego sezonu), 695 tys. ton żyta (576 tys. ton), 505 tys. ton jęczmienia (746 tys. ton) oraz 1,20 mln ton kukurydzy (1,54 mln ton).

Nadal rośnie eksport ziarna. W październiku 2013 r. zwiększył się także import, ale jego rozmiary były znacznie mniejsze niż eksport. We wrześniu 2013 r. z Polski wyeksportowano 551 tys. ton ziarna zbóż, a import wyniósł 100 tys. ton.

We wrześniu 2013 r. o ponad 20% zwiększył się eksport siodła oraz kasz i płatków. Zmalał natomiast eksport

**Wiesław
Łopaciuk**

**Magdalena
Bodyt**

mąk oraz ziarna obrobionego inaczej. Po stronie importu produktów pierwotnego przetwórstwa dynamicznie rósł przywóz większości produktów, w tym najbardziej siodła (blisko dwukrotnie). Zwiększył się eksport produktów wtórnego przetwórstwa, a wywóz pasz dla zwierząt domowych i gospodarskich zmalał. Wzrost obrotów zanotowano również w imporcie.

Poprawa sytuacji rynkowej skutkuje spadkiem cen ziarna, które od żniw w 2013 r. są znacznie niższe niż przed rokiem i dwoma laty.

W okresie pierwszych trzech miesięcy obecnego sezonu na świecie i w Europie cen zbóż dynamicznie spadały. W końcu września ta tendencja została wyhamowana i w październiku na większości rynków nastąpił umiarkowany wzrost cen. W listopadzie ceny zbóż nadal rosły, ale z mniejszą dynamiką, a w Czechach widoczne były pierwsze spadki. W grudniu notowania cen zbóż na większości rynków spadły, a zboża nadal były znacznie tańsze niż w analogicznym okresie poprzedniego sezonu.

W kraju ceny podążały za cenami na rynkach europejskich i światowych. W listopadzie 2013 r. ceny większości zbóż, w porównaniu z cenami sprzed miesiąca, wzrosły od 1 do 5%. Wyjątkiem był jęczmień, który stanął o 2%. Najbardziej zdrożały żyto i kukurydza (o około 5%). W stosunku do listopada 2012 r. zboża były tańsze od 11% (jęczmień) do 31% (kukurydza). Na targowiskach zmiany cen były znacznie mniejsze. Podrożał owies (o blisko 3%), a żyto staniało o ponad 1%.

W handlu detalicznym w listopadzie 2013 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, nieznacznie zmniejszyły się ceny mąk oraz pieczywa mieszanego. Kasza jęczmienna oraz chleb razowy minimalnie zdrożały. W porównaniu z listopadem 2012 r. większość tych produktów była jednak nadal droższa. Mniej kosztował jedynie chleb mieszany.

Ceny pasz przemysłowych nadal utrzymują się na wysokim poziomie, ale w listopadzie 2013 r. minimalnie spadły. Najbardziej potaniała mieszanka DKA starter. W porównaniu z listopadem 2012 r. nieznacznie droższe były tylko mieszanka dla prosiąt i koncentrat Provit.

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/tonę)

Okresy		Pszenvica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień	Pszenvica	Żyto	Jęczmień	Owies	Cena interwenc. według kursu NBP
		Skup				Targowiska				
2011	I-XII	819,9	742,4	677,2	753,8	955,1	787,9	880,9	762,8	X
2012	I-XII	893,4	742,3	728,5	819,1	946,5	808,5	881,8	745,6	X
2012	XI	970,7	726,7	825,6	830,3	980,3	791,6	881,3	859,0	419,0
	XII	1016,8	748,1	871,9	855,6	1000,5	789,3	898,9	870,1	414,7
2013	I	1025,0	764,6	875,3	885,2	1031,9	792,1	916,2	888,2	419,1
	II	1021,3	760,0	873,0	862,0	1037,9	787,0	922,6	900,3	422,8
	III	979,4	776,8	837,4	840,8	1032,4	782,6	914,7	877,1	421,3
	IV	972,5	740,1	844,5	809,6	1051,1	792,9	939,2	909,0	419,5
	V	955,0	684,6	838,4	804,4	1037,0	767,2	928,3	879,1	423,1
	VI	896,7	647,9	804,7	758,1	1030,3	756,5	912,4	871,6	X
	VII	806,2	531,2	638,4	668,0	1021,8	750,4	900,2	651,6	X
	VIII	648,6	442,2	783,0	649,7	897,1	646,8	792,0	651,6	X
	IX	704,7	492,9	740,6	716,2	887,1	666,6	796,0	647,8	X
	X	734,2	517,9	543,9	754,1	888,0	667,2	824,7	659,1	X
	XI	742,1	542,6	571,7	738,8	890,9	659,4	824,5	676,6	424,6
Zmiana w %										
	XI 2013 X 2013	1,1	4,8	5,1	-2,0	0,3	-1,2	0,0	2,7	X
	XI 2013 XI 2012	-23,6	-25,3	-30,8	-11,0	-9,1	-16,7	-6,4	-21,2	X
	XI 2013 XII 2012	-27,0	-27,5	-34,4	-13,7	-11,0	-16,5	-8,3	-22,2	X

Źródło: Dane GUS, MRiRW, szacunki własne

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

Okresy		Pszenvica	W tym paszowa	Żyto	Jęczmień	W tym paszowy	Pszenvyto	Zboża podstawowe	W tym paszowe	Kukurydza
2011	I-XII	4799,9	2162,0	468,1	654,4	352,0	434,3	6429,8	3111,3	1403,8
2012	I-XII	4799,2	1894,7	722,1	904,4	539,0	501,8	7013,7	3301,3	2220,4
2012	XI	372,8	110,5	50,5	74,0	53,6	37,1	539,8	234,5	498,5
	XII	258,7	72,8	36,6	32,6	24,9	25,5	357,3	148,7	162,1
2013	I	208,0	69,2	34,9	38,7	22,0	24,6	313,0	137,1	105,6
	II	280,5	77,8	43,8	43,6	33,6	29,9	403,9	168,5	107,8
	III	200,4	65,5	46,5	34,5	23,9	24,7	312,8	144,6	119,1
	IV	189,1	66,0	28,8	30,0	23,8	17,1	270,2	127,7	90,6
	V	277,9	99,7	32,6	51,5	42,6	26,0	392,9	185,5	123,7
	VI	179,4	71,1	30,6	37,9	34,8	18,2	270,0	147,2	113,9
	VII	205,1	64,9	59,8	110,4	70,7	29,5	408,6	195,4	81,9
	VIII	868,1	281,3	220,4	219,5	67,6	143,8	1473,6	613,6	42,2
	IX	533,6	148,9	127,7	46,1	18,2	68,4	785,5	321,6	60,4
	X	573,3	161,4	143,6	110,5	44,3	79,5	912,9	392,4	598,0
	XI	398,6	112,3	94,2	18,3	10,9	49,0	565,0	327,5	419,9
Zmiana w %										
	XI 2013 X 2013	-30,5	-30,4	-34,4	-83,4	-75,4	-38,4	-38,1	-16,5	-29,8
	XI 2013 XI 2012	6,9	1,6	86,5	-75,3	-79,7	32,1	4,7	39,7	-15,8
	XI 2013 XII 2012	54,1	54,3	157,4	-43,9	-56,2	92,2	58,1	120,2	159,0

^a tabela opracowana na podstawie danych miesięcznych, ^b od października do września,

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Okresy		Przemiał zbóż ogółem	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony	Mieszanki dla zwierząt
2011	I-XII	1893,2	1419,4	140,7	977,6	148,5	6599,9
2012	I-XII	1862,8	1493,6	138,3	1015,8	143,8	6867,1
2011 ^b	I-XII	2779,9	2200,7	214,2	1600,9	183,0	7738,4
2012 ^b	I-XII	2722,3	2206,8	218,5	1674,9	175,5	8413,4
2012	X	172,3	134,2	11,0	91,8	12,9	602,1
	XI	176,7	137,7	11,2	85,5	13,5	574,0
	XII	155,2	121,2	10,2	85,5	11,6	543,7
2013	I	170,0	130,0	10,9	80,7	12,8	569,5
	II	148,3	115,2	10,6	77,5	12,6	513,1
	III	164,5	127,7	10,9	85,6	12,3	571,5
	IV	152,3	116,6	12,1	82,9	11,8	595,4
	V	143,3	111,8	11,2	84,9	10,9	588,7
	VI	154,8	122,6	11,1	85,0	12,3	560,4
	VII	157,5	119,7	10,9	89,6	12,3	576,9
	VIII	169,0	129,8	11,3	90,0	11,3	591,1
	IX	181,4	145,5	12,0	88,6	12,3	580,1
	X	177,9	142,7	13,4	90,3	13,8	638,0
Zmiana w %							
<u>X 2013</u> <u>IX 2013</u>		-1,9	-1,9	11,1	2,0	12,2	10,0
<u>X 2013</u> <u>X 2012</u>		3,2	6,3	21,7	-1,6	6,3	6,0
<u>X 2013</u> <u>XII 2012</u>		14,6	17,8	31,2	5,6	19,0	17,3

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników, ^b firmy zatrudniające 10 i więcej pracowników

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import					
	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	
2011	I-XII	795,09	101,81	132,77	373,29	1530,57	835,14	47,07	230,45	476,84	1618,06
2012	I-XII	1060,55	312,36	320,87	1047,76	2896,30	735,14	69,95	197,03	495,40	1523,95
2012	X	103,23	49,58	47,88	284,35	510,73	16,42	0,62	8,02	29,87	56,36
	XI	267,10	35,39	42,19	322,52	688,74	14,55	0,15	4,53	11,29	31,58
	XII	89,03	45,75	44,29	142,49	338,08	16,74	0,00	2,40	25,18	45,92
2013	I	71,77	38,31	14,80	116,09	258,48	31,20	0,10	7,91	13,67	54,32
	II	44,52	44,65	7,72	62,50	190,02	27,37	0,50	8,15	23,37	65,43
	III	108,56	41,06	38,23	62,52	262,65	37,93	0,72	13,25	15,55	69,36
	IV	21,75	41,49	12,52	59,41	154,76	52,73	0,18	9,07	16,28	80,06
	V	30,19	36,75	12,93	51,80	144,21	31,21	0,73	8,43	16,06	58,45
	VI	87,72	69,37	14,80	53,38	237,22	21,05	0,15	18,84	16,58	57,93
	VII	50,66	31,94	43,38	72,85	210,94	67,28	0,03	22,05	5,96	96,54
	VIII	195,98	85,98	136,17	29,98	484,96	59,64	1,07	5,90	3,02	72,52
	IX	294,18	162,19	6,94	40,15	539,48	62,78	2,40	5,93	14,18	91,63
	X	323,38	118,63	2,06	77,93	550,76	64,94	0,16	7,28	25,24	99,87
Zmiana w %											
<u>X 2013</u> <u>IX 2013</u>		9,9	-26,9	-70,3	94,1	2,1	3,4	-93,4	22,8	77,9	9,0
<u>X 2013</u> <u>X 2012</u>		213,3	139,3	-95,7	-72,6	7,8	295,5	-74,5	-9,3	-15,5	77,2
<u>IX 2013</u> <u>XII 2012</u>		263,2	159,3	-95,3	-45,3	62,9	287,9	X	203,2	0,2	117,5

^a razem z pszenicą durum, ^b razem z owsem, pszenżytem, gryką i prosem

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, od 2013r. dane wstępne.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiaki granulki	ziarno obrobione inaczej	słód	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiaki granulki	ziarno obrobione inaczej	Słód
2011	I-XII	78,09	11,57	23,96	6,19	57,14	45,19	17,16	28,98	42,47	207,48
2012	I-XII	75,14	12,34	29,67	19,09	49,81	56,04	20,36	30,16	30,14	211,63
	X	8,15	1,45	3,15	1,49	3,69	5,75	1,31	2,78	2,92	14,68
	XI	8,81	1,19	2,09	3,25	3,17	4,86	1,21	3,45	2,22	13,54
	XII	6,88	0,85	2,45	1,87	2,42	3,98	7,61	2,09	2,25	10,01
2013	I	7,81	1,39	3,74	2,26	1,86	4,81	1,34	2,45	3,91	15,93
	II	6,08	1,29	3,00	2,11	2,48	4,25	1,11	2,30	4,03	14,95
	III	6,91	1,19	4,03	1,87	3,46	4,06	1,65	3,08	4,11	15,77
	IV	7,03	1,18	5,04	0,88	2,30	4,15	0,96	1,79	2,82	9,11
	V	6,10	1,32	3,92	19,15	2,00	4,28	1,06	2,00	2,13	8,51
	VI	6,12	1,20	4,65	0,99	2,37	4,53	0,99	1,82	3,22	11,96
	VII	7,30	1,35	5,58	1,12	3,52	4,10	1,07	1,80	2,48	9,98
	VIII	5,80	1,33	5,70	1,78	2,07	4,32	0,78	1,57	3,28	10,30
	IX	6,77	1,55	5,47	2,36	1,99	4,95	1,07	2,07	3,95	6,45
	X	6,04	1,54	6,77	2,15	2,51	5,63	1,13	2,81	2,63	9,29
Zmiana w %											
	$\frac{X\ 2013}{IX\ 2013}$	-10,8	-0,8	23,7	-9,1	26,1	13,7	5,1	36,0	-33,5	44,0
	$\frac{X\ 2013}{X\ 2012}$	-25,9	6,2	115,1	44,0	-31,9	-2,1	-14,0	1,2	-10,1	-36,7
	$\frac{IX\ 2013}{XII\ 2012}$	-12,2	81,2	176,5	14,7	3,9	41,4	-85,2	34,6	16,7	-7,2

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, od 2013r. dane wstępne.

Tab. 6. Eksport i import pasz i produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		ciasto makaron.	Wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	Pasze dla zwierząt domowych	ciasto makaron.	Wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	Pasze dla zwierząt domowych
2011	I-XII	27,9	90,9	262,2	133,4	176,1	63,6	24,1	106,0	377,7	139,4
2012	I-XII	31,5	82,7	287,5	128,3	191,0	66,2	20,3	120,1	384,3	152,7
	X	2,91	7,64	27,06	11,75	17,34	5,99	1,86	11,94	32,28	15,04
	XI	2,87	7,05	26,02	11,12	16,30	5,86	1,52	10,96	30,40	14,75
	XII	2,01	6,41	21,72	9,21	15,88	5,15	1,59	9,90	25,87	12,47
2013	I	2,73	7,55	23,96	9,43	20,42	5,14	1,35	10,96	28,32	15,00
	II	2,20	7,44	22,68	10,74	17,52	4,82	1,71	10,57	27,88	13,90
	III	2,37	7,43	25,88	12,21	17,66	6,02	1,92	11,44	28,73	12,52
	IV	2,14	7,89	27,02	13,29	19,19	5,54	1,76	12,05	29,86	16,51
	V	2,04	6,49	24,52	12,10	12,08	6,24	1,62	11,25	34,75	12,16
	VI	1,86	6,88	28,42	11,32	16,77	5,50	1,90	10,72	30,90	11,70
	VII	2,16	7,35	26,07	13,45	21,31	6,86	1,63	11,71	36,16	13,37
	VIII	2,16	6,32	26,52	12,75	12,87	5,78	1,58	12,99	29,90	14,41
	IX	2,10	7,41	28,96	13,78	21,75	5,70	1,70	12,78	34,06	13,21
	X	2,81	7,76	29,51	12,33	16,33	6,08	1,54	13,04	34,22	14,26
Zmiana w %											
	$\frac{X\ 2013}{IX\ 2013}$	33,9	4,8	1,9	-10,6	-24,9	6,5	-9,4	2,0	0,5	7,9
	$\frac{X\ 2013}{X\ 2012}$	-3,4	1,6	9,0	4,9	-5,8	1,4	-17,3	9,2	6,0	-5,2
	$\frac{X\ 2013}{XII\ 2012}$	39,9	21,1	35,8	33,9	2,8	18,0	-3,2	31,7	32,3	14,4

^a uzyskane przez specznianie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, od 2013r. dane wstępne.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Okresy		Mąka poznańska		Kasza jęczmienna		Chleb mieszany		Chleb razowy	
		cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna
2011	I-XII	1,36	2,29	1,76	4,10	3,58	4,42	4,80	5,59
2012	I-XII	1,32	2,37	1,88	4,36	3,75	4,50	4,87	5,79
2012	X	1,36	2,37	1,88	4,40	3,79	4,50	4,92	5,82
	XI	1,40	2,41	1,90	4,46	3,81	4,50	4,93	5,84
	XII	1,48	2,38	1,89	4,46	3,81	4,50	4,96	5,85
2013	I	1,50	2,42	1,92	4,46	3,87	4,52	4,99	5,86
	II	1,47	2,45	1,99	4,46	3,89	4,52	4,99	5,86
	III	1,42	2,47	2,00	4,48	3,90	4,50	4,99	5,89
	IV	1,39	2,47	2,05	4,48	3,90	4,50	5,00	5,88
	V	1,37	2,50	2,13	4,50	3,89	4,50	5,00	5,87
	VI	1,35	2,50	2,09	4,44	3,89	4,48	5,00	5,84
	VII	1,29	2,54	2,10	4,44	3,89	4,48	5,01	5,84
	VIII	1,19	2,52	2,09	4,50	3,88	4,46	5,00	5,85
	IX	1,14	2,52	2,10	4,50	3,87	4,46	5,00	5,85
	X	1,14	2,52	2,08	4,50	3,89	4,46	5,00	5,84
	XI	1,13	2,51	2,05	4,54	3,89	4,44	5,00	5,85
Zmiana w %									
	<u>XI 2013</u> X 2013	-0,9	-0,4	-1,4	0,9	0,0	-0,4	0,0	0,2
	<u>XI 2013</u> XI 2012	-19,3	4,1	7,9	1,8	2,1	-1,3	1,4	0,2
	<u>XI 2013</u> XII 2012	-23,6	5,5	8,5	1,8	2,1	-1,3	0,8	0,0

Źródło: Dane GUS.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/tonę)

Okresy		Mieszanka dla bydła dorosłego (B)	Mieszanka dla loch (L)	Mieszanka dla prosiąt	Mieszanka dla tuczników (T2)	Mieszanka dla kurcząt (DKA-Starter)	Mieszanka dla kur niosek	Koncentrat Provit dla tuczników
2011	I-XII	1493,9	1564,0	2161,0	1304,5	1755,8	1548,2	2265,5
2012	I-XII	1634,3	1724,9	2333,8	1435,5	1923,4	1671,1	2511,5
	XI	1735,1	1828,0	2431,2	1515,5	2014,1	1755,8	2724,1
	XII	1742,1	1829,5	2443,9	1525,0	2013,3	1756,8	2737,9
2013	I	1747,2	1855,1	2446,6	1531,0	2021,7	1769,0	2743,2
	II	1719,4	1793,9	2422,1	1548,0	1976,7	1773,4	2744,6
	III	1733,4	1844,8	2448,0	1550,5	1989,4	1777,1	2742,6
	IV	1717,9	1857,1	2455,3	1564,5	1979,5	1773,3	2749,1
	V	1742,6	1855,7	2454,0	1558,1	1983,7	1769,3	2749,4
	VI	1747,6	1852,2	2472,2	1555,1	1986,4	1770,9	2752,8
	VII	1748,1	1850,4	2474,5	1550,4	1984,7	1769,9	2755,8
	VIII	1740,6	1833,1	2470,8	1525,9	2010,6	1751,7	2750,0
	IX	1735,3	1794,8	2458,0	1495,8	1974,9	1722,5	2743,9
	X	1730,4	1766,1	2439,2	1469,7	1961,1	1708,0	2739,0
	XI	1726,3	1748,1	2434,4	1449,6	1819,2	1700,4	2731,4
Zmiana w %								
	<u>XI 2011</u> X 2013	-0,2	-1,0	-0,2	-1,4	-7,2	-0,4	-0,3
	<u>XI 2013</u> XI 2012	-0,5	-4,4	0,1	-4,3	-9,7	-3,2	0,3
	<u>XI 2013</u> XII 2012	-0,9	-4,4	-0,4	-4,9	-9,6	-3,2	-0,2

Źródło: Dane GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka^a

Miesiące		Mieszanka T2 / ceny targ. Żyta	DKA – Starter / ceny targ. pszenicy	Provit / ceny targ. żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka B	Ceny skupu trzody / Provit	Ceny skupu trzody / mieszanka T2	Ceny skupu drobiu / DKA – Starter
2012	XI	1,914	2,055	3,441	0,701	2,1	3,774	2,065
	XII	1,932	2,012	3,469	0,722	1,958	3,515	2,017
2013	I	1,933	1,959	3,463	0,707	1,87	3,351	1,969
	II	1,967	1,905	3,487	0,719	1,887	3,346	2,019
	III	1,981	1,927	3,504	0,7	1,954	3,457	2,141
	IV	1,973	1,883	3,467	0,709	1,928	3,388	2,086
	V	2,031	1,913	3,584	0,703	1,877	3,312	2,636
	VI	2,056	1,928	3,639	0,709	2,02	3,575	2,165
	VII	2,066	1,942	3,672	0,721	2,105	3,741	2,308
	VIII	2,359	2,241	4,251	0,739	2,172	3,911	2,283
	IX	2,244	2,232	4,116	0,795	2,172	3,984	2,293
	X	2,203	2,208	4,105	0,827	2,092	3,899	2,177
	XI	2,198	2,042	4,142	0,869	2,003	3,773	2,204

^a relacje cen wyrażonych w zł/l dla mleka i zł/kg dla pozostałych towarów

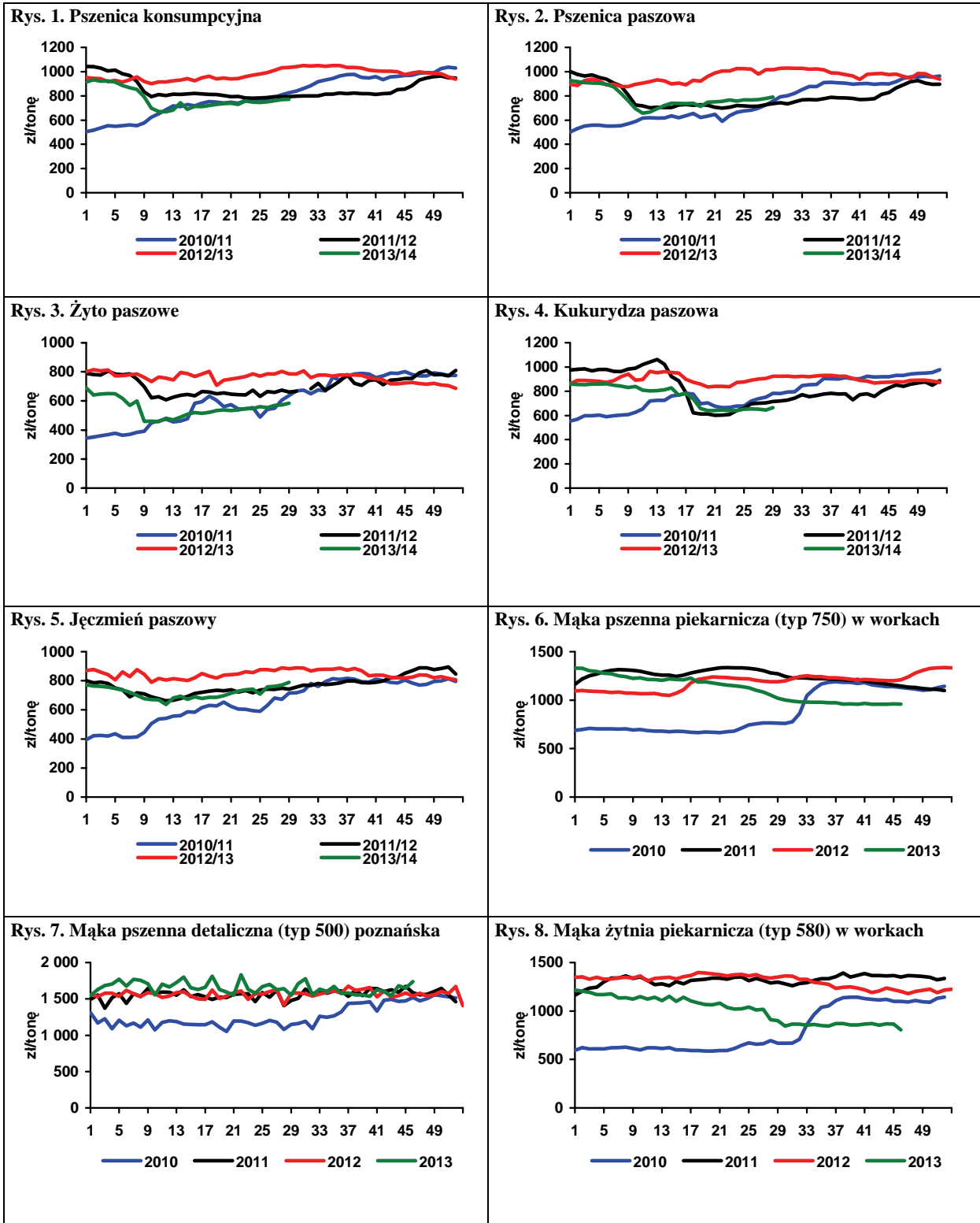
Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Tab. 10. Ceny zbóż za granicą (EUR/tonę)

Miesiące		Pszenica konsumpcyjna			Jęczmień paszowy			Kukurydza paszowa		
		Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Niemcy	Czechy	Słowacja	Węgry	Czechy
2012	VIII	248	230	233	231	221	203	181	243	217
	XI	269	278	234	234	232	236	217	227	259
	XII	273	256	238	237	238	203	222	229	227
2013	I	263	252	237	230	232	212	197	219	231
	II	255	254	232	219	218	213	220	216	243
	III	245	237	212	218	208	202	211	196	221
	IV	254	237	221	216	214	195	213	204	224
	V	240	232	208	199	206	189	205	204	200
	VI	220	230	200	175	186	188	182	193	196
	VII	185	221	150	171	160	156	180	162	204
	VIII	177	198	147	175	159	144	209	173	170
	IX	179	177	147	173	168	146	160	141	174
	X	187	176	155	178	173	149	140	136	164
	XI	193	165	162	184	178	147	140	140	157
Zmiana w %										
	$\frac{XI2013}{X2013}$	3,1	-6,0	4,9	3,3	2,9	-0,7	-0,4	3,3	-4,5
	$\frac{XI2013}{XI2012}$	-28,2	-40,6	-30,8	-21,5	-23,1	-37,5	-35,6	-38,1	-39,4
	$\frac{X2013}{XII2012}$	-29,2	-35,5	-31,9	-22,5	-25,1	-27,3	-37,0	-38,7	-30,9

Źródło: Dane MRiRW.

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/tonę)

Źródło: Biuletyn „Rynek zbóż” 2011-13; ZSRIR, MRiRW.

Piotr Szajner

Kampania cukrownicza 2013/2014 przebiega w korzystnych warunkach pogodowych. Według wstępnych szacunków przemysłu cukrowniczego i plantatorów średni plon buraków cukrowych wyniósł 580-590 dt/ha i był niższy niż przed rokiem (638 dt/ha). Zbiory są szacowane na 10,7-10,9 mln ton i są mniejsze niż w poprzednim sezonie o 11-13%. Według szacunków GUS powierzchnia uprawy buraków cukrowych wyniosła 194 tys. ha, plony 546 dt/ha, a zbiory 10,6 mln ton. Dobre

warunki pogodowe w okresie zbiorów miały pozytywny wpływ na zawartość cukru w korzeniach, które szacuje się wstępnie na 17,5%. Produkcja cukru od września do listopada br. wyniosła 1074 tys. ton i była o 11,5% mniejsza niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. W całej w kampanii 2013/2014 może wynieść 1600-1700 tys. ton i być mniejsza niż w poprzedniej kampanii (1895 tys. ton), ale o 200-300 tys. ton większa od kwoty produkcyjnej. Cukier pozakwotowy zostanie więc zagospodarowany zgodnie z przepisami o regulacji rynku (np. eksport poza obszar UE).

Utrzymują się spadkowe tendencje cen. Głównym czynnikiem decydującym o tym jest duża podaż z kampanii 2012/2013 oraz duża produkcja w kampanii 2013/2014. Zużycie cukru wykazuje niewielkie zmiany w zawiązku z tym na rynku występuje nadwyżka podaży. Również na rynku światowym ceny cukru są znacznie niższe niż w latach 2011-2012, co negatywnie wpływa na opłacalność transakcji eksportowych. W listopadzie br. ceny zbytu cukru workowanego, który jest zużywany w przemyśle przetwórczym, spadły o 4% do 2,82 zł/kg. W tym samym czasie ceny cukru paczkowanego, który jest zużywany w gospodarstwach domowych, spadły o 1,4% do 2,70 zł/kg. Ceny zbytu cukru dla odbiorców hurtowych od czerwca br. są wyższe od cen konfekcjonowanego cukru oferowanego gospodarstwom domowym. Głównym powodem tego jest duży popyt ze

strony przemysłu spożywczego stymulowany eksportem przetworzonych artykułów spożywczych. Od początku roku ceny zbytu cukru paczkowanego spadły o 19%, a workowanego o 14%. Spadek cen zbytu będzie miał negatywny wpływ na sytuację finansową przemysłu cukrowniczego, ale korzystnie wpływa na kosztową konkurencyjność wtórnego przetwórstwa żywności. W listopadzie br. średnia cena cukru w handlu detalicznym wyniosła 3,28 zł/kg i była o 2% niższa niż przed miesiącem oraz o 17% niższa niż przed rokiem.

W okresie styczeń-październik 2013 r. eksport cukru wyniósł 423 tys. ton. Większość cukru sprzedano do krajów członkowskich UE (318 tys. ton), w tym przede wszystkim do Niemiec (102 tys. ton), na Słowację (55 tys. ton) oraz do Czech (32 tys. ton). W krajach członkowskich UE eksporterzy uzyskiwali średnie cen ok. 620 EUR/tonę, a w krajach trzecich ok. 407 EUR/t. Spośród krajów trzecich największe ilości cukru sprzedano do Izraela (32 tys. ton), Syrii (13 tys. ton) i Rosji (19 tys. ton). Import cukru wyniósł 173 tys. ton. Od lipca do października br. import wynosił zaledwie ok. 7 tys. ton miesięcznie, gdyż koncerny zakończyły rafinację cukru surowego i rozpoczęły przerób buraków cukrowych. Największe ilości cukru sprowadzono z Brazylii (50 tys. ton), Kuby (28 tys. ton), Sudanu (27 tys. ton) oraz Mozambiku (19 tys. ton). Z krajów trzecich cukier importowano po 563 EUR/tonę. Import z UE-27 był niewielki 34 tys. ton, a ceny transakcyjne wyniosły średnio 711 EUR/tonę.

Ceny cukru na rynku światowym utrzymują się na znacznie niższym niż w poprzednich dwóch latach poziomie. W grudniu br. ceny cukru surowego wyniosły 387 USD/tonę, a cukru białego 475 USD/tonę. Kontrakty terminowe na 2014 r. pierwsze miesiące 2015 r. wskazują, że ceny cukru białego utrzymają się na poziomie 480-490 USD/tonę.

T ab. 1. Ceny w handlu zagranicznym cukrem (EUR/tonę)

Miesiące		Eksport			Import		
		Ogółem	UE-27	kraje trzecie	ogółem	UE-27	kraje trzecie
2011	X	674,54	777,54	535,75	670,54	668,99	698,71
	XI	663,06	794,50	538,38	722,44	748,36	673,11
	XII	737,19	773,03	669,49	697,50	698,56	696,09
2012	I	646,10	776,54	492,89	861,62	871,81	824,41
	II	617,51	772,48	497,14	777,93	823,08	713,27
	III	704,49	800,28	488,41	640,33	809,45	813,60
	IV	715,15	820,95	482,25	646,18	835,37	612,77
	V	661,80	828,09	475,14	736,79	879,74	708,48
	VI	649,73	793,88	448,22	776,22	865,11	754,23
	VII	619,54	783,12	466,39	595,69	817,16	582,49
	VIII	659,44	809,27	496,03	443,15	799,28	420,98
	IX	702,19	798,31	470,50	725,28	786,64	578,12
	X	692,06	788,17	457,59	709,18	757,02	624,32
	XI	620,54	776,91	452,09	693,55	711,13	651,18
	XII	589,95	748,31	453,45	695,49	744,75	649,18
2013	I	696,34	761,95	394,12	697,03	1068,26	683,28
	II	629,25	750,97	390,40	681,62	858,98	588,82
	III	608,95	736,46	408,81	661,61	824,68	576,02
	IV	661,32	742,16	421,84	644,49	736,06	634,00
	V	653,98	752,00	426,87	596,83	839,88	577,21
	VI	624,28	726,72	414,51	425,38	818,13	401,06
	VII	628,47	698,55	407,88	605,98	618,94	585,91
	VIII	652,65	705,62	397,32	661,13	739,36	523,58
	IX	656,55	701,89	401,21	647,78	640,80	668,86
	X	609,63	685,79	386,58	588,50	619,37	467,75

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 2. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

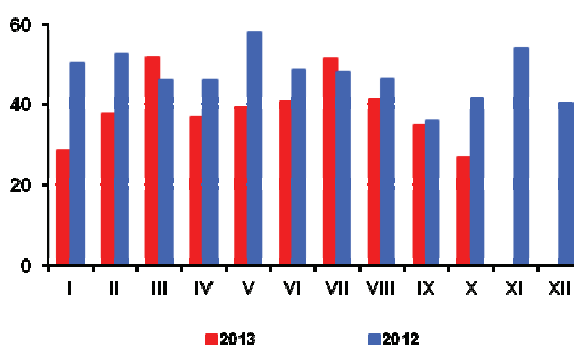
Miesiące		Ceny zbytu		Cena referencyjna ^a	Cena detaliczna
		Workowany	paczkowany		
2011	X	3,24	3,50	1,76	3,90
	XI	3,34	3,56	1,79	3,94
	XII	3,30	3,46	1,80	3,95
2012	I	3,23	3,51	1,77	3,95
	II	3,21	3,55	1,69	3,96
	III	3,28	3,54	1,67	3,96
	IV	3,30	3,53	1,68	3,98
	V	3,29	3,53	1,73	3,97
	VI	3,23	3,53	1,74	3,97
	VII	3,22	3,51	1,69	3,97
	VIII	3,28	3,54	1,65	3,96
	IX	3,27	3,49	1,67	3,98
	X	3,25	3,44	1,66	3,97
	XI	3,25	3,42	1,66	3,96
	XII	3,23	3,38	1,66	3,93
2013	I	3,27	3,33	1,67	3,92
	II	3,25	3,32	1,69	3,86
	III	3,24	3,29	1,68	3,83
	IV	3,23	3,25	1,67	3,81
	V	3,16	3,17	1,73	3,78
	VI	3,09	2,29	1,73	3,72
	VII	3,04	2,93	1,73	3,57
	VIII	3,03	2,83	1,71	3,46
	IX	3,00	2,86	1,70	3,41
	X	2,94	2,74	1,71	3,35
XI	2,82	2,70	1,69	3,28	

^a cenę referencyjną 404,4 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, bez VAT

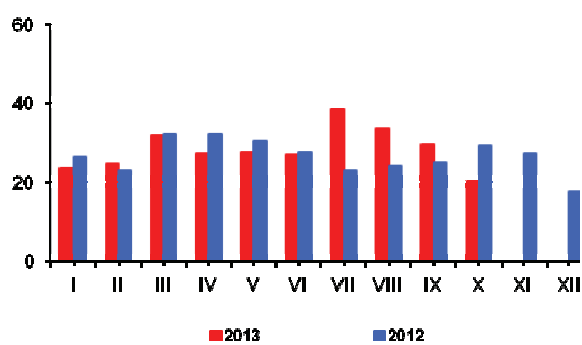
Źródło: Dane GUS.

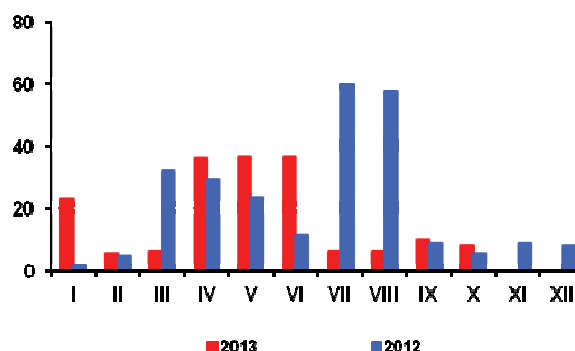
Rys. 1. Eksport ogółem (tys. ton)

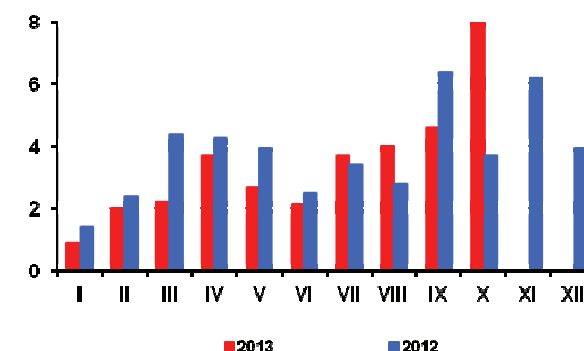
Rys. 2. Eksport do UE-27 (tys. ton)

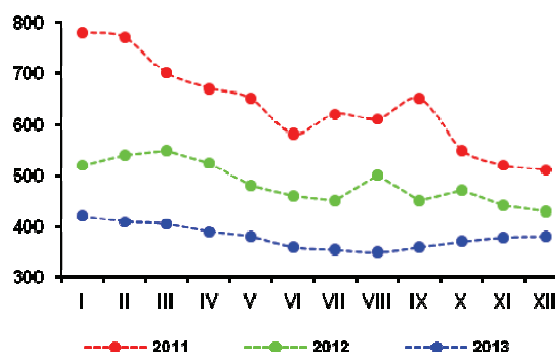
Rys. 3. Import ogółem (tys. ton)

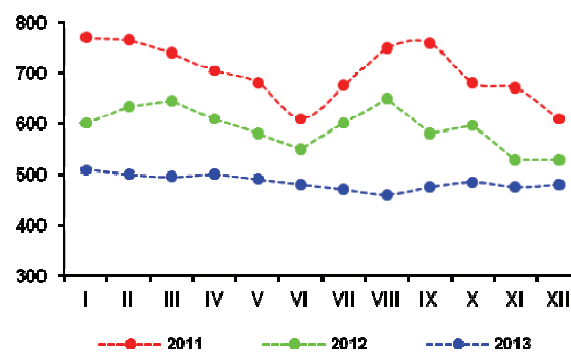
Rys. 4. Import z UE-27 (tys. ton)

Rys. 5. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku, Kontrakt Nr 11 (USD/tonę)

Rys. 6. Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie, Kontrakt Nr 5 (USD/tonę)

Rys. 3. Produkcja cukru w okresie kampanii (tys. ton)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, F.O Licht's „International Sugar and Sweetener Report”, GUS.

Oil World podwyższył szacunki światowych zbiorów 10 najważniejszych nasion i owoców roślin oleistych do rekordowego poziomu 496,6 mln ton, z 466,2 mln ton w sezonie poprzednim i 442,6 mln ton przed dwoma sezonami. Ostatnie szacunki zwiększono przede wszystkim w wyniku poprawy prognoz dla soi (o 1,1 mln ton do 287,6 mln ton) i rzepaku (o 1,4 mln ton do 69,1 mln ton). Oczekuje się, że światowe zużycie nasion oleistych wzrośnie o 4,3% do 478,0 mln ton, a więc mniej niż ich produkcja. W rezultacie zapasy na koniec sezonu będą bardzo wysokie i wyniosą 94,4 mln ton, wobec 75,8 mln ton przed rokiem. Poprawa relacji podażowo-popytowych na światowym rynku nasion oleistych i produktów ich przerobu przyczyni się do spadku ich cen. Według grudniowej oceny Oil World przeciętna cena rzepaku w sezonie 2013/14 obniży się o 19% do 500 USD/tonę, oleju rzepakowego o 12% do 1025 USD/tonę, a śruty rzepakowej o 21% do 293 USD/tonę.

W listopadzie 2013 r. przeciętna cena rzepaku w portach europejskich wyniosła 509 USD/tonę (cif Hamburg) i była o 4 USD/tonę (o 0,8%) niższa niż przed miesiącem i o 109 EUR (o 17,6%) niższa niż przed rokiem. Olej rzepakowy kosztował 1025 USD/tonę (fob ex-mill Holandia) i był o 14 USD/tonę (o 1,4%) droższy niż przed miesiącem, ale o 63 USD/tonę (o 13,7%) tańszy niż przed rokiem. Cena śruty rzepakowej wyniosła 316 USD/tonę (fob ex-mill Hamburg) i była o 1 USD/tonę (o 0,3 %) niższa niż przed miesiącem i o 58 USD/tonę (o 15,5%) niższa niż przed rokiem.

Na rynku krajowym w grudniu 2013 r. za rzepak płacono średnio 1531 zł/tonę, tj. o 0,8% więcej niż przed miesiącem. Zmiany cen produktów przerobu rzepaku były różnokierunkowe. Cena oleju rzepakowego niekonfekcjonowanego zmalała o 1,0% do 3405 zł/tonę, a śruty rzepakowej wzrosła o 3,8% do 910 zł/tonę. W relacji do grudnia 2012 r. ceny rzepaku, oleju i śruty rzepakowej były niższe odpowiednio o 24%, 18% i 19%.

Krajowy przerób rzepaku w 2013 r. był znacznie większy niż w roku poprzednim. W okresie jedenastu miesięcy ubiegłego roku duże i średnie zakłady przemysłu tłuszczowego (zatrudniające 50 i więcej osób stałej załogi) wyprodukowały 769 tys. ton surowego oleju rzepakowego, tj. o 43% więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku, w tym najwięcej w sierpniu (108 tys. ton), wrześniu (104 tys. ton) i październiku (109 tys. ton) (odpowiednio o 60%, 48% i 47% więcej niż w analogicznych miesiącach przed rokiem). Produkcja oleju rzepakowego rafinowanego w tych zakładach wyniosła 521 tys. ton i była o 15% większa, z tego na cele spożywcze zwiększyła się o 13% do 354 tys. ton, a na cele techniczne o 19% do 166 tys. ton. Wzrosła też produkcja margaryn o 6% do 352 tys. ton.

Ewa Rosiak

Magdalena Bodyt

Eksport rzepaku w październiku 2013 r. znacząco zmalął w porównaniu z poprzednim miesiącem, ale wzrósł wywóz produktów jego przerobu, zwłaszcza śruty rzepakowej. Większy był też wywóz margaryn. W imporcie nastąpił spadek przywozu nasion oleistych, w tym nasion rzepaku, a także śrut oleistych. Przywóz olejów roślinnych i margaryn był większy niż przed miesiącem. Od stycznia do października 2013 r. wywieziono: 671 tys. ton nasion oleistych, w tym 655 tys. ton rzepaku (3 razy więcej niż w tym samym okresie 2012 r.), 287 tys. ton olejów roślinnych, w tym 272 tys. ton oleju rzepakowego (2 razy więcej), 538 tys. ton śrut oleistych, w tym 454 tys. ton śruty rzepakowej (o 1% więcej) i 107 tys. ton margaryny (o 3% mniej). Przywieziono: 2389 tys. ton śrut oleistych (o 18% mniej niż w pierwszych dziesięciu miesiącach 2012 r.), 431 tys. ton olejów roślinnych (o 4% mniej), 338 tys. ton nasion oleistych (o 41% mniej), w tym 201 tys. ton rzepaku (o 55% mniej) oraz 78 tys. ton margaryn (o 19% mniej). Wpływy z eksportu surowców i produktów oleistych w pierwszych dziesięciu miesiącach 2013 r. wyniosły 804 mln EUR i były o 54% większe niż w analogicznym okresie poprzedniego roku, a wydatki na ich import obniżyły się o 12% do 1495 mln EUR.

Ceny detaliczne tłuszczów roślinnych rosły w 2013 r. znacznie wolniej niż w dwóch poprzednich latach. Przy powolnym wzroście cen margaryn, na rynku olejów roślinnych przeważały spadki cen. W listopadzie za margaryny płacono o 1,3% więcej niż w grudniu 2012 r., a za oleje roślinne o 0,4% mniej. W tym czasie ceny masła wzrosły o 9,3%, a ceny „pozostałych tłuszczów zwierzęcych” (słoniny, smalcy) zmalały o 1,6%. Średni poziom cen tłuszczów roślinnych w pierwszych jedenastu miesiącach 2013 r. był o 1,0% wyższy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Tłuszcze roślinne podrożały o 1,1 pkt. proc. mniej niż cała żywność łącznie z napojami bezalkoholowymi, w tym o 2,4 pkt. proc. mniej niż tłuszcze zwierzęce.

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2011 I-XII	695 512	515 142	182 015	1028639	26,70	26,2	67,6
2012 I-XII	831 800	538 233	208 585	1161448	30,14	25,1	71,6
2012 X	73 961	49 457	42 478	80 940	2,10	57,4	91,4
XI	67 663	48 418	34 652	81 429	2,11	51,2	83,1
XII	69 431	41 981	18 358	93 054	2,41	26,4	74,6
2013 I	73 438	44 357	17 794	100 001	2,60	24,2	73,4
II	65 496	35 203	16 724	83 975	2,18	25,5	78,0
III	75 774	42 780	22 343	96 211	2,50	29,5	78,8
IV	66 550	45 287	23 082	88 755	2,30	34,7	75,0
V	47 197	42 635	24 071	65 761	1,71	51,0	71,8
VI	65 470	37 665	30 987	72 148	1,87	47,3	90,7
VII	53 703	46 792	33 912	66 583	1,73	63,1	80,7
VIII	108 423	42 526	39 235	111 714	2,90	36,2	97,1
IX	104 246	43 286	38 885	108 647	2,82	37,3	95,9
X	108 564	50 790	39 637	119 717	3,11	36,5	90,7
Zmiany w %							
<u>X 2013</u> IX 2012	4,1	17,3	1,9	10,2	10,3	x	x
<u>X 2013</u> X 2012	46,8	2,7	-6,7	47,9	48,1	x	x
<u>X 2013</u> XII 2012	56,4	21,0	115,9	28,7	29,0	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2011 I-XII	695 512	85 490	164 628	616 374	16,00	23,7	112,8
2012 I-XII	831 800	102 196	180 949	753 047	19,54	21,8	110,5
2012 X	73 961	10 036	41 230	42 767	1,11	55,7	172,9
XI	67 663	9 115	32 769	44 009	1,14	48,4	153,7
XII	69 431	7 215	17 223	59 423	1,54	24,8	116,8
2013 I	73 438	8 124	15 151	66 411	1,72	20,6	110,6
II	65 496	8 011	14 567	58 940	1,53	22,2	111,1
III	75 774	7 203	21 173	61 804	1,60	27,9	122,6
IV	66 550	6 871	21 726	51 695	1,34	32,6	128,7
V	47 197	6 494	22 893	30 798	0,80	48,5	153,2
VI	65 470	4 528	29 392	40 606	1,05	44,9	161,2
VII	53 703	5 194	32 904	25 993	0,67	61,3	206,6
VIII	108 423	4 923	38 478	74 868	1,94	35,5	144,8
IX	104 246	8 642	37 897	74 991	1,95	36,4	139,0
X	108 564	9 120	38 153	79 531	2,06	35,1	136,5
Zmiany w %							
<u>X 2013</u> IX 2012	4,1	5,5	0,7	6,1	5,6	x	x
<u>X 2013</u> X 2012	46,8	-9,1	-7,5	86,0	85,6	x	x
<u>X 2013</u> XII 2012	56,4	26,4	121,5	33,8	33,8	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut oleistych (tony)

Okres	Produkcja śruty rzepakowej ^a	Import śrut ogółem	Eksport śrut ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2011 I-XII	1 043 268	2 950 882	505 004	3 489 146	48,4	29,9
2012 I-XII	1 247 700	3 566 372	667 354	4 146 718	53,5	30,1
2012 X	110 942	352 622	89 782	373 782	80,9	29,7
XI	101 495	353 160	55 076	399 579	54,3	25,4
XII	104 147	301 718	82 781	323 084	79,5	32,2
2013 I	110 157	202 183	43 853	268 487	39,8	41,0
II	98 244	294 085	50 247	342 082	51,1	28,7
III	113 661	219 741	70 156	263 246	61,7	43,2
IV	99 825	271 904	54 406	317 323	54,5	31,5
V	70 796	180 647	21 825	229 618	30,8	30,8
VI	98 205	264 892	33 505	329 592	34,1	29,8
VII	80 555	292 641	31 862	341 334	39,6	23,6
VIII	162 635	169 491	69 128	262 998	42,5	61,8
IX	156 369	255 063	71 296	340 136	45,6	46,0
X	162 846	238 064	92 198	308 712	56,6	52,8
Zmiany w %						
X 2013 IX 2012	4,1	-6,7	29,3	-9,2	x	x
X 2013 X 2012	46,8	-32,5	2,7	-17,4	x	x
X 2013 XII 2012	56,4	-21,1	11,4	-4,4	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 4. Krajowy bilans śruty rzepakowej (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2011 I-XII	1 043 268	15 309	440 599	617 978	42,2	168,8
2012 I-XII	1 247 700	23 801	573 713	697 788	46,0	178,8
2012 X	110 942	4 064	81 418	33 588	73,4	330,3
XI	101 495	1 707	48 034	55 168	47,3	184,0
XII	104 147	2 995	75 624	31 518	72,6	330,4
2013 I	110 157	3 690	35 371	78 476	32,1	140,4
II	98 244	3 012	42 727	58 529	43,5	167,9
III	113 661	1 764	55 597	59 828	48,9	190,0
IV	99 825	2 173	40 331	61 667	40,4	161,9
V	70 796	2 933	8 043	65 686	11,4	107,8
VI	98 205	25 536	24 481	99 260	24,9	98,9
VII	80 555	3385	26 694	56 954	33,1	141,4
VIII	162 635	3 093	64 990	102 798	40,0	158,2
IX	156 369	5 153	68 213	91 255	43,6	171,4
X	162 846	3 099	87 636	75 210	53,8	216,5
Zmiany w %						
X 2013 IX 2012	4,1	-39,9	28,5	-17,6	x	x
X 2013 X 2012	46,8	-23,7	7,6	123,9	x	x
X 2013 XII 2012	56,4	3,5	15,9	138,6	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2011 I-XII	397 287	78 471	128 506	347 252	9,01	32,3	114,4
2012 I-XII	442 290	115 633	134 502	423 421	10,99	30,4	104,5
2012 X	41 504	12 407	14 312	39 599	1,03	34,5	104,8
XI	40 236	11 367	14 672	36 931	0,96	36,5	108,9
XII	28 713	7 345	9 436	26 622	0,69	32,9	107,9
2013 I	32 114	7 034	9 985	29 163	0,76	31,1	110,1
II	35 370	7 701	10 462	32 609	0,85	29,6	108,5
III	36 367	8 973	9 703	35 637	0,92	26,7	102,0
IV	33 002	7 721	9 621	31 102	0,81	29,2	106,1
V	31 936	6 785	9 533	29 188	0,76	29,9	109,4
VI	35 856	6 573	11 067	31 362	0,81	30,9	114,3
VII	29 676	7 417	8 673	28 420	0,74	29,2	104,4
VIII	35 649	7 776	10 169	33 256	0,86	28,5	107,2
IX	36 865	8 307	12 593	32 579	0,85	34,2	113,2
X	44 733	9 921	15 080	39 574	1,03	33,7	113,0
Zmiany w %							
X 2013 IX 2012	21,3	19,4	19,7	21,5	21,2	x	x
X 2013 X 2012	7,8	-20,0	5,4	-0,1	0,0	x	x
X 2013 XII 2012	55,8	35,1	59,8	48,7	49,3	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/tonę)

Okres	Rzepak ^a	Pszenvica	Relacja cen
2010 I-XII	1277,6	599,3	2,13
2011 I-XII	1839,1	821,1	2,24
2012 XI	1982,0	970,7	2,04
XII	2007,0	1016,8	1,97
2013 I	2006,0	1025,0	1,96
II	1982,0	1021,3	1,94
III	1986,0	979,4	2,03
IV	1980,0	972,5	2,04
V	1979,0	955,0	2,07
VI	1991,0	896,7	2,22
VII	1388,2	806,2	1,72
VIII	1400,9	648,6	2,16
IX	1551,4	704,7	2,20
X	1522,0	734,2	2,07
XI	1519,0	742,1	2,05
Zmiany w %			
XI 2013 X 2013	-0,2	1,1	x
XI 2013 XI 2012	-23,4	-23,6	x
XI 2013 XII 2012	-24,3	-27,0	x

^a ceny roczne oraz za VII, VIII i IX – dane GUS, pozostałe miesięczne – dane MRiRW

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

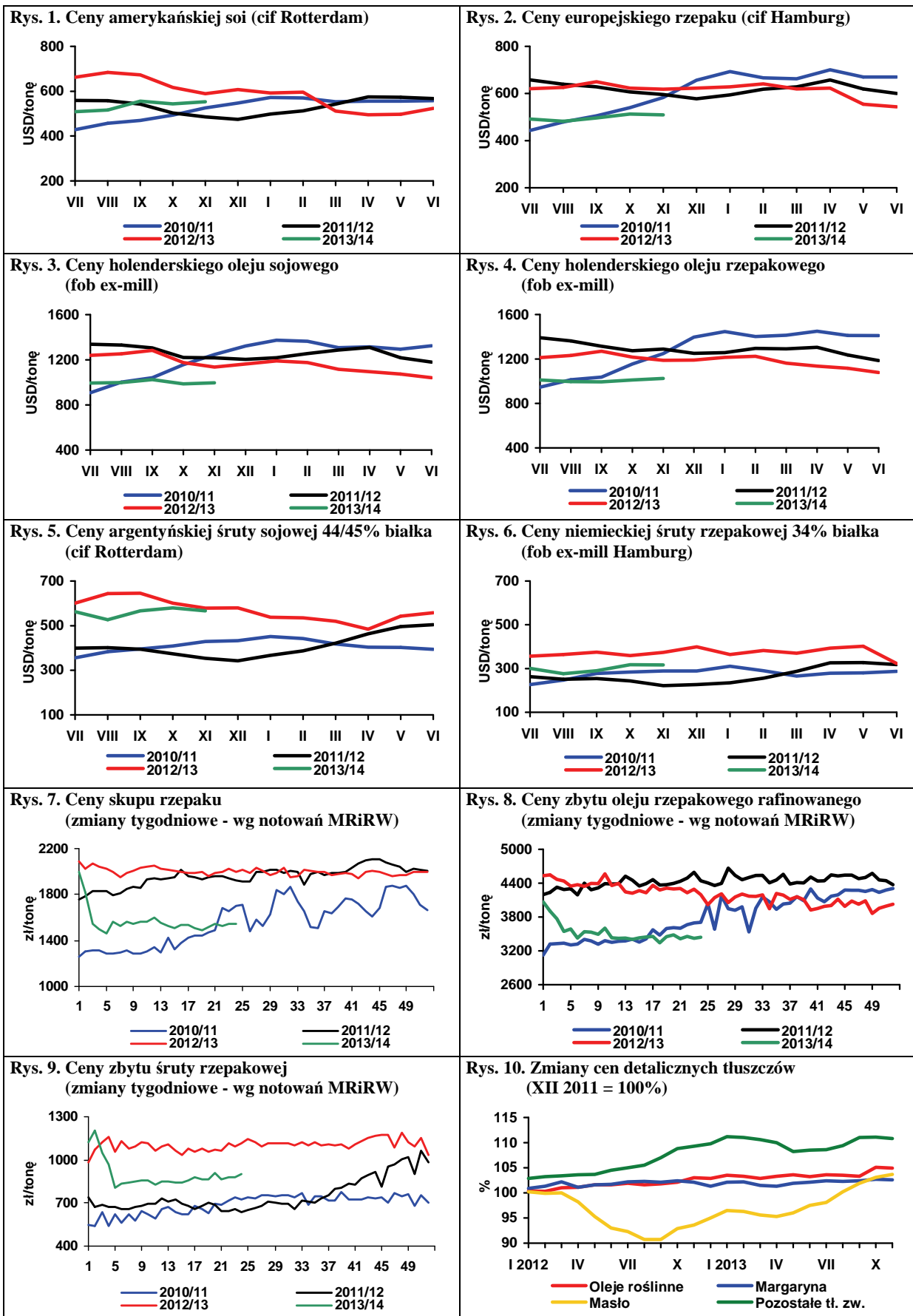
Tab. 7. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/litr/kg)

Okres	Ceny zbytu				Ceny detaliczne			
	olej rzepakowy za 1 l	masmix za 1 kg	masło w op. 200 g ^a	smalec w op. 250 g	olej rzepakowy za 1 l	masmix w op. 400 g	masło w op. 200 g ^b	smalec w op. 250 g
2011 I-XII	5,29	7,06	16,91	5,18	6,70	13,75	22,40	6,08
2012 I-XII	5,50	7,27	15,95	6,50	6,98	14,15	21,55	7,96
XI	5,48	7,26	16,01	6,63	7,01	14,10	21,05	8,12
XII	5,40	7,29	16,49	6,57	6,98	14,20	21,45	8,16
2013 I	5,16	7,19	16,14	6,51	7,01	14,18	21,80	8,12
II	5,39	7,13	15,83	6,47	6,95	14,05	21,75	7,96
III	5,25	7,06	15,85	6,44	6,90	14,05	21,55	7,96
IV	5,13	7,14	16,02	6,4	6,90	14,00	21,55	7,92
V	5,36	7,20	16,55	6,35	6,90	14,05	21,70	7,84
VI	5,35	7,10	16,91	6,30	6,86	14,03	22,05	7,84
VII	5,25	7,21	17,57	6,25	6,92	14,08	22,25	7,80
VIII	5,23	7,24	17,93	6,28	6,91	14,10	22,70	7,80
IX	5,17	7,27	18,3	6,29	6,91	13,93	23,10	7,88
X	5,14	7,19	18,46	6,30	6,84	13,93	23,35	7,88
XI	5,05	7,11	18,47	6,28	6,72	13,95	23,50	7,92
Zmiany w %								
<u>XI 2013</u> X 2013	-1,8	-1,1	0,1	-0,3	-1,8	0,2	0,6	0,5
<u>XI 2013</u> XI 2012	-7,8	-2,1	15,4	-5,3	-4,1	-1,1	11,6	-2,5
<u>XI 2013</u> XII 2012	-6,5	-2,5	12,0	-4,4	-3,7	-1,8	9,6	-2,9

^a do XII 2011 r. masło świeże i chłodnicze o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy, od I 2012 r. masło świeże o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy

^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% masy

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, MRiRW i GUS.

Według najnowszych szacunków GUS powierzchnia uprawy ziemniaków w 2013 r. wyniosła 300 tys. ha i była mniejsza niż w 2012 r. o 73 tys. ha (o 19,5%) oraz o 225 tys. ha (o 42,8%) mniejsza od średniej z lat 2006-2010. Plony ziemniaków wyniosły 211 dt/ha, wobec 242 dt/ha w roku poprzednim i 188 dt/ha średnio w latach 2006-2010. Najwyższe plony uzyskano w województwach: opolskim (269 dt/ha), wielkopolskim (249 dt/ha), dolnośląskim (248 dt/ha), zachodniopomorskim (246 dt/ha) i pomorskim (245 dt/ha), a najniższe w świętokrzyskim (169 dt/ha) i małopolskim (170 dt/ha). Zbiory ziemniaków wyniosły nieco ponad 6,3 mln ton i były o 2,7 mln ton (o 30%) mniejsze od zbiorów w 2012 r. i o 3,5 mln ton (o 35,9%) niższe od średnich zbiorów z lat 2006-2010.

Według najnowszych ocen Potato Council produkcja ziemniaków konsumpcyjnych i do przetwórstwa (bez sadzeniaków i skrobiowych) wzrosła w UE-5 (Belgia, Francja, Holandia, Niemcy i Wielka Brytania) w porównaniu z 2012 r. o ok. 4%, do 23,9 mln ton. Wzrost tej produkcji zanotowano w Wielkiej Brytanii (o 20%), Belgii (o 17%), Francji (o 12%) i w Holandii (o 5%). W Niemczech, które pozostają największym producentem ziemniaków w UE wystąpił jej spadek (o 14%). Wyższe zbiory skutkują niższymi cenami ziemniaków na zachodnioeuropejskich rynkach niż w roku ubiegłym, choć wyższymi niż średnio w ostatnich pięciu latach. W Niemczech ceny ziemniaków do przetwórstwa również są niższe w porównaniu z poprzednim sezonem, ale ziemniaki do gotowania są coraz droższe. Ceny tych ostatnich w pierwszej połowie grudnia wzrosły do 265 EUR/t. Średni poziom cen ziemniaków do przetwórstwa w kontraktach terminowych na kwiecień 2014 r. w notowaniach na Eurex futures market wynosił ok. 180 EUR/t i był o ok. 38% niższy niż przed rokiem. W następnych miesiącach należy oczekiwać dalszego sezonowego wzrostu tych cen.

Ceny ziemniaków w Polsce, po bardzo znaczącym wzroście na początku sezonu, są stabilne, ale ich poziom jest 2-krotnie wyższy niż przed rokiem. W okresie wrzesień-listopad średni poziom cen ziemniaków na targowiskach wynosił 118-118,5 zł/dt, wobec 57-60 zł/dt w analogicznym okresie 2012 r. W grudniu ceny te

również nie odbiegały istotnie od tego poziomu. W obrocie hurtowym średnie ceny ziemniaków w pierwszej połowie grudnia nieznacznie przekroczyły 100 zł/dt, wobec ok 60 zł/dt w analogicznym okresie poprzedniego roku.

W ciągu pierwszych dziesięciu miesięcy 2013 r. sprzedaż frytek na rynku zagraniczne wyniosła 146,4 tys. ton, wobec 129,6 tys. ton w analogicznym okresie poprzedniego roku. Spadek, z 26,8 do 24,0 tys. ton, zanotowano w eksporcie chipsów. Eksport suszu obniżył się z 14,8 do 13,0 tys. ton. Niższy był również eksport skrobi ziemniaczanej, który wyniósł 50,8 tys. ton, wobec 54,5 tys. ton w analogicznym okresie 2012 r. Wzrósł natomiast wywóz syropów skrobiowych (z 36,0 do 37,1 tys. ton) i dekstryn (z 12,6 do 14,4 tys. ton).

Import frytek w okresie styczeń-październik 2013 r. był wyraźnie większy niż w roku poprzednim i wyniósł 37,7 tys. ton, wobec 30,3 tys. ton. Import chipsów wzrósł z 7,0 do 7,2 tys. ton, a suszu z 2,3 do 2,5 tys. ton. Niższy był import syropów skrobiowych i skrobi modyfikowanych, zwiększył się natomiast przywóz skrobi nieprzetworzonych. W pierwszych dziesięciu miesiącach 2013 r. sprowadzono 195,1 tys. ton syropów skrobiowych i 71,6 skrobi modyfikowanych, wobec odpowiednio: 215,4 i 74,8 tys. ton w analogicznym okresie poprzedniego roku. Przywóz skrobi ziemniaczanej zmniejszył się z 10,2 do 8,3 tys. ton, natomiast import skrobi pszennej wzrósł z 24,8 do 45,8 tys. ton, a kukurydzianej z 34,0 do 36,5 tys. ton.

Eksport ziemniaków konsumpcyjnych w pierwszych czterech miesiącach bieżącego sezonu wyniósł zaledwie 3,3 tys. ton, z tego 1,3 tys. ton stanowiła sprzedaż do Rumunii, 0,8 tys. ton do Mołdawii i 0,4 tys. ton na Węgry. Średnia cena uzyskana w eksporcie wyniosła 199 EUR/t. W tym okresie sprowadzono ok. 8,5 tys. ton ziemniaków, głównie z Niemiec, Francji i Belgii, w średniej cenie 290 EUR/t.

**Wiesław
Dzwonkowski**

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków				Produkcja skrobi ziemniaczanej			
	2010	2011	2012	2013	2010	2011	2012	2013
I	.	.	.	31 700	-	-	-	777
II	.	.	.	59 000	-	-	-	-
III	.	.	.	52 200	-	-	-	-
IV	79 400	36 000	45 700	77 400	-	-	-	-
V	41 000	36 900	48 500	68 000	-	-	-	-
VI	35 600	12 700	41 700	42 800	-	-	-	-
VII	29 100	26 500	37 700	43 500	-	-	-	-
VIII	45 500	61 800	88 700	78 100	117	910	3 520	1 463
IX	149 000	289 100	282 800	225 100	12 923	35 524	36 492	27 800
X	297 900	302 700	324 000	328 200	32 774	42 123	47 238	43 925
XI	166 200	183 100	207 700	172 100	15 603	28 881	32 663	
XII	70 400	69 200	72 400		16	5 506	7 513	
RAZEM	609 100 ^a	932 400 ^a	1 013 300 ^a	847 000 ^a	61 433	112 944	127 426	73 188

^a okres VII-XII

Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	Susze
2007 I-XII	1 522	1 651	20 097	25 523	151	46 386	11 390	90 153	14 190	5 429
2008 I-XII	2 733	2 631	32 484	34 764	520	52 220	6 447	99 533	14 272	6 325
2009 I-XII	2 673	2 078	35 609	47 156	151	46 568	3 991	108 414	18 167	7 706
2010 I-XII	1 637	1 803	39 794	54 626	134	44 623	10 058	118 614	20 716	7 388
2011 I-XII	2 914	1 703	69 426	34 546	14 325	46 229	10 374	131 809	22 333	9 297
2012 I-XII	2 023	2 457	46 076	72 333	9 917	41 193	14 989	153 610	30 732	17 989
2012 I	13	385	587	4 495	1 841	3 351	843	10 632	2 283	1 552
II	13	371	741	5 018	1 060	3 168	912	9 877	3 509	2 265
III	174	700	5 576	5 039	1 220	4 151	1 318	11 600	2 772	1 506
IV	51	994	3 290	3 808	1 332	3 413	1 253	10 725	3 097	1 230
V	138	1	665	4 233	1 028	3 393	1 306	13 265	2 263	1 519
VI	365	1	1 263	3 978	942	3 647	1 248	13 363	2 507	1 783
VII	143	1	1 193	3 236	326	3 598	1 469	14 551	2 837	1 212
VIII	183	0	3 870	7 346	373	3 867	1 314	16 834	2 807	1 009
IX	412	1	8 322	7 542	331	3 660	1 422	15 048	2 501	1 257
X	122	1	10 463	9 816	504	3 745	1 506	13 744	2 225	1 424
XI	309	1	6 502	12 016	559	2 919	1 327	11 879	1 936	1 706
XII	100	0	3 603	5 806	400	2 281	1 071	12 090	1 992	1 527
2013 I	106	359	4 379	3 221	1 289	3 010	982	11 932	1 822	1 437
II	127	704	4 470	3 992	1 546	2 836	1 089	10 476	2 169	1 612
III	277	855	5 054	4 013	1 588	4 098	1 033	12 953	2 608	1 395
IV	306	332	7 266	4 624	1 639	5 727	1 740	15 029	2 371	1 577
V	288	363	3 365	3 657	1 624	3 636	1 871	13 955	2 521	1 481
VI	402	-	3 707	4 367	2 717	3 456	1 674	14 995	2 725	1 066
VII	135	-	416	6 317	1 410	3 063	2 053	18 497	3 084	831
VIII	44	-	358	5 481	1 594	3 549	1 430	18 170	2 731	756
IX	118	-	758	6 173	1 393	3 457	1 083	14 836	1 810	1 102
X	53	-	2 413	8 999	1 193	4 294	1 463	15 587	2 168	1 719

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	Susze
2007 I-XII	79 048	32 086	66 176	9 295	50 721	152 471	86 443	50 624	5 065	2 987
2008 I-XII	51 815	14 610	19 541	11 184	34 691	95 504	68 731	40 163	4 342	1 853
2009 I-XII	42 996	15 660	80 878	10 347	61 991	147 459	75 593	42 315	3 556	1 996
2010 I-XII	48 353	29 761	157 323	9 828	81 482	180 352	63 478	41 595	5 714	875
2011 I-XII	49 240	20 173	174 105	11 235	97 528	242 516	77 888	52 352	8 596	3 103
2012 I-XII	35 670	14 719	76 107	11 466	72 918	257 295	90 269	35 304	8 829	2 661
2012 I	130	163	789	942	6 852	21 249	6 725	2 815	259	213
II	569	343	3 860	1 101	4 933	19 141	7 304	3 037	226	221
III	2 323	6 368	8 069	1 055	5 462	27 497	8 305	3 060	958	382
IV	4 682	6 094	9 529	1 203	6 659	21 627	7 437	3 299	859	158
V	21 399	1 023	27 201	1 414	6 505	24 879	7 354	3 602	763	258
VI	5 797	313	16 128	987	6 189	23 007	7 896	3 408	791	173
VII	58	0	4 770	1 711	5 285	18 634	6 699	2 526	667	161
VIII	3	0	2 036	386	5 773	22 154	7 738	2 983	897	279
IX	4	0	51	898	6 175	16 948	7 353	2 519	836	227
X	42	28	144	545	6 396	20 259	7 956	3 061	724	181
XI	82	183	1 488	702	6 789	24 025	8 302	2 645	948	179
XII	581	202	2 041	523	5 899	17 875	7 201	2 350	902	229
2013 I	83	212	2 198	891	7 767	20 122	7 044	2 562	632	125
II	472	241	2 649	934	7 678	22 192	7 452	2 711	775	433
III	1 564	3 028	2 821	983	9 611	20 840	7 652	3 474	858	470
IV	4 202	10 917	4 428	1 223	9 611	18 623	7 760	3 670	853	208
V	17 679	2 687	10 450	505	8 043	19 254	7 166	4 241	899	225
VI	7 201	15	9 499	632	9 628	19 585	7 613	4 160	537	194
VII	6	0	3 427	666	8 341	19 459	7 515	3 487	620	284
VIII	3	0	550	660	8 323	19 948	6 758	3 682	729	182
IX	13	0	827	734	8 576	17 444	6 264	5 261	669	248
X	7	0	3 650	1 089	8 283	17 674	6 375	4 484	643	172

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

Wyszczególnienie	Rodzaj	XI	IX	X	XI	Wskaźnik zmian cen	
	Ceny	2012	2013	2013	2013	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	skupu	27,6	36,0	33,6	35,4	128,3	105,4
	targowiskowa	60,0	118,5	118,0	118,1	196,8	100,1
	detaliczna (zł/kg)	0,77	1,45	1,44	1,47	190,9	102,1
	importowa	53,3	152,7	104,7	.	42,6	68,6
	eksportowa	35,7	103,3	77,3	.	247,0	74,8
Relacje cen	skup / targowisko	0,46	0,30	0,28	0,30	65,2	105,3
	targowisko / detal	0,78	0,82	0,82	0,80	103,1	98,0
	skup / detal	0,36	0,25	0,23	0,24	67,2	103,2
Skrobia ziemniaczana	zbytu (zł/kg)	2,20	2,35	2,51	2,66	120,9	106,0
	detaliczna (zł/kg)	5,63	5,21	5,15	5,09	90,4	98,8
Frytki	detaliczna (zł/kg)	9,08	8,90	8,94	8,96	98,7	100,2
Chipsy	detaliczna (zł/kg)	35,20	35,60	35,60	35,90	102,0	100,8
Kopytka	detaliczna (zł/kg)	9,56	9,94	9,94	9,94	104,0	100,0

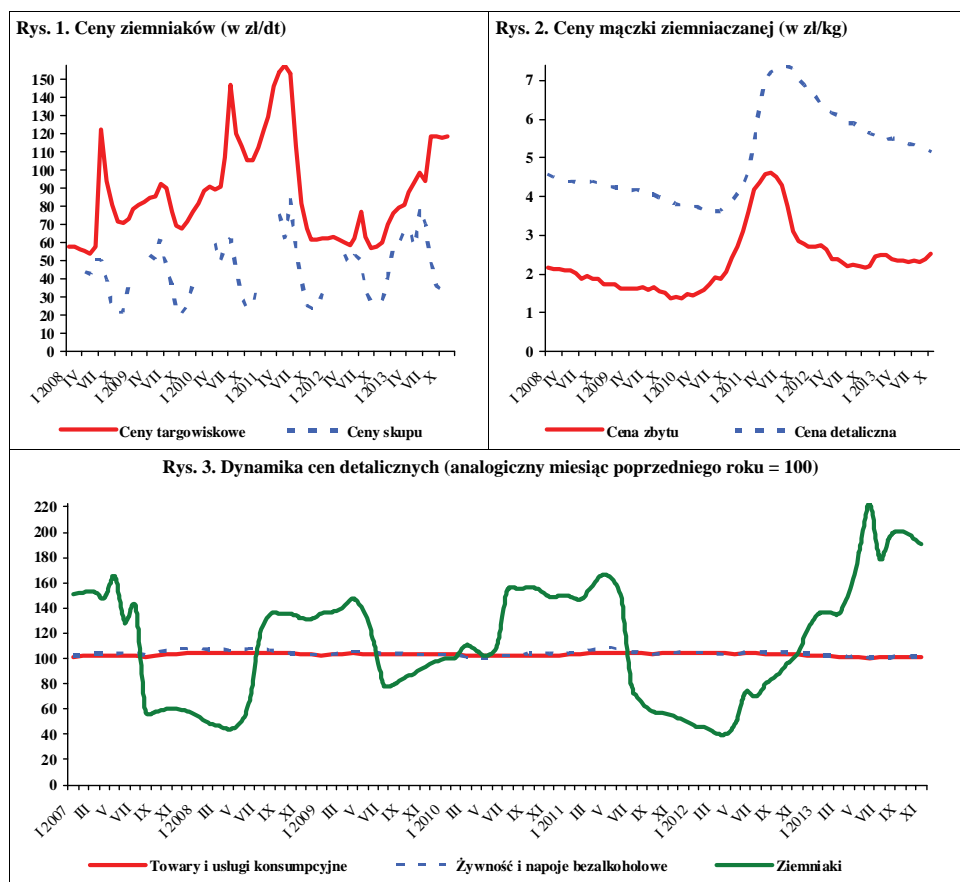
Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

Wyszczególnienie		2012	2013		wsk. zmian cen		
		listopad	wrzesień	październik	listopad	roczny	miesięczny
		zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
1	Dolnośląskie	59,6	133,6	131,6	130,1	218,5	98,9
2	Kujawsko-pomorskie	60,3	112,7	111,8	115,0	190,8	102,9
3	Lubelskie	58,0	111,2	104,5	108,6	187,3	103,9
4	Lubuskie	69,1	124,2	127,4	132,3	191,6	103,9
5	Łódzkie	50,6	114,1	111,2	115,8	228,8	104,1
6	Małopolskie	60,9	108,9	109,3	111,4	183,0	101,9
7	Mazowieckie	59,3	129,0	129,8	123,5	208,2	95,2
8	Opolskie	63,8	130,1	133,7	129,6	203,0	96,9
9	Podkarpackie	65,2	122,1	117,9	118,7	181,9	100,6
10	Podlaskie	53,0	111,2	111,1	110,4	208,5	99,4
11	Pomorskie	67,9	121,3	118,4	123,4	181,8	104,3
12	Śląskie	67,9	125,1	124,4	124,6	183,4	100,2
13	Świętokrzyskie	45,4	104,2	105,5	98,0	216,0	92,9
14	Warmińsko-mazurskie	69,7	138,8	134,7	126,7	181,8	94,1
15	Wielkopolskie	55,7	111,3	114,8	117,0	210,1	101,9
16	Zachodniopomorskie	72,2	120,2	118,1	124,7	172,8	105,6
maksimum		72,2	138,8	134,7	132,3	x	
minimum		45,4	104,2	104,5	98,0	x	
różnica w %		59,1	33,2	28,9	35,0	x	

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS.

W grudniu 2013 r., w porównaniu z listopadem, wzrosły ceny skupu większości warzyw i pieczarek. W skupie na rynek produktów świeżych niższe były jedynie ceny kapusty białej (o 4%) i marchwi (o 2%). Wzrosły ceny skupu pomidorów szklarniowych (o 63%), cebuli (o 8%), pieczarek (o 7%) i buraków ćwikłowych (o 4%). W zakładach przetwórczych obniżyły się ceny skupu cebuli obieranej (o 9%) i kapusty białej (o 2%). Wzrosły ceny skupu buraków (o 14%) i kalafiorów różyczkowanych (o 9%), a na poziomie zbliżonym do ubiegłego miesiąca utrzymywały się ceny marchwi i kapusty białej. W firmach skupujących warzywa na eksport najbardziej potaniały seler (o 17%). Do warzyw, których ceny wzrosły należały pory (o 6%), kapusta pekińska (o 7%), cebula (o 4%) i pietruszka (o 3%). W handlu hurtowym wzrosły ceny ogórków spod osłon (o 88%), pomidorów spod osłon (o 11%), kapusty białej (o 8%) i cebuli (o 2%).

W relacji do grudnia 2012 r. na rynku krajowym, w eksporcie i w przetwórstwie podrożała większość warzyw, a najbardziej: cebula (o 67-92% w zależności od kierunku zagospodarowania), buraki (o 32-69%), kapusta biała (o 36-71%) i kapusta czerwona przeznaczona na eksport (o 140%). W dostawach na eksport nie zmieniły się ceny marchwi i selerów. Na rynkach hurtowych podrożały większość gatunków warzyw przy czym najbardziej: cebula (o 73%), kapusta biała (o 63%) i buraki ćwikłowe (o 39%). Odnotowano jedynie spadek cen hurtowych pomidorów spod osłon (o 10%).

W listopadzie 2013 r., w porównaniu z październikiem br., stwierdzono spadek cen detalicznych: kapusty białej (o 23%), kalafiorów (o 23%), selerów (o 5%), marchwi i pieczarek (po 2%). Wzrosły natomiast ceny detaliczne pomidorów (o 21%) i papryki (o 27%). W cenach detalicznych przetworów warzywnych nie odnotowano istotnych zmian.

W relacji do cen detalicznych z listopada 2012 r. najbardziej wzrosły ceny: kapusty białej (o 62%), kalafiorów (o 43%), cebuli (o 50%), buraków ćwikłowych (o 35%) i papryki (o 21%). Potaniały jedynie w niewielkim stopniu pomidory. Wśród przetworów warzywnych zmiany cen przetworów warzywnych nie przekraczały 6%.

W październiku br., w stosunku do analogicznego okresu w 2012 r., w średnich i dużych zakładach prze-

Grażyna Stępka

Tomasz Smoleński

twórczych wyprodukowano mniej konserw warzywnych (o 32%) i warzyw mrożonych (o 7%), a więcej marynat (o 34%) i soku pomidorowego (o 18%).

Eksport warzyw świeżych w październiku 2013 r. wyniósł 49,7 tys. t, a jego wartość 30,0 mln EUR. W porównaniu z październikiem 2012 r. wolumen sprzedanych warzyw świeżych wzrósł o 5%, a jego wartość - o 10%. Do wzrostu eksportu przyczyniła się wyższa niż rok temu sprzedaż: marchwi (o 63%), pomidorów (o 49%) i ogórków. W tym samym okresie wyeksportowano 63,9 tys. t przetworów warzywnych o wartości 43,5 mln EUR. W stosunku do października ub. r. wolumen eksportu przetworów warzywnych obniżył się o 6%, a jego wartość wzrosła o 4%. Mniej niż rok temu sprzedano suszy warzywnych (o 28%), mrożonek (o 7%). Wzrósł natomiast eksport konserw (o 11%).

Import warzyw świeżych wyniósł 20,3 tys. t o wartości 13,3 mln EUR. W relacji do października 2012 r. wzrósł on o 73%, a jego wartość o 42%. Zwiększenie importu spowodowane było 3,5-krotnym wzrostem zakupu kapusty, blisko 4,5-krotnym wzrostem zakupu pomidorów i o 153% wyższym zakupem cebuli. Import przetworów warzywnych wyniósł 19,0 tys. t, a jego wartość 18,0 mln EUR. Stwierdzono stabilizację ilości i wartości importu ogólnej ilości przetworów warzywnych w stosunku do ubiegłego roku. Więcej zaimportowano marynat (o 46%) i konserw (o 28%).

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania ^c	Ogórki do kwaszenia ^c	Pomidory gruntowe ^c	Pomidory szklarniowe	Kalafioły gruntowe (szt.)	Pieczarki
2012 X	0,64	1,28	0,52	0,74	0,50	-	-	1,55	3,07	1,76	5,77
XI	0,72	1,23	0,48	0,73	0,52	-	-	-	4,15	-	5,39
XII	0,68	1,23	0,43	0,76	0,58	-	-	-	5,26	-	5,43
2012 I-XII	0,60	1,33	0,39	0,96	0,51	1,35	1,13	1,37	4,70	1,66	5,34
2013 I	0,72	1,23	0,44	0,84	0,66	-	-	-	-	-	5,60
II	0,68	1,25	0,46	0,89	0,67	-	-	-	-	-	5,39
III	0,68	1,25	0,44	0,94	0,66	-	-	-	-	-	5,36
IV	0,79	1,30	0,45	1,26	0,72	-	-	-	7,25	-	5,39
V	1,45	1,48	0,52	1,83	0,90	-	-	-	5,14	-	5,32
VI	1,38	1,86	0,81	2,06	0,99	-	-	-	3,18	-	5,24
VII	1,81	2,51	0,70	2,24	1,45	1,92	1,58	-	2,92	2,30	5,34
VIII	1,23	2,19	0,70	1,02	0,82	2,40	2,01	1,53	1,50	2,61	5,78
IX	1,15	1,95	0,92	0,84	0,80	2,43	2,31	1,49	2,00	2,00	6,27
X	1,26	1,83	0,67	0,77	0,83	-	-	1,67	2,88	2,72	5,43
XI	1,13	1,77	0,49	0,66	0,80	-	-	-	3,45	-	5,18
XII	1,22	1,78	0,47	0,65	0,83	-	-	-	5,62	-	5,55
Wskaźnik zmian w %											
<u>XII 2013</u> XI 2013	108	101	96	98	104	x	x	x	163	x	107
<u>XII 2013</u> XII 2012	179	145	109	86	143	x	x	x	107	x	102

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSRIR MRiRW, ^c ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, , a nie średnimi ze średnich miesięcznych

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew na kostkę	Buraki	Groszek zielony	Fasola szparag. ^a	Brokuly różyczk. ^a	Kalafioły różyczk. ^a	Ogórki do konserw. ^a	Pomidory do mrożenia ^a	Pomidory do tłoczenia ^a
2012 X	0,69	0,36	0,25	0,23	-	-	1,42	0,89	-	0,60	0,33
XI	0,72	0,29	0,26	0,25	-	-	1,60	1,10	-	-	-
XII	0,76	0,35	0,26	0,25	-	-	-	-	-	-	-
2012 I-XII	0,60	0,31	0,25	0,22	1,11	0,73	1,52	0,95	1,37	0,52	0,33
2013 I	0,80	0,44	0,25	0,25	-	-	-	-	-	-	-
II	0,78	0,40	0,25	0,25	-	-	-	-	-	-	-
III	0,73	0,41	-	0,25	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,76	0,45	-	0,25	-	-	-	-	-	-	-
V	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	-	-	-	-	1,08	-	-	-	-	-	-
VII	1,30	-	-	-	1,18	0,77	1,69	-	1,84	-	-
VIII	1,35	-	-	-	1,17	0,79	1,62	-	1,97	0,58	-
IX	1,25	0,66	0,30	0,23	-	0,77	1,49	1,07	-	0,60	0,35
X	1,38	0,62	0,27	0,29	-	1,00	1,51	1,22	-	-	-
XI	1,39	0,61	0,27	0,29	-	-	1,25	1,10	-	-	-
XII	1,27	0,60	0,27	0,33	-	-	-	1,20	-	-	-
Wskaźnik zmian w %											
<u>XII 2013</u> XI 2013	91	98	100	114	x	x	x	109	x	x	x
<u>XII 2013</u> XII 2012	167	171	104	132				x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory spod osłon	Ogórki krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki czerwone	Ziemiaki
2012 X	3,34	-	0,78	0,40	-	3,02	0,61	-	0,80	0,43	1,20	0,33	0,29
XI	-	-	0,61	0,38	0,42	3,20	0,59	1,30	0,84	0,43	1,20	0,33	0,34
XII	-	-	0,62	0,39	0,45	-	0,58	1,30	0,95	0,50	-	0,35	0,48
2012 I-XII	3,24	0,84	0,93	0,34	0,39	3,01	0,77	1,30	0,88	0,42	1,57	0,33	0,35
2013 I	-	-	0,66	0,38	0,54	-	0,59	1,27	0,99	0,53	1,40	0,38	0,50
II	-	-	0,63	0,38	0,64	-	0,62	1,24	0,99	0,52	1,40	0,39	0,50
III	-	-	0,56	0,35	0,70	-	0,71	1,28	0,96	0,52	1,40	0,40	0,51
IV	6,92	-	1,93	0,43	1,20	-	1,02	2,14	1,69	0,60	2,15	0,76	0,71
V	4,21	-	2,19	0,44	1,20	-	0,97	2,85	2,10	0,73	2,40	0,75	0,73
VI	2,87	1,10	2,24	0,63	-	-	1,30	-	1,48	0,75	-	0,70	1,20
VII	2,37	0,93	2,48	0,87	-	6,50	1,79	-	-	1,43	-	1,41	1,09
VIII	1,04	1,02	1,77	0,72	1,35	3,13	0,86	-	-	0,95	-	0,67	0,72
IX	1,90	1,13	1,18	0,83	1,48	2,88	0,64	2,50	1,60	0,92	-	0,61	0,70
X	2,75	-	0,79	0,61	1,06	3,10	0,60	2,50	1,20	0,90	1,20	0,61	0,72
XI	3,67	-	0,76	0,53	1,07	3,30	0,58	1,75	1,14	0,92	1,30	0,59	-
XII	-	-	0,81	0,53	1,08	-	0,58	1,80	0,95	0,96	1,38	0,59	-
Wskaźnik zmian w %													
<u>XII 2013</u> XI 2013	x	x	107	100	101	x	100	103	83	104	106	100	x
<u>XII 2013</u> XII 2012	x	x	131	136	240	x	100	138	100	192	x	169	x

^a cena za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne*	Marynaty
2012 VIII	3 511	54 158	20 247	11 571
IX	2 339	73 404	19 610	5 179
X	2 544	83 983	26 091	3 764
XI	2 323	57 374	23 883	3 524
XII	1 745	38 102	11 791	2 451
2012 I-XII	30 839	561 558	183 304	48 652
2013 I	3 067	37 092	10 039	1 954
II	3 027	38 747	9 612	1 888
III	3 058	42 311	13 162	1 636
IV	3 168	35 354	10 689	2 539
V	3 203	24 968	9 868	1 422
VI	2 621	32 671	8 521	1 327
VII	2 359	43 814	15 880	7 420
VIII	2 304	50 644	14 026	10 823
IX	2 463	66 869	19 551	5 860
X	3 003	77 851	17 860	5038
Wskaźnik zmian w %				
<u>X 2013</u> X 2012	118	93	68	134

*/ w tym: przecier pomidorowy i pasta oraz warzywa i mieszanki warzywne zamrożone, gotowane lub nie, zakonserwowane octem lub kwasem octowym

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2012												2013												X 2013 X 2012 (%)
	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X									
Warzywa ogółem	45585	45602	47481	35578	35730	478332	41450	42890	49027	52727	39354	40282	29324	38065	38662	49721	105								
Cebula	8520	10260	10816	14630	12311	122165	13913	12285	13672	13316	9468	8905	4876	6377	6768	7345	68								
Kapusta	6178	3690	3582	3072	3259	58950	4232	6341	8804	10040	6444	2691	1154	1453	1445	3399	95								
Marchew	3252	2296	1911	1768	2074	25984	3383	2671	3282	3671	1700	1694	1639	2425	1713	3120	163								
Ogórki	3131	788	600	339	564	13431	865	579	540	968	787	676	1325	822	413	660	110								
Pomidory	12790	13081	12341	3835	1704	95330	1594	1549	2038	7603	10652	17072	11725	13946	12483	18347	149								
Kalafiory	2819	4741	7029	649	318	29419	484	589	676	926	625	1716	3459	3010	4577	4407	63								
Przetwory ogółem	45839	52674	62061	64444	48486	631775	60267	60238	64245	62235	45866	45603	46575	43617	51599	63994	103								
Susze	2002	2268	2963	2941	2003	27036	3206	2908	2662	2678	2045	1260	2340	2313	2038	2127	72								
Marynaty	3185	3224	3832	4944	3213	38719	3437	3139	3776	4175	3090	2890	3183	3859	3933	3709	97								
Konserwy	4153	4766	6541	7947	6413	68376	5164	4114	5015	5909	3753	3818	4170	4020	5039	7288	111								
-kapusta kwasz.	416	595	848	1219	909	19142	822	705	992	1034	546	699	437	404	764	780	92								
Mrożonki	31469	33494	43289	42463	32625	429197	42580	43031	44900	42621	31958	31543	30779	27088	36173	40386	93								
Pieczarki i ich przetwory	16525	17531	21797	22489	23300	239893	22871	21474	25244	24572	20966	18216	17983	17189	17848	20590	94								
Warzywa ogółem	20982	24343	26830	15239	14726	237303	16040	15745	17825	26081	28125	27227	19432	20645	23109	29597	110								
Cebula	2679	3522	3547	4239	3644	36239	4074	3638	3741	3996	3353	3202	2292	2759	2947	3285	93								
Kapusta	774	700	669	562	613	9340	817	894	1553	1874	1501	874	362	489	403	825	123								
Marchew	802	491	422	395	545	6940	908	733	878	1131	672	684	690	627	394	631	150								
Ogórki	1197	495	601	343	821	9022	1264	579	719	988	922	461	837	636	358	695	116								
Pomidory	7960	9514	10864	3383	1555	79528	1491	1583	2359	9165	10698	13164	8814	7385	8566	13743	127								
Kalafiory	1535	2606	4200	429	239	16863	416	451	574	755	485	1193	1847	1708	2738	2708	64								
Przetwory ogółem	30141	32761	41661	42653	32217	401924	39935	40181	42479	41207	31424	32331	33630	30613	36603	43510	104								
Susze	2971	3369	4204	3920	2814	39638	3901	3843	3697	3542	3060	3059	3622	3686	3756	3940	94								
Marynaty	2650	2801	3620	4308	2858	32972	2865	2623	3086	3492	2646	2483	2730	3205	3526	3488	96								
Konserwy	4055	4613	6214	7132	5489	55713	4926	4259	4544	5335	3663	4038	4753	4218	4898	6915	111								
-kapusta kwasz.	219	363	473	690	522	6477	469	391	548	476	302	382	242	244	468	544	115								
Mrożonki	15607	17116	22466	21420	16835	211880	21956	22457	23035	22116	17088	16856	17210	15037	20101	23257	104								
Pieczarki i ich przetwory	24120	26397	31426	32562	33945	349045	32935	31004	35930	36112	32171	27075	26200	25026	26328	29197	93								

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2012												2013												X 2013 X 2012 (%)
	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X									
Warzywa ogółem	6890	5919	11751	32602	41807	390684	44365	47345	59530	56458	48443	35522	23275	13426	11847	20272	173								
Cebula	2457	2018	2422	4074	5465	59384	3430	4715	5193	5918	5603	8936	7118	2554	3175	6122	253								
Kapusta	45	41	3	20	10	5997	78	210	752	3643	2774	146	17	1012	320	117	3475								
Marchew	151	184	96	196	368	27555	378	1849	4336	4773	6189	6255	3867	82	1757	109	114								
Ogórki	270	445	2515	5352	5454	33779	6316	5079	5148	3363	1212	818	2207	3783	1640	2743	109								
Pomidory	1306	839	832	9953	15969	115525	16906	16039	20057	15291	15036	10640	4410	3039	2213	3627	436								
Papryka	635	802	1808	4482	5113	43239	5284	4857	4988	4581	4820	3316	2671	611	706	2285	126								
Czosnek	763	448	292	374	165	6627	270	795	539	827	1084	624	402	469	224	289	99								
Przetwory ogółem	19567	17535	18901	18851	16139	214236	16133	17181	17471	17348	16698	14099	15607	14225	19844	18956	100								
Mrożonki	3303	2565	3118	3155	2017	35484	3365	3415	3099	3570	4064	2900	3238	2599	3404	3120	100								
Susze	3216	1231	1782	1242	1745	19324	937	1073	1024	916	1047	918	2079	911	962	2602	146								
Marynaty	773	1017	1398	1029	1324	14995	1103	1259	1605	1243	1204	1081	748	770	1452	1435	103								
Konserwy	3961	3997	4267	4900	4209	42936	2817	3191	4658	3588	3205	2971	2868	3032	4534	5469	128								
-kukurydza konserv.	1516	2125	1813	2071	1298	16759	1034	1219	1791	862	1039	916	943	1045	2217	2108	116								
Koncentrat pomid.	6719	6887	6278	6078	4261	74693	5896	5697	4235	5716	4674	4588	4653	4971	6924	4217	67								
Warzywa ogółem	5224	4485	9348	27602	42379	342697	47216	45686	63126	55595	50456	26285	15696	7338	6162	13315	142								
Cebula	376	307	514	707	813	9269	719	1176	1408	969	1379	1476	1345	571	572	1066	208								
Kapusta	10	18	2	11	6	2322	26	104	370	1798	1177	54	5	194	86	35	1512								
Marchew	72	99	50	118	174	9949	206	573	1299	1624	2607	3043	1679	69	74	78	156								
Ogórki	74	168	1571	4520	6242	31294	6622	6355	6532	2877	942	357	1011	1537	715	1642	105								
Pomidory	1487	1165	1595	7604	15858	119341	18116	15920	24342	18611	16425	8263	3410	1903	1776	3245	203								
Papryka	583	653	1748	5229	6942	61896	7013	6608	9566	9917	11063	6094	4880	630	488	2053	117								
Czosnek	1222	690	488	626	360	9732	585	1892	907	1398	1268	897	498	702	355	498	102								
Przetwory ogółem	17136	16736	18023	18698	16278	205645	16530	17393	18532	18005	16707	15341	15005	14573	20019	17960	100								
Mrożonki	2205	2104	2549	2448	1740	27378	2762	2647	2479	2643	3036	2468	2591	1978	2724	2328	91								
Susze	2738	1970	2612	2008	2110	30817	2193	2526	2475	2876	2564	2416	2282	2063	1833	2394	92								
Marynaty	759	990	1226	1112	1358	14182	1201	1275	1643	1286	1081	999	769	851	1578	1424	116								
Konserwy	5093	4832	5179	6292	5117	53350	3581	4020	5943	4361	4087	3952	3733	3982	5559	6523	126								
-kukurydza konserv.	1631	2297	1978	2298	1461	17645	1096	1400	1896	923	1113	976	1000	1139	2355	2265	114								
Koncentrat pomid.	4895	4813	4581	4652	3783	54760	4919	4608	3361	4788	3624	3881	3717	3800	5927	3227	70								

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafioły	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2012 VIII	0,32	0,13	0,25	0,38	0,63	0,52	1,48	0,79	0,52	0,49
IX	0,35	0,19	0,22	0,62	0,73	0,54	1,51	0,79	0,61	0,49
X	0,32	0,19	0,22	1,00	0,87	0,59	1,43	0,82	0,55	0,50
XI	0,29	0,19	0,23	1,01	0,89	0,62	1,47	0,76	0,57	0,50
XII	0,32	0,19	0,27	1,45	0,92	0,78	1,47	0,77	0,56	0,48
2012 I-XII	0,30	0,16	0,27	0,89	0,88	0,63	1,47	0,77	0,48	0,47
2013 I	0,29	0,19	0,27	1,46	0,94	0,86	1,44	0,78	0,57	0,48
II	0,30	0,14	0,27	1,00	1,02	0,77	1,44	0,77	0,55	0,48
III	0,27	0,18	0,27	1,33	1,16	0,85	1,42	0,75	0,55	0,47
IV	0,30	0,19	0,31	1,02	1,21	0,82	1,47	0,76	0,46	0,50
V	0,35	0,23	0,40	1,17	1,00	0,78	1,53	0,76	0,55	0,51
VI	0,36	0,32	0,40	0,68	0,77	0,70	1,49	0,81	0,55	0,51
VII	0,47	0,31	0,42	0,63	0,75	0,53	1,46	0,82	0,55	0,51
VIII	0,43	0,34	0,26	0,77	0,53	0,57	1,46	0,79	0,60	0,61
IX	0,44	0,28	0,23	0,87	0,69	0,60	1,48	0,83	0,61	0,55
X	0,45	0,24	0,20	1,05	0,75	0,61	1,42	0,83	0,70	0,58
Wskaźnik zmian w %										
$\frac{X\ 2013}{IX\ 2013}$	102	86	87	121	109	102	96	100	115	105
$\frac{X\ 2013}{X\ 2012}$	141	126	91	105	86	103	99	101	127	116

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafioły gruntowe ^a
2012 VII	1,03	0,44	1,63	0,63	1,39	2,50	1,23	2,63	1,54
VIII	0,88	0,45	1,23	0,65	2,22	1,90	1,38	1,89	2,60
IX	0,67	0,47	0,90	0,61	2,18	1,54	2,12	1,97	1,97
X	0,67	0,42	0,75	0,62	3,75	1,89	3,66	2,67	1,73
XI	0,68	0,48	0,78	0,64	-	-	5,52	3,39	-
XII	0,73	0,51	0,81	0,69	-	-	6,60	4,63	-
2012 I-XII	0,64	0,41	1,01	0,64	2,58	1,96	5,04	3,94	2,03
2013 I	0,72	0,53	0,84	0,68	-	-	12,00	-	-
II	0,72	0,49	0,86	0,67	-	-	11,50	18,00	-
III	0,70	0,47	0,90	0,69	-	-	10,00	15,36	-
IV	0,87	0,52	1,20	0,82	-	-	3,75	8,43	-
V	1,14	0,54	1,43	0,91	-	-	4,23	5,51	-
VI	1,20	0,64	1,70	1,25	2,33	-	2,93	3,42	3,51
VII	1,66	0,82	1,96	1,68	2,30	-	2,28	3,74	2,78
VIII	1,37	1,17	1,14	1,18	2,37	1,31	2,24	1,66	3,17
IX	1,24	1,01	0,95	1,00	2,47	1,25	2,31	2,07	2,66
X	1,23	0,79	0,83	0,92	4,52	1,34	2,75	2,81	2,71
XI	1,23	0,77	0,81	0,92	6,94	-	3,56	3,73	2,27
XII	1,26	0,83	0,81	0,96	-	-	6,70	4,15	-
Wskaźnik zmian w %									
$\frac{XII\ 2013}{XI\ 2013}$	102	108	100	104	x	X	188	111	x
$\frac{XII\ 2013}{XII\ 2012}$	173	163	100	139	x	x	102	90	x

^{xa} ceny za sztukę

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Keczip	Sok pomidorowy ^a
2012 IX	3,24	12,44	3,30	3,40	3,63	6,62	1,98
X	3,27	12,43	3,32	3,42	3,66	6,61	1,96
XI	3,33	12,43	3,39	3,50	3,68	6,69	1,97
XII	3,30	12,44	3,31	3,39	3,63	6,68	1,97
2012 I-XII	3,25	12,24	3,37	3,54	3,61	6,60	1,98
2013 I	3,28	12,51	3,43	3,46	3,60	6,54	1,99
II	3,23	12,47	3,35	3,40	3,54	6,27	1,98
III	3,18	12,55	3,38	3,44	3,59	6,15	1,99
IV	3,11	12,47	3,30	3,33	3,56	6,08	2,02
V	3,16	12,90	3,35	3,32	3,65	6,07	2,01
VI	3,12	12,87	3,24	3,30	3,62	6,07	2,02
VII	3,14	12,99	3,24	3,27	3,56	6,09	2,00
VIII	3,27	13,07	3,26	3,24	3,49	6,12	2,00
IX	3,34	13,03	3,27	3,22	3,44	6,14	1,99
X	3,61	13,10	3,36	3,25	3,34	6,21	1,98
XI	3,67	13,10	3,40	3,22	3,39	6,20	1,99
Wskaźnik zmian w %							
<u>XI 2013</u> X 2013	102	100	101	99	101	100	101
<u>XI 2013</u> XI 2012	110	105	100	92	92	93	101

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory	Ogórki gruntowe	Kalafiory*	Pieczarki
2012 IX	1,63	1,05	1,79	1,38	3,70	4,98	4,50	3,47	2,97	3,03	7,73
X	1,44	1,02	1,62	1,32	3,43	4,43	4,55	4,59	4,41	3,00	7,60
XI	1,45	1,03	1,61	1,32	3,30	4,24	6,96	5,05	-	3,73	7,48
XII	1,48	1,06	1,59	1,35	3,22	4,36	9,30	6,48	-	4,74	7,85
2012 I-XII	1,59	0,89	2,10	1,44	3,50	5,60	9,47	6,22	3,29	4,59	7,59
2013 I	1,51	1,05	1,66	1,37	3,18	4,93	10,26	8,06	-	6,59	7,74
II	1,52	1,05	1,73	1,37	3,16	5,44	9,97	7,79	-	6,39	7,56
III	1,53	1,05	1,82	1,38	3,15	6,17	12,68	8,17	-	6,97	7,47
IV	1,60	1,05	2,09	1,47	3,33	7,21	15,06	9,44	-	7,12	7,52
V	1,95	1,17	2,71	1,74	3,84	7,67	15,81	7,82	7,76	6,51	7,49
VI	2,46	1,29	3,22	3,22	4,25	8,32	13,59	5,19	4,38	5,31	7,43
VII	3,11	3,58*	3,52	3,52	4,90	8,07	14,49	4,47	3,26	3,85	7,61
VIII	2,72	3,85*	2,30	2,29	4,99	6,34	6,41	3,25	3,37	4,34	7,92
IX	2,32	2,13	1,88	1,91	4,33	4,94	4,96	3,24	3,88	3,75	8,13
X	2,16	1,65	1,74	1,78	3,85	4,67	5,51	4,27	5,13	4,28	7,70
XI	2,16	1,44	1,71	1,78	3,65	4,45	6,98	5,18	-	3,28	7,58
Wskaźnik zmian w %											
<u>XI 2013</u> X 2013	100	87	98	100	95	95	127	121	x	77	98
<u>XI 2013</u> XI 2012	149	140	106	135	111	105	100	103	x	88	101

^a cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy ^b	Szpinak mrożony	Kalafioły mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Keczup	Sok pomidorowy ^a	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny ^a
2012 IX	5,62	14,75	8,14	9,44	8,40	10,20	3,86	6,18	9,17	4,18
X	5,57	14,55	8,18	9,38	8,36	10,30	3,85	6,20	9,29	4,12
XI	5,62	14,50	8,32	9,34	8,42	10,25	3,88	6,13	9,14	4,18
XII	5,51	14,55	8,32	9,38	8,38	10,40	3,86	6,08	8,97	4,19
2012 I-XII	5,58	14,50	8,10	9,46	8,36	10,10	3,84	6,08	9,09	4,20
2013 I	5,56	14,60	8,26	9,40	8,40	10,35	3,84	6,08	9,14	4,19
II	5,52	14,60	8,26	9,46	8,40	10,40	3,87	6,13	9,17	4,17
III	5,50	14,55	8,28	9,38	8,42	10,40	3,86	6,10	8,97	4,20
IV	5,51	14,65	8,26	9,50	8,34	10,35	3,87	6,13	9,11	4,22
V	5,50	14,70	8,30	9,50	8,38	10,30	3,90	6,13	9,14	4,23
VI	5,51	14,80	8,28	9,46	8,40	10,30	3,90	6,18	9,11	4,24
VII	5,53	14,95	8,32	9,42	8,40	10,30	3,90	6,18	9,14	4,26
VIII	5,54	15,10	8,28	9,40	8,42	10,25	3,89	6,20	9,11	4,28
IX	5,57	15,10	8,32	9,40	8,44	10,35	3,90	6,23	9,29	4,28
X	5,53	15,15	8,36	9,48	8,46	10,40	3,90	6,25	9,26	4,29
XI	5,69	15,30	8,34	9,46	8,46	10,30	3,90	6,28	9,31	4,27
Wskaźnik zmian w %										
<u>XI 2013</u> X 2013	103	101	100	100	100	99	100	100	101	100
<u>XI 2013</u> XI 2012	101	106	100	101	100	100	101	102	102	102

^a w zł/l, ^b cena koncentratu pomidorowego w zł/kg: do 2008 r. po przeliczeniu opakowania puszka 0,07 kg, od 2009 r. po przeliczeniu opakowania słoik 0,20 kg

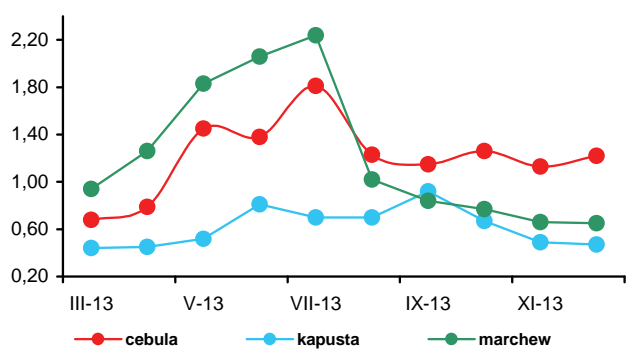
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych w Polsce i w Niemczech (%)

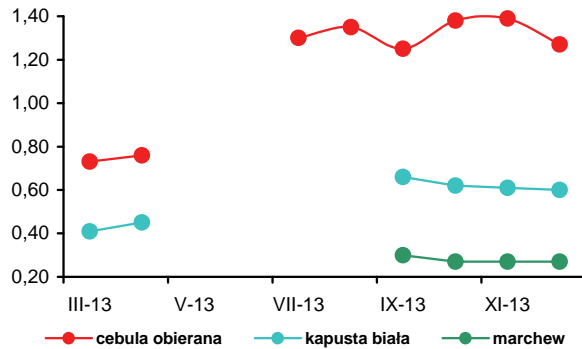
Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Ogórki	Kalafioły
2012 I	51	58	42	32	-	-
II	54	50	44	38	-	-
III	44	45	40	39	-	-
IV	54	42	38	41	44	48
V	49	38	45	45	48	54
VI	42	45	54	48	42	58
VII	48	48	62	45	54	61
VIII	54	68	68	49	49	59
IX	49	58	62	48	-	-
X	52	64	48	45	-	-
XI	48	68	49	44	-	-
XII	51	72	55	46	-	-
2013 I	54	75	48	44	-	-
II	55	73	45	41	-	-
III	62	77	48	43	-	-
IV	65	76	49	44	-	-
V	64	69	51	48	52	49
VI	68	72	55	44	48	52
VII	64	79	52	42	45	48
VIII	68	81	51	38	42	45
IX	72	89	55	39	-	-
X	77	77	47	31	-	-
XI	76	82	48	39	-	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS, i Markt Woche Grosshandelsabgabepreise Obst und Gemüse – Agramarkt Informations-Gesellschaft mbH (AMI) z poszczególnych miesięcy

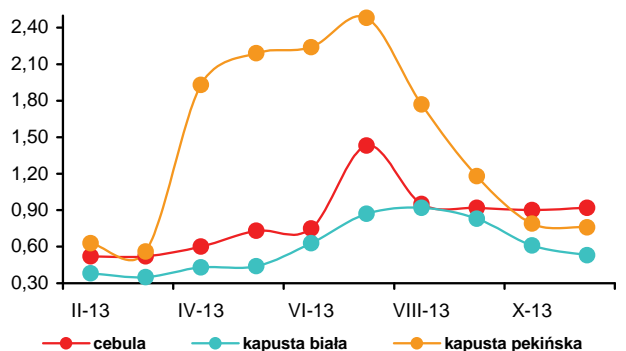
Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

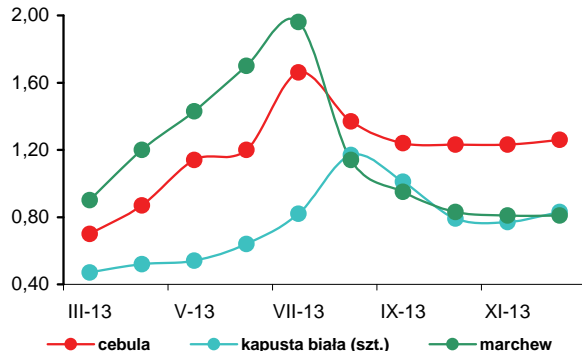
Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

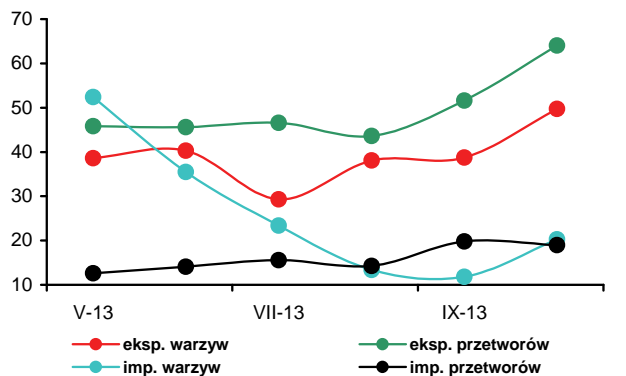
Rys. 3. Ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

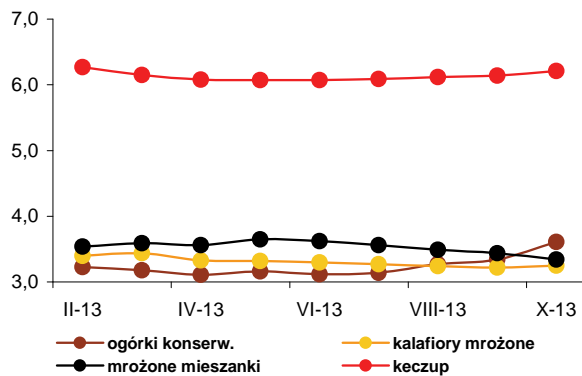
Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

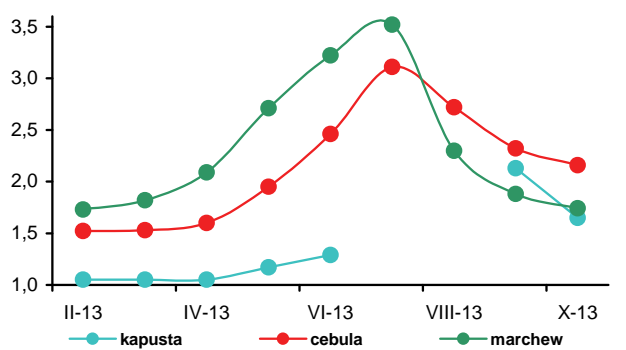
Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. ton)

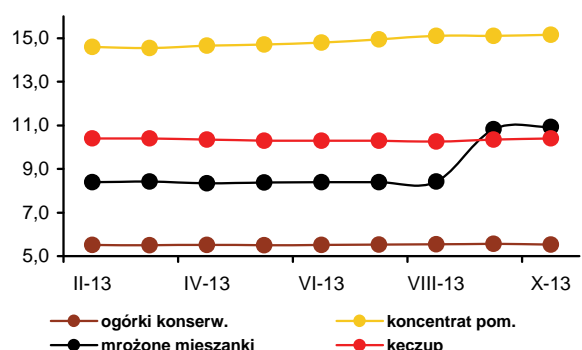
Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Bożena Nosecka

Irena Strojewska

W grudniu 2013 r. średnie ceny jabłek na rynkach hurtowych były o 8% wyższe niż w grudniu roku poprzedniego. Ceny jabłek oferowane przez firmy eksportujące wzrosły o 7%, a płacone w spółdzielniach ogrodniczych o 38%. Wyższe były też ceny skupu jabłek płacone przez zakłady przetwórcze (o 11%). Ceny gruszek na rynku hurtowym były niższe o 12%, płacone przez spółdzielnie ogrodnicze o 15%, a w firmach eksportujących o 37%. Na rynkach hurtowych potaniały winogrona (o 25%) i cytryny (o 5%), a podrożały banany (o 3%) i pomarańcze (o 16%). Nie zmieniły się ceny mandarynek. W grudniu br. w porównaniu do listopada ceny jabłek na rynkach hurtowych zmniejszyły się o 7%, mniej płaciły także zakłady za jabłka do przerobu o 11%. Natomiast ceny jabłek oferowane przez firmy eksportowe wzrosły o 6%, a w spółdzielniach ogrodniczych o 23%. Na rynkach hurtowych droższe były banany (o 4%), pomarańcze (o 10%) i winogrona (o 26%). Tańsze były mandarynki (o 17%) oraz cytryny (o 6%) i gruszki (o 3%).

W listopadzie 2013 r. w relacji do listopada 2012 r. średnie ceny detaliczne owoców i ich przetworów wzrosły o 0,8%, przy wzroście cen żywności i napojów bezalkoholowych o 2,1%. Ceny owoców strefy umiarkowanej były wyższe o 4,4%, a przetworów owocowych (bez owoców suszonych) o 1,4%. Spośród owoców strefy umiarkowanej wzrosły ceny jabłek (o 16,4%), orzechów (o 8,7%), śliwek (o 1,0%), pozostałych owoców pestkowych (o 0,6%), a obniżyły się gruszek (o 6,3%) i owoców jagodowych (o 5,8%). Owoce południowe potaniały o 3,5%, w tym owoce cytrusowe o 4,2%, a banany o 5,3%. Pozostałe owoce południowe (kiwi, figi, ananasy, melony, arbuzy, mango itp.) podrożały o 4,6%.

W firmach średnich i dużych zatrudniających 50 i więcej osób produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych w październiku 2013 r. w relacji do października roku poprzedniego była większa o 35%.

Wzrosła też produkcja owoców mrożonych (o 18%), a także kompotów i owoców pasteryzowanych (o 3%). Produkcja soków zagęszczonych (głównie koncentratu soku jabłkowego) obniżyła się o 2%, a dżemów o 5%. W okresie I-X 2013 r. produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych wzrosła w relacji do analogicznego okresu 2012 r. o 18% do 395,5 tys. ton. Zwiększyła się o 14% produkcja soków pitnych wytwarzanych z owoców cytrusowych, o 19% soków z jabłek oraz o 20% pozostałych soków pitnych warzywnych, owocowych i owocowo-warzywnych. Produkcję soków zagęszczonych zwiększono o 14%, dżemów o 56%, owoców mrożonych o 19%, a kompotów i owoców pasteryzowanych o 3%. Średnia cena zbytu dżemów produkowanych z czarnych porzeczek w listopadzie 2013 r. była wyższa niż w listopadzie 2012 r. o 5%. Ceny zbytu pitnego soku jabłkowego i dżemu z truskawek nie zmieniły się, a pitnego soku pomarańczowego obniżyły o 5%.

W październiku 2013 r. rozmiary eksportu przetworów owocowych i owoców świeżych były odpowiednio o 12% i 11% niższe niż w październiku roku poprzedniego. O spadku eksportu owoców świeżych zdecydowało zmniejszenie sprzedaży jabłek (o 16%). W grupie przetworów owocowych najbardziej zmniejszył się eksport zagęszczonego soku jabłkowego (o 31%) i mrożonek (o 10%). W wyniku wzrostu przeciętnych cen eksportowych wpływy z eksportu owoców świeżych zmniejszyły się mniej niż rozmiary sprzedaży (o 9% do 39,5 mln euro). Wartość eksportu przetworów owocowych zmalała bardziej niż wolumen (o 14% do 107,8 mln euro). Import owoców świeżych obniżył się o 5%, a decydujące było zmniejszenie przywozu owoców cytrusowych (o 5%) i winogron (o 16%). Wzrósł natomiast import brzoskwiń i nektarynek (o 33%) oraz bananów (o 2%). Przywóz owocowych przetworów obniżył się o 5%. Import zagęszczonych soków zmniejszył się o 12%, owoców mrożonych o 17%, suszonych o 27%, a zwiększył się przetworów puszkowanych o 17% i dżemów o 19%. Dodatkowo saldo obrotów owocami i ich przetworami wyniosło 28,2 mln euro, wobec 41,2 mln euro w październiku 2012 r. W okresie I-X 2013 r. dodatnie saldo handlu owocami i ich przetworami wyniosło 375,7 mln euro, wobec 357,1 mln euro w analogicznym okresie roku poprzedniego. Wartość eksportu wzrosła o 9% do 1 613,0 mln euro, a importu o 10% do 1 237,3 mln euro.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg) ^a

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2012 XI	1,31	2,56	-	-	-	-	-
XII	1,12	2,93	-	-	-	-	-
2012 I-XII	1,55	2,45	5,79^a	3,67	6,31	2,92	2,52^a
2013 I	1,20	2,72	-	-	-	-	-
II	1,25	-	-	-	-	-	-
III	1,23	-	-	-	-	-	-
IV	1,46	-	-	-	-	-	-
V	1,94	-	-	-	-	-	-
VI	2,13	-	4,09	-	-	-	-
VII	2,09	-	4,75	3,08	1,88	2,89	2,86
VIII	1,90	2,50	-	2,95	3,78	1,88	2,19
IX	1,61	2,00	-	-	-	1,94	1,78
X	1,22	1,99	-	-	-	2,03	1,94
XI	1,16	1,85	-	-	-	-	2,05
XII	1,25	2,17	-	-	-	-	-
2013 I-XII	1,54	2,21	4,42	3,02	2,83	2,19	2,16
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>XII 2013</u> XI 2013	123	102	x	x	x	x	x
<u>XII 2013</u> XII 2012	138	75	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg) ^a

Miesiące	Jabłka przemysłowe	Truskawki bez szypułki	Truskawki z szypułką	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tłoczenia	Śliwki do mrożenia
2012 XI	0,43	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,36	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2012 I-XII	0,53	4,55^a	3,71^a	1,48^a	1,74^a	2,34^a	1,01^a	3,09^a	2,88^a	2,04^a
2013 I	0,35	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,35	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,38	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,39	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,33	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,33	2,67	1,82	-	-	-	-	-	-	-
VII	-	3,39	1,78	1,50	1,47	3,84	-	2,15	1,78	-
VIII	0,31	-	-	1,90	-	3,97	1,44	2,69	1,80	1,06
IX	0,46	-	-	-	-	5,64	1,80	-	-	0,83
X	0,52	-	-	-	-	5,17	-	-	-	-
XI	0,45	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,40	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2013 I-XII	0,39	3,03	1,80	1,70	1,47	4,46	1,62	2,42	1,79	0,95
Wskaźniki zmian cen (%)										
<u>XII 2013</u> XI 2013	89	x	x	x	x	x	x	x	x	x
<u>XII 2013</u> XII 2012	111	x	x	x	x	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Jabłka deserowe	Gala (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka deserowa	Gruszka Lukaszówka	Truskawki	Czeresnie	Śliwki
2012 XII	1,00	1,67	1,52	0,93	0,87	0,90	0,88	2,93	2,80	-	-	-
2012 I-XII	1,29	1,78	1,69	1,32	1,24	1,26	1,25	2,29	2,20	6,04	6,38	2,66
2013 I	1,09	1,80	1,58	0,94	0,91	0,93	0,94	3,34	3,10	-	-	-
II	1,14	2,00	1,83	1,09	0,94	0,95	0,98	4,00	-	-	-	-
III	1,13	2,01	1,85	1,01	1,09	1,12	1,12	-	-	-	-	-
IV ^a	1,45	2,08	1,91	1,35	1,38	1,38	1,39	-	-	-	-	-
V ^a	1,79	2,14	2,12	1,77	1,76	1,79	1,79	-	-	-	-	-
VI ^a	1,95	2,20	2,20	1,85	1,92	1,92	1,95	-	-	3,83	4,00	-
VII	1,88	2,20	2,54	1,78	1,85	1,90	1,83	-	-	-	4,80	-
VIII	1,31	-	-	-	-	-	-	2,00	-	-	-	1,51
IX	0,91	1,30	1,40	1,00	-	-	1,03	1,90	1,70	-	-	1,58
X	0,96	1,34	1,40	0,99	0,96	0,98	0,97	1,88	1,95	-	-	1,82
XI	1,01	1,50	1,38	0,98	0,99	0,99	0,98	1,90	1,98	-	-	-
XII	1,07	1,60	1,49	1,01	1,01	1,01	1,03	1,85	2,01	-	-	-
2013 I-XII	1,31	1,83	1,79	1,25	1,28	1,30	1,27	2,41	2,15	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)												
<u>XII 2013</u> <u>XI 2013</u>	106	107	108	103	102	102	105	97	102	x	x	x
<u>XII 2013</u> <u>XII 2012</u>	107	96	98	109	116	112	117	63	72	x	x	x

^a jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne warzywne, owocowe i owocowo-warzywne ^a	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty i owoce pasteryzowane
2012 IX	7 606	7 007	23 306	52 897	20 200	3 496	4 714
X	8 613	7 457	21 528	72 339	13 144	4 168	5 072
XI	7 297	8 817	21 996	55 036	12 542	3 510	5 328
XII	7 581	10 737	18 058	13 853	11 111	3 304	4 366
2012 I-XII	7 741	96 586	234 346	280 118	312 668	51 183	61 652
2013 I	3 207	9 109	21 134	14 748	13 792	4 034	4 770
II	7 741	7 600	19 120	9 121	14 558	3 964	4 714
III	8 875	11 658	21 558	9 681	13 043	3 939	5 934
IV	6 829	8 237	19 133	9 424	11 542	3 933	5 765
V	7 044	9 086	19 083	18 193	10 218	3 715	5 110
VI	6 809	7 366	22 645	16 974	64 397	4 094	5 002
VII	5 597	8 517	27 137	22 983	106 840	3 667	6 198
VIII	7 286	8 119	29 689	24 915	58 748	3 873	5 937
IX	7 923	7 746	26 607	44 074	34 078	4 853	4 689
X	13 563	10 089	26 950	71 208	15 468	3 957	5 227
Wskaźniki zmian (%)							
<u>X 2013</u> <u>IX 2013</u>	171	130	101	162	45	82	111
<u>X 2013</u> <u>X 2012</u>	157	135	125	98	118	95	103

^a łącznie z pojedynczymi sokami warzywnymi (bez soku pomidorowego), b/ ze względu na zmiany w klasyfikacji GUS dane z 2011 r. nie są porównywalne z danymi w latach poprzednich

Źródło: Dane GUS.

Tabela 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2012												2013*										X 2013 X 2012 (%)
	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X							
Owoce świeże	45 719	61 443	97 891	128 330	133 413	1 263 857	179 122	172 215	185 056	211 939	141 451	101 872	74 761	38 940	45 504	86 373	88						
Jabłka	15 798	35 828	75 932	100 404	95 425	958 364	152 724	153 470	170 320	197 790	132 020	83 300	29 376	12 482	22 777	63 558	84						
Gruszki	1 908	6 925	6 188	5 455	3 318	39 034	3 649	2 980	2 479	1 972	802	198	173	2 580	6 521	7 951	128						
Truskawki	402	142	54	10	116	11 578	61	175	231	218	187	8 061	3 805	497	261	187	344						
Śliwki	2 226	3 065	1 120	178	62	7 873	17	15	120	125	47	90	358	2 214	3 636	1 437	128						
Maliny	4 137	4 308	1 791	291	226	16 858	313	162	205	380	145	75	4 117	5 394	3 169	906	51						
Wiśnie	794	84	10	11	1	9 744	3	2	-	59	-	476	8 220	2 587	46	2	19						
Przetwory owocowe	69 894	73 804	84 182	81 937	51 636	772 529	64 278	62 357	64 576	71 328	64 317	67 726	81 638	74 605	71 046	74 879	89						
Zagęszczony sok jabłkowy	16 897	22 672	37 366	35 048	17 801	244 796	21 750	21 193	19 891	24 115	23 400	24 079	24 910	19 114	22 611	25 871	69						
Truskawki w puszkach	503	522	528	471	462	6 814	422	501	596	661	1 208	570	673	465	441	446	84						
Wiśnie w puszkach	655	298	603	343	304	5 289	265	305	327	259	425	328	398	547	558	454	75						
Dżemy	2 339	2 576	2 831	2 619	2 118	29 245	2 019	2 288	2 358	2 704	2 604	2 491	2 724	2 730	2 468	2 499	88						
Mrożonki	33 765	32 282	28 670	25 203	17 309	308 006	23 936	22 615	25 383	25 798	21 120	24 939	32 957	32 236	28 390	25 798	90						
Owoce świeże	42 121	35 664	43 534	57 782	63 644	621 881	73 533	67 571	70 055	88 031	66 852	62 291	66 329	40 054	30 933	39 474	91						
Jabłka	5 563	10 128	23 062	32 278	32 544	338 454	52 008	51 698	56 461	74 300	57 021	40 988	14 718	5 008	7 085	19 692	85						
Gruszki	1 195	4 244	3 873	3 865	2 645	25 189	2 973	2 399	2 222	1 763	749	207	177	1 530	3 608	4 122	106						
Truskawki	609	212	86	22	160	16 700	84	269	368	361	340	9 355	5 684	982	420	534	619						
Śliwki	1 671	2 395	934	139	57	6 265	15	14	138	131	54	90	316	1 329	2 226	1 106	118						
Maliny	3 565	4 355	2 058	540	399	15 753	367	281	340	607	239	184	4 741	7 227	5 449	1 881	91						
Wiśnie	991	76	12	130	4	10 726	6	4	-	60	-	519	7 379	1 991	43	3	26						
Przetwory owocowe	111 834	112 772	125 189	116 098	72 411	1 171 476	94 732	91 785	90 414	101 675	93 719	96 983	115 891	105 861	109 051	107 814	86						
Zagęszczony sok jabłkowy	25 724	32 947	52 171	49 811	25 917	363 631	31 428	30 512	28 417	34 003	33 372	32 996	33 702	26 280	30 307	34 664	66						
Truskawki w puszkach	817	857	1 017	802	758	11 259	732	1 032	1 168	1 447	1 617	883	988	717	740	717	71						
Wiśnie w puszkach	1 023	501	927	536	503	7 871	426	481	549	466	651	503	471	734	764	603	65						
Dżemy	3 996	4 381	4 977	4 335	3 507	50 261	3 457	3 720	3 354	4 252	4 276	4 092	4 216	4 457	4 257	4 622	93						
Mrożonki	49 455	45 731	40 645	34 632	23 068	429 278	34 708	31 864	34 573	36 263	30 898	31 629	41 065	40 906	39 102	36 382	90						

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRIRW i Centrum Analitycznego Administracji Celnej.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2012												2013*												X 2013 X 2012 (%)
	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X									
Owoce świeże	120 840	87 790	95 527	106 138	139 412	1 256 162	121 959	103 341	112 003	91 105	88 169	86 249	112 440	121 505	95 108	90 804	95								
Banany	18 318	12 720	20 382	22 851	19 663	222 213	23 325	23 981	28 556	25 467	26 635	27 190	21 433	16 568	20 551	20 879	102								
Owoce cytrusowe	9 412	12 188	27 418	51 257	96 020	467 923	77 489	60 075	56 536	38 038	24 999	12 256	9 633	9 833	12 188	26 050	95								
Brzoszwinie i nekt.	34 428	16 926	3 477	263	71	108 240	16	23	80	112	2 085	8 694	25 672	30 634	15 246	4 620	133								
Winogrona	15 637	16 402	16 423	9 455	3 921	88 724	1 764	2 313	6 020	5 081	6 012	3 122	6 150	13 863	16 379	13 718	84								
Arbuzy	22 986	3 589	881	475	426	99 642	404	439	581	2 069	8 204	20 493	34 819	29 610	4 825	773	88								
Jabłka	1 692	9 293	8 765	2 820	1 439	51 449	1 954	1 346	1 613	2 527	1 955	1 970	1 991	2 887	10 980	8 557	98								
Przetwory razem	25 800	29 424	31 968	31 197	26 435	301 079	26 405	31 393	37 699	29 954	28 862	23 184	28 730	26 915	30 161	30 251	95								
Soki zagęszczone	11 217	14 601	15 457	13 186	11 521	130 905	12 746	17 137	19 852	15 777	15 591	11 025	11 475	13 023	15 452	13 566	88								
-sok pomarańczowy	1 476	1 760	2 290	2 806	2 663	26 994	1 806	2 036	3 101	2 439	2 403	2 295	2 029	2 629	2 124	2 333	102								
Mrożonki	5 310	5 002	4 380	3 340	3 232	44 186	3 555	3 112	4 751	3 003	3 099	3 335	6 234	4 216	3 697	3 651	83								
Susze	1 319	1 566	2 563	1 644	1 459	15 556	1 350	1 198	1 324	1 216	1 064	1 087	1 030	1 132	2 066	1 868	73								
Dżemy	435	673	559	755	374	7 404	709	566	699	709	630	639	689	533	707	664	119								
Przetwory puszkow.	7 374	7 356	8 734	12 037	9 708	100 426	7 907	9 102	10 798	9 104	8 294	7 011	9 126	7 926	8 131	10 190	117								
-ananasy	950	1 297	1 506	2 222	1 681	17 178	1 532	1 269	2 656	1 717	1 134	765	1 916	1 400	1 402	1 801	120								
-brzoszwinie	1 577	1 406	2 585	3 987	3 398	25 782	1 365	1 871	2 823	1 741	1 496	1 558	1 744	1 877	1 918	2 147	83								
Owoce świeże	80 523	69 624	79 613	85 233	100 644	924 721	94 932	80 292	92 804	78 952	87 942	73 448	80 946	81 454	72 257	72 225	91								
Banany	9 499	8 563	12 730	13 861	12 344	133 405	14 405	16 015	18 899	16 920	17 797	16 763	12 792	10 408	12 650	11 354	89								
Owoce cytrusowe	8 301	10 744	21 421	33 640	57 471	287 711	49 741	38 286	35 695	25 143	20 660	10 726	8 208	9 243	10 298	18 922	88								
Brzoszwinie i nekt.	23 969	11 709	2 597	223	60	79 411	29	42	119	196	2 686	11 194	23 653	22 626	9 132	2 568	99								
Winogrona	13 012	13 491	16 099	10 901	6 677	100 587	3 787	3 666	8 967	7 776	8 798	4 441	7 049	12 516	13 256	11 723	73								
Arbuzy	4 188	842	361	279	285	28 728	290	293	421	1 536	5 483	7 334	6 922	5 368	870	331	92								
Jabłka	859	1 365	1 349	750	809	22 039	1 499	983	1 173	1 811	1 691	1 884	1 540	1 148	1 733	1 382	103								
Przetwory razem	44 792	48 619	47 868	47 434	39 456	474 339	39 752	40 740	47 827	41 022	39 964	33 940	44 719	41 882	45 368	46 872	98								
Soki zagęszczone	17 829	19 725	18 311	16 118	15 237	177 257	13 511	14 972	18 237	15 194	15 485	12 433	13 233	14 072	15 006	15 298	84								
-sok pomarańczowy	2 919	3 387	4 127	4 994	4 717	51 608	3 121	3 468	5 264	3 999	4 100	3 797	3 445	4 281	3 521	3 860	94								
Mrożonki	9 553	7 749	6 796	6 006	5 505	73 625	5 634	4 934	6 630	4 890	4 943	5 535	10 989	8 053	6 095	5 945	87								
Susze	2 563	3 160	5 117	3 506	3 299	33 127	3 318	2 762	2 839	2 902	2 401	2 953	2 543	2 802	4 651	4 371	85								
Dżemy	967	1 199	1 110	1 095	692	13 511	1 336	1 072	1 341	1 404	1 193	1 280	1 339	1 033	1 382	1 248	112								
Przetwory puszkow	13 692	16 429	16 100	20 028	14 478	173 148	15 736	16 564	18 418	16 414	15 638	11 536	16 313	15 730	18 013	19 404	121								
-ananasy	834	1 151	1 395	1 954	1 482	15 171	1 366	1 062	2 078	1 433	1 022	626	1 462	1 162	1 297	1 460	105								
-brzoszwinie	1 210	1 158	1 961	3 182	2 526	20 279	1 048	1 438	2 123	1 411	1 140	1 253	1 359	1 410	1 434	1 673	85								

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MIRiRW i CAAC.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jablkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2012 IX	0,29	0,61	1,52	1,19	1,01	0,92	1,71	1,64	1,45	1,64	1,68
X	0,30	0,63	1,75	0,68	1,09	1,20	1,54	1,53	1,40	1,92	1,54
XI	0,32	0,71	2,78	0,75	1,85	2,89	1,59	1,44	1,43	1,70	1,57
XII	0,34	0,80	1,61	0,97	1,78	2,70	1,52	1,25	1,46	1,64	1,70
2012 I-XII	0,37	0,67	1,69	0,93	1,31	1,66	1,57	1,34	1,50	1,66	1,51
2013 I	0,41	0,34	0,81		0,88	1,17	1,69	1,44	1,47	1,44	1,73
II	0,39	0,34	0,81	0,98	0,93	1,73	1,67	1,36	1,47	1,44	2,06
III	0,38	0,33	0,90	1,05	1,15	1,66	1,63	1,24	1,40	1,43	1,96
IV	0,42	0,38	0,89	0,87	1,05	1,60	1,64	1,37	1,43	1,41	2,19
V	0,47	0,43	0,93	0,98	1,15	1,65	1,58	1,34	1,46	1,43	1,34
VI	0,61	0,49	1,05		1,00	2,45			1,43	1,37	1,55
VII	0,89	0,50	1,02	0,43	0,88	1,15	1,27	1,09	1,42	1,35	1,47
VIII	1,03	0,40	0,59	0,87	0,60	1,34	1,35	1,04	1,42	1,37	1,54
IX	0,68	0,31	0,55	0,97	0,61	1,72	1,34	1,02	1,53	1,34	1,68
X	0,46	0,31	0,52	0,74	0,77	2,08	1,49	1,07	1,44	1,34	1,61
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>X 2013</u> <u>IX 2013</u>	68	100	95	76	126	121	111	105	94	100	96
<u>X 2013</u> <u>X 2012</u>	153	49	30	109	71	173	97	70	103	70	105

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW, i CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czeresnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2012 XI	1,32	1,46	1,40	1,35	1,39	2,95	13,25	-	-	-	4,06	5,08	5,44	4,92	6,68
XII	1,42	1,48	1,44	1,38	1,40	3,04	-	-	-	-	4,08	4,77	4,45	4,10	9,35
2012 I-XII	1,77	1,65	1,68	1,66	1,63	3,01	9,47	4,40	7,93	4,01	4,27	4,84	5,52	4,30	9,70
2013 I	1,43	1,45	1,46	1,47	1,45	3,41	-	-	-	-	4,13	4,58	4,32	3,85	13,31
II	1,47	1,46	1,47	1,47	1,48	3,49	-	-	-	-	4,20	4,40	4,72	3,70	10,81
III	1,49	1,48	1,49	1,47	1,48	3,85	-	-	-	-	4,18	4,51	5,14	3,63	9,81
IV	1,62	1,59	1,56	1,58	1,54	4,38	-	-	-	-	4,35	4,88	5,37	3,57	10,27
V	1,97	1,96	1,92	1,99	1,95	6,10	-	-	-	-	4,25	5,70	4,82	3,77	9,91
VI	2,08	1,99	2,10	2,15	2,08	7,14	4,73	-	6,40	-	4,10	6,30	7,36	4,14	10,32
VII	2,55	-	-	-	-	6,54	6,31	4,10	6,98	4,58	4,11	5,33	6,40	4,39	8,58
VIII	2,28	-	-	-	-	5,64	8,00	3,88	12,1	2,81	4,08	5,93	7,00	4,81	5,79
IX	1,78	1,79	1,82	1,86	1,85	3,08	9,00	-	-	1,95	4,16	7,21	7,03	4,63	5,78
X	1,64	1,65	1,72	1,70	1,62	2,74	13,33	-	-	2,47	3,99	5,82	6,40	4,26	5,57
XI	1,65	1,65	1,68	1,59	1,65	2,73	-	-	-	2,52	4,02	4,85	5,40	4,30	5,58
XII	1,54	1,48	1,52	1,55	1,55	2,66	-	-	-	-	4,20	4,55	4,46	4,74	7,04
2013 I-XII	1,79	1,65	1,67	1,68	1,67	4,31	8,27	3,99	8,50	2,87	4,15	5,34	5,70	4,15	8,56
Wskaźniki zmian cen (%)															
<u>XII 2013</u> <u>XI 2013</u>	93	90	90	97	94	97	x	x	x	x	104	94	83	110	126
<u>XII 2013</u> <u>XII 2012</u>	108	100	106	112	111	88	x	x	x	x	103	95	100	116	75

^a truskawki spod osłon wg Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące		Dżem z czarnej porzeczki	Dżem truskawkowy	Sok jabłkowy ^a	Sok pomarańczowy ^a
2012	IX	7,37	9,63	2,16	2,46
	X	7,37	8,73	2,19	2,44
	XI	7,17	8,77	2,20	2,46
	XII	7,20	8,70	2,21	2,40
2012	I-XII	7,87	9,24	2,09	2,41
2013	I	7,83	9,40	2,14	2,45
	II	7,33	8,67	2,21	2,42
	III	7,50	8,70	2,23	2,41
	IV	7,47	8,63	2,25	2,43
	V	7,40	8,67	2,24	2,42
	VI	7,33	8,73	2,23	2,43
	VII	7,40	8,80	2,22	2,37
	VIII	7,43	8,83	2,23	2,33
	IX	7,43	8,83	2,23	2,37
	X	7,50	8,77	2,22	2,36
	XI	7,50	8,80	2,21	2,34
Wskaźniki zmian cen (%)					
<u>XI 2013</u> X 2013		100	100	100	99
<u>XI 2013</u> XI 2012		105	100	100	95

^a w zł/l

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Śliwki	Czereśnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki	
2012	IX	2,68	4,72	4,20	-	-	13,90	6,31	4,96	5,95	7,27	8,33
	X	2,40	4,68	5,80	-	-	-	6,85	5,08	5,86	6,69	7,81
	XI	2,34	5,13	-	-	-	-	7,99	4,94	5,63	6,18	6,07
	XII	2,38	5,56	-	-	-	-	10,61	4,95	5,11	5,94	5,23
2012	I-XII	2,96	5,46	6,90	19,46	10,79	14,78	10,80	5,15	5,32	6,04	6,42
2013	I	2,38	6,19	-	-	-	-	14,50	5,06	4,99	5,91	5,29
	II	2,40	6,83	-	-	-	-	13,95	5,19	4,85	5,79	5,67
	III	2,42	7,53	-	-	-	-	12,58	5,11	4,70	5,75	6,08
	IV	2,51	8,12	-	-	-	-	12,43	5,13	4,81	6,12	6,52
	V	3,02	8,34	-	40,87	14,50	-	12,01	5,09	5,11	6,99	6,95
	VI	3,62	8,43	11,09	12,58	6,81	-	12,24	4,97	5,50	7,84	8,23
	VII	3,93	8,73	8,14	9,39	8,04	16,34	11,09	4,96	6,07	7,49	8,78
	VIII	3,91	7,17	5,04	-	-	15,54	7,98	4,90	6,38	7,47	8,37
	IX	3,11	5,03	3,68	-	-	15,24	6,75	4,85	6,20	8,82	8,17
	X	2,72	4,44	4,06	-	-	-	6,85	4,69	5,85	7,33	7,19
	XI	2,66	4,72	-	-	-	-	7,50	4,60	5,42	6,16	5,80
Wskaźniki zmian cen (%)												
<u>XI 2013</u> X 2013		98	106		x	x	x	109	98	93	84	81
<u>XI 2013</u> XI 2012		114	92		x	x	x	94	93	96	100	96

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżemy	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2012 IX	14,42	3,85	4,55	16,54	7,44	6,52
X	14,14	3,85	4,53	16,86	7,40	6,54
XI	14,11	3,86	4,57	16,84	7,40	6,55
XII	14,33	3,82	4,51	16,80	7,38	6,46
2012 I-XII	14,22	3,82	4,52	16,60	7,42	6,44
2013 I	14,17	3,79	4,54	16,90	7,44	6,51
II	14,17	3,79	4,53	16,92	7,46	6,49
III	13,97	3,80	4,56	16,86	7,46	6,42
IV	14,06	3,79	4,58	16,88	7,42	6,44
V	14,31	3,81	4,55	16,86	7,42	6,41
VI	14,25	3,77	4,55	16,72	7,44	6,42
VII	14,44	3,79	4,54	16,68	7,36	6,38
VIII	14,22	3,78	4,57	16,74	7,42	6,40
IX	14,31	3,82	4,61	16,76	7,44	6,36
X	14,11	3,83	4,60	16,82	7,48	6,31
XI	14,19	3,82	4,58	16,72	7,46	6,34
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>XI 2013</u> X 2013	101	100	100	99	100	100
<u>XI 2013</u> XI 2012	101	99	100	99	101	97

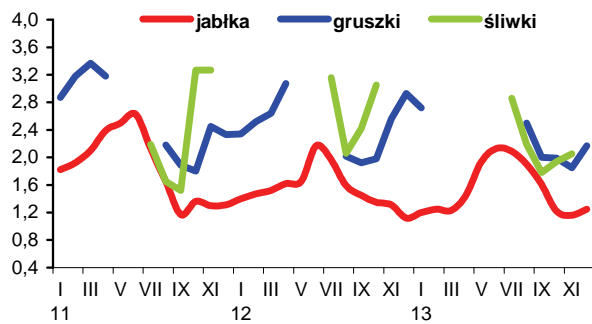
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych owoców w Polsce i w Niemczech (%)

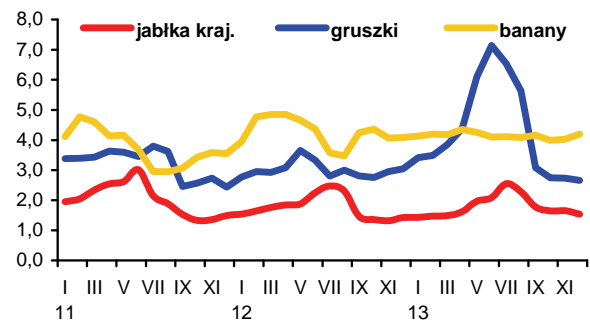
Miesiące	Jabłka odm. Jonagold	Gruszki	Truskawki	Banany	Pomarańcze	Śliwki
2012 V	90	70	-	67	58	-
VI	88	72	78	69	59	-
VII	-	65	-	54	62	52
VIII	-	69	-	61	59	42
IX	78	65	-	48	61	68
X	79	69	-	51	65	-
XI	77	68	-	66	60	-
XII	79	72	-	64	55	-
2013 I	76	74	-	65	55	-
II	77	78	-	58	49	-
III	78	80	-	55	46	-
IV	81	85	-	58	48	-
V	85	87	-	59	46	-
VI	87	89	68	61	47	-
VII	-	85	65	55	54	45
VIII	-	84	63	54	49	49
VIII	93	87	-	55	48	46
IX	89	75	-	53	45	32
X	87	79	-	48	44	34
XI	88	66	-	49	46	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS i Markt Woche Grosshandelsabgabepreise Obst und Gemüse – Agrarmarkt Informations-Gesellschaft mbH (AMI) z poszczególnych miesięcy

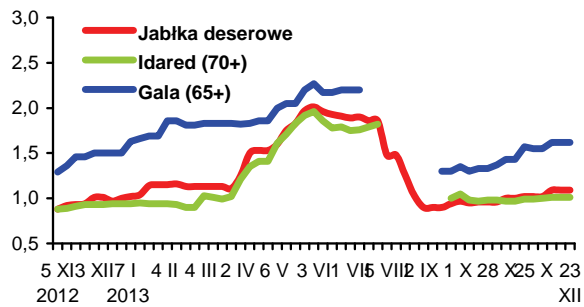
Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych w latach 2011 - 2013 r. (zł/kg)

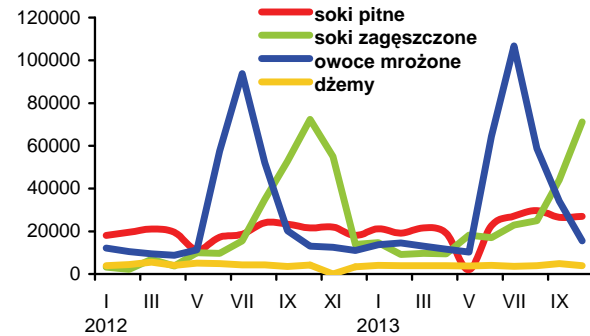
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w latach 2011 -2013 (zł/kg)

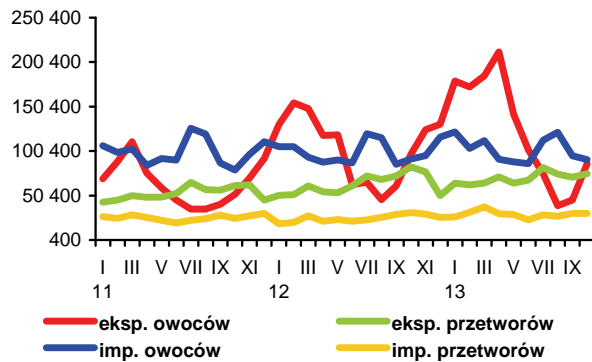
Rys. 3. Ceny skupu jabłek deserowych przeznaczonych na eksport w okresie od XI 2012 r. do XII 2013 r. (zł/kg)

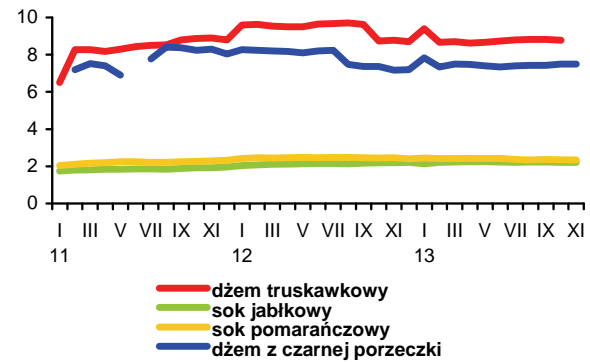
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w latach 2012 - 2013 r. (tony)

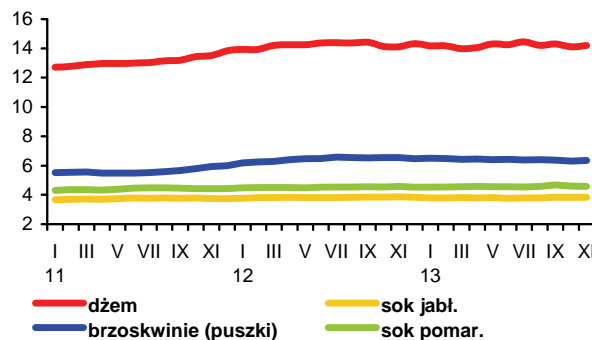
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w 2011 - 2013 r. (tony)

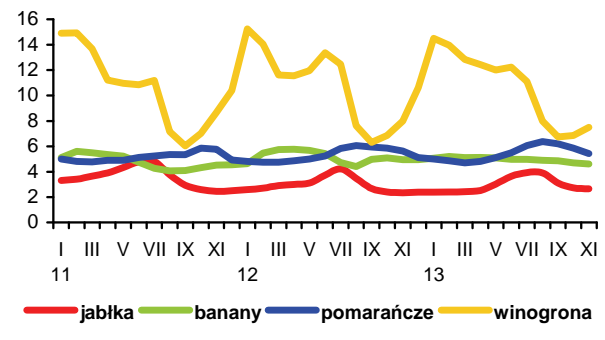
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w 2011 - 2013 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w 2011 - 2013 r. (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w 2011 - 2013 r. (zł/kg)

Pod wpływem rosnącego popytu ceny podstawowych produktów mlecznych na rynku światowym utrzymują się na bardzo wysokim poziomie. W grudniu za masło na giełdach płacono średnio 4122 EUR/t, tj. o 1,5% więcej niż w listopadzie (wg firmy CLAL). Chude mleko w proszku podróżowało w tym okresie o ok. 2% do 3256 EUR/t, pełny proszek mleczny o ponad 1% do 3746 EUR/t, a serwatka w proszku o 3% do 1041 EUR/t. Najbardziej wzrosły ceny sera Cheddar (o prawie 4% do 3142 EUR/t).

Wysokie ceny na rynku międzynarodowym sprzyjają podwyżkom cen na krajowym rynku mleka. Najszybciej rosną ceny mleka surowego. W listopadzie za 1 hl mleka w skupie płacono 150,03 zł, tj. o 4,9% więcej niż przed miesiącem i o 23,3% więcej niż przed rokiem. Największy wzrost odnotowano w woj. mazowieckim (o 8,7% do 154,42 zł/hl) oraz zachodniopomorskim (o 7,3% do 157,68 zł/hl). Cena mleka standardowego wzrosła w ciągu miesiąca o 7,2% do 153,07 zł/100 kg. Średni poziom cen skupu mleka w okresie styczeń-listopad wyniósł 131,68 zł/hl i był o 10,8% wyższy niż w analogicznym okresie ub. roku. Dynamiczny wzrost cen skupowanego mleka przełożył się na podwyżki cen bytła mlecznego na targowiskach. Ceny jałówek w listopadzie osiągnęły rekordowy poziom 2110 zł/szt., tj. o ponad 8% wyższy niż w październiku. Krowy dojne podróżowały w tym czasie o ok. 2% do 3181 zł/szt. W porównaniu z listopadem 2012 r. krowy były droższe o 15%, a jałówki o ponad 2%.

W listopadzie kontynuowany był także wzrost cen zbytu przetworów mlecznych, ale przy mniejszej niż w miesiącach poprzednich dynamice. Ceny zbytu wzrosły średnio o około 0,4% w stosunku do października. Największe były podwyżki cen serów dojrzewających i mleka spożywczego (o 1,1-1,4%) oraz śmietany (o 0,9%), a najmniejsze masła w blokach, masła konfekcjonowanego, twarogu tłustego i serka smakowego (o 0,1-0,2%). Wzrosły również ceny pełnego mleka w proszku (o 0,5%, przy spadku cen proszku chudego o 0,9%). Jogurt owocowy potaniał o 1,1%, mleko skondensowane o 0,6%, a masło z dodatkiem oleju o 0,1%. W porównaniu z listopadem 2012 r. największe były zwwyżki cen masła w blokach, mleka w proszku i serów dojrzewających (o 18-23%).

Średni miesięczny wzrost cen detalicznych przetworów mlecznych wyniósł w listopadzie 0,6%. Najmocniej podróżowały sery dojrzewające i topione (o 1,5%), desery mleczne (o 1,2%) oraz pełne mleko spożywcze (o 0,7%), a najmniej napoje mleczne i chude mleko pitne (o 0,1-0,3%). Ceny śmietany i mleka w proszku wzrosły o 0,5-0,6%, ceny jogurtów nie zmieniły się, a ceny serów twarogowych spadły o 0,1%. Również o 0,6% podróżowało masło. W ciągu roku ceny nabiału wzrosły o 4,4%, a masła o 10,9%. Przeciętny poziom ich cen w okresie styczeń-listopad był odpowiednio o 2,0 i 3,7% wyższy niż w analogicznym okresie 2012 r.

Skup mleka w listopadzie zmniejszył się do 745,8 mln l, tj. o 5,9% w porównaniu z październikiem, ale był o 5,2% większy niż przed rokiem. Od stycznia do listopada do przemysłu mleczarskiego dostarczono 8,80 mld l mleka, wobec 8,78 mld l w takim samym okresie 2012 r.

Miesięczne zmiany produkcji przetworów mlecznych w październiku były różnokierunkowe. Najbardziej wzrosła produkcja jogurtów (o 14%), po znacznym spadku we wrześniu, a także serów topionych (o 13%). Większa o 8% była również produkcja twarogów, o 1-3% śmietany, serów dojrzewają-

Jadwiga Seremak-Bulge

Teresa Zdziarska

cych, napojów mlecznych innych niż jogurty oraz minimalnie większa produkcja masła. Wyprodukowano natomiast mniej mleka przetworzonego (o 6%), mleka w proszku i serwatki (o 1-4%) oraz nieznacznie mniej mleka i śmietany zagęszczonej. W okresie styczeń-październik br. mniejsza niż w takim samym okresie ub. roku była produkcja chudego proszku mlecznego (o 16%), masła i tłuszczów mlecznych, jogurtów, mleka i śmietany zagęszczonej (o 3-4%) oraz serów dojrzewających i śmietany (o 0,4-0,8%). Wytworzono natomiast znacznie więcej mleka przetworzonego, napojów mlecznych innych niż jogurty i pełnego mleka w proszku (o 11-16%) a także serów topionych, twarogów i serwatki (o 6-9%).

Znaczący wzrost cen transakcyjnych sprawił, że wartość eksportu przetworów mlecznych w okresie dziesięciu miesięcy br. zwiększyła się o 15% w porównaniu z analogicznym okresem 2012 r. (do ponad 1413 mln EUR). Wzrosły ceny wszystkich przetworów (z wyjątkiem serwatki), a najsilniej mleka płynnego i śmietany, mleka w proszku oraz masła (o 28-32%). Zwiększyły się także wydatki na import o 25% do 555,9 mln EUR, mimo to dodatnie saldo obrotów poprawiło się o 9,5% do 857,6 mln EUR. Pogorszyły się jednak ilościowe wyniki handlu zagranicznego branży mleczarskiej. Eksport zmalał o 5% do ok. 1897 mln l w ekwiwalencie mleka surowego. Najgłębszy był spadek wywozu pochodzącej z importu kazeiny (o 34%). Mniejsza produkcja i duży popyt na rynku krajowym spowodowały, że eksportowano również mniej mleka w proszku (o 20%), mleka płynnego i śmietany (o 12%), jogurtów i napojów fermentowanych (o 6%) oraz masła (o 1,5%). Zwiększono natomiast eksport serwatki w proszku (o 27%), serów i twarogów (o 16%) a także lodów (o 8%). Import przetworów mlecznych w analizowanym okresie wzrósł o 19% do ok. 911 mln l w przeliczeniu na surowiec. Najsilniej wzrósł import mleka płynnego i śmietany, mleka w proszku oraz suszonej serwatki (o 30-50%). Przywieziono również więcej serów i twarogów (o 17%) oraz masła (o 10%), a mniej kazeiny (o 46%), jogurtów i napojów fermentowanych oraz lodów (o 3-4%). W konsekwencji ilościowa nadwyżka eksportu nad importem przetworów mlecznych w okresie styczeń-październik br. zmalała do ok. 986 mln l w ekwiwalencie mleka surowego i była o 20% mniejsza niż w analogicznym okresie 2012 r.

Tab.1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln litrów	Cena skupu mleka	
		średnia (zł/100 litrów)	o standardowych parametrach (zł/100 kg)
2011 I-XII	9 042,8	121,20	.
2012 I-XII	9 584,4	119,78	.
2012 X	767,0	117,80	118,85
XI	708,9	121,64	122,94
XII	740,4	125,72	123,24
2013 I	759,6	123,48	122,98
II	703,8	123,70	123,61
III	789,4	125,32	124,81
IV	793,1	126,34	125,21
V	865,4	125,71	125,23
VI	834,7	127,50	126,36
VII	866,0	129,80	129,22
VIII	841,8	132,97	131,80
IX	798,8	138,34	138,40
X	792,7	143,02	142,83
XI	745,8	150,03	153,07
Wskaźnik zmian w %			
$\frac{XI\ 2013}{X\ 2013}$	94,1	104,9	107,2
$\frac{XI\ 2013}{XI\ 2012}$	105,2	123,3	124,5

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.2. Produkcja wyrobów mleczarskich (tys. ton i mln l)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2011 I-XII	2 747,2	114,5	33,8	484,9	338,2	171,4	384,2	284,7
2012 I-XII	2 691,1	116,0	38,9	450,0	359,2	171,6	385,8	312,7
2012 ^a IX	213,8	9,2	2,7	35,2	28,6	14,4	29,2	26,0
X	219,4	7,9	2,1	35,6	29,0	14,0	32,5	26,9
XI	201,0	5,6	2,6	33,6	26,9	13,1	32,5	25,4
XII	222,0	7,1	3,8	27,7	30,1	15,2	29,0	23,7
2013 ^a I	210,1	6,4	2,8	37,2	25,0	14,8	33,1	25,5
II	214,6	6,2	2,4	33,1	25,4	12,7	31,9	24,0
III	242,3	6,8	2,4	38,0	28,3	15,2	37,9	25,2
IV	233,9	9,2	4,1	39,1	28,9	14,4	32,3	25,2
V	276,9	11,7	3,7	39,0	32,7	13,5	35,0	23,9
VI	265,0	11,7	2,5	37,7	32,5	13,5	31,4	25,4
VII	242,6	10,3	3,0	38,6	32,3	14,6	33,1	25,9
VIII	270,5	8,4	3,2	40,1	30,0	13,7	32,8	27,5
IX	255,8	8,2	3,5	31,7	27,6	14,3	31,3	25,4
X	240,2	7,8	3,4	36,2	28,0	14,3	33,7	26,0
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)								
$\frac{X\ 2013}{IX\ 2013}$	93,9	95,7	99,0	114,2	101,4	100,1	107,6	102,3
$\frac{X\ 2013}{X\ 2012}$	109,5	98,8	166,4	101,7	96,6	102,1	103,7	96,6

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej pracowników.

Źródło: Dane GUS.

Tab.3. Ceny producentów (z VAT) wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże i chłodnicze do 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	w folii	UHT	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2012 X	1,75	2,05	11,15	13,19	13,81	15,66	0,88	5,61	10,18	14,19
XI	1,75	2,07	11,35	13,39	14,92	16,01	0,89	5,62	10,19	14,51
XII	1,75	2,08	11,37	13,55	15,39	16,49	0,88	5,66	10,21	14,76
2013 I	1,76	2,07	11,41	13,62	15,00	16,14	0,85	5,63	10,19	14,76
II	1,76	2,07	11,51	13,71	14,71	15,83	0,83	5,58	10,07	14,70
III	1,76	2,06	11,48	13,64	14,75	15,85	0,86	5,56	10,08	14,68
IV	1,76	2,06	12,22	14,24	15,15	16,02	0,85	5,57	10,09	14,72
V	1,76	2,07	13,05	14,56	16,09	16,55	0,85	5,58	10,12	14,99
VI	1,76	2,10	13,29	15,08	16,68	16,91	0,85	5,58	10,18	15,08
VII	1,78	2,10	13,36	15,33	17,49	17,57	0,85	5,67	10,26	15,47
VIII	1,79	2,13	13,47	15,65	17,81	17,93	0,86	5,74	10,28	15,89
IX	1,82	2,18	13,84	16,06	18,19	18,30	0,87	5,80	10,31	16,67
X	1,82	2,22	13,62	16,41	18,16	18,46	0,88	5,86	10,33	16,96
XI	1,84	2,25	13,50	16,49	18,19	18,47	0,87	5,91	10,34	17,15
XII ^a	2,12	2,23	13,32	15,66	17,58	17,86	.	5,48	9,63	17,01
Wskaźnik zmian w %										
<u>XI 2013</u> X 2013	101,1	101,4	99,1	100,5	100,2	100,1	98,9	100,9	100,1	101,1
<u>XI 2013</u> XI 2012	105,1	108,7	118,9	123,2	121,9	115,4	97,8	105,2	101,5	118,2

^a ceny 1 kg produktu wg ZSRIR notowane w dniach 16-22 XII 2013 r.

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.4. Ceny detaliczne wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3,2-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku pełne (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (400 g)	Masło Ekstra konfekcj. (200 g)	Kefir (150 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	w folii	UHT								
2012 X	2,61	2,76	14,79	3,26	4,21	0,70	1,22	1,66	13,75	19,42
XI	2,60	2,75	14,80	3,27	4,21	0,71	1,22	1,66	13,69	19,50
XII	2,61	2,73	14,94	3,28	4,29	0,70	1,22	1,67	13,55	19,87
2013 I	2,62	2,72	15,31	3,32	4,36	0,71	1,22	1,68	13,70	20,03
II	2,60	2,76	15,46	3,37	4,35	0,71	1,23	1,68	13,72	20,05
III	2,58	2,75	15,68	3,40	4,31	0,71	1,23	1,68	13,80	20,01
IV	2,58	2,76	15,66	3,42	4,31	0,71	1,22	1,68	13,87	20,06
V	2,58	2,76	15,76	3,42	4,34	0,70	1,21	1,68	13,82	20,25
VI	2,56	2,76	15,73	3,41	4,41	0,70	1,20	1,68	13,80	20,35
VII	2,58	2,79	15,84	3,41	4,45	0,71	1,22	1,68	13,83	20,71
VIII	2,59	2,79	15,78	3,42	4,54	0,70	1,23	1,68	13,80	21,02
IX	2,67	2,84	15,80	3,43	4,62	0,71	1,25	1,70	13,94	21,52
X	2,73	2,89	15,63	3,39	4,67	0,72	1,26	1,71	14,04	22,11
XI	2,74	2,91	15,77	3,37	4,70	0,72	1,25	1,73	14,01	22,59
Wskaźnik zmian w %										
<u>XI 2013</u> X 2013	100,4	100,7	100,9	99,4	100,6	100,0	99,2	101,2	99,8	102,2
<u>XI 2013</u> XI 2012	105,4	105,8	106,6	103,1	111,6	101,4	102,5	104,2	102,3	115,8

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mleczarskich (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2011 I-XII	108,3	151,8	34,1	257,0	122,6	55,4	50,9	14,4	80,1	38,5
2012 I-XII	111,5	177,6	31,2	297,2	110,4	48,7	50,9	12,2	132,7	33,6
2012 IX	10,1	15,4	1,9	29,0	8,6	3,7	4,0	1,3	15,4	2,5
X	8,7	16,9	1,8	29,3	9,0	4,1	4,7	1,1	15,7	3,2
XI	7,8	15,0	2,0	22,7	7,9	4,1	4,3	1,4	13,7	2,4
XII	5,6	13,7	1,5	19,2	7,0	4,5	4,3	1,0	15,8	2,1
2013 I	8,5	15,8	2,7	20,3	9,6	5,0	5,2	1,0	14,8	2,8
II	6,3	15,1	4,1	22,7	9,0	3,9	4,7	1,0	13,0	2,6
III	6,7	17,0	3,0	20,4	9,5	3,9	5,3	1,2	14,4	3,3
IV	8,9	17,6	4,3	23,0	9,6	4,8	4,5	1,0	11,1	3,4
V	8,6	17,1	3,1	23,7	9,5	6,2	4,6	0,9	15,3	3,3
VI	8,0	17,0	2,4	22,2	8,5	4,7	4,2	0,9	14,1	2,3
VII	10,0	19,3	2,0	22,9	8,9	5,7	4,8	1,1	15,2	2,7
VIII	7,1	18,9	1,7	21,5	9,1	5,5	5,4	0,9	15,8	2,3
IX	7,2	17,7	2,5	22,4	8,2	6,3	5,5	1,4	15,3	2,4
X	7,0	17,5	1,6	26,9	8,3	6,1	5,1	1,3	14,2	2,9
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)										
<u>X 2013</u> IX 2013	96,5	98,9	62,8	120,2	102,1	96,6	92,3	98,4	93,2	120,0
<u>X 2013</u> X 2012	80,1	103,4	88,7	91,8	92,3	149,7	108,3	116,6	90,8	91,7

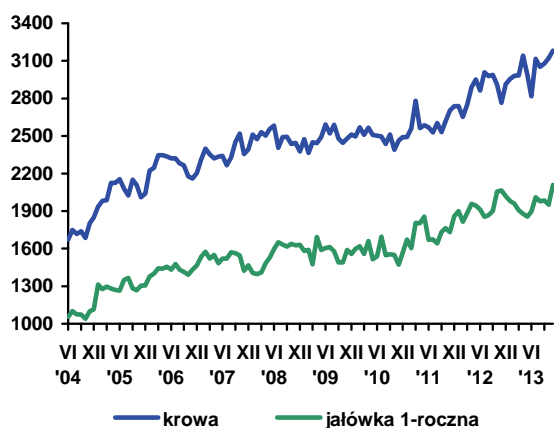
Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mleczarskich (EUR/tonę)

Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2011 I-XII	2 324	3 199	3 940	739	1 011	1 764	3 351	4 320	756	1 144
2012 I-XII	2 111	3 116	2 952	617	1 056	2 016	3 338	3 857	528	1 200
2012 IX	2 167	3 134	3 105	642	1 091	2 249	3 397	3 603	473	1 284
X	2 057	3 185	3 389	694	1 072	2 286	3 336	3 704	484	1 243
XI	2 335	3 233	3 465	776	1 085	2 207	3 509	3 805	593	1 243
XII	2 400	3 234	3 499	708	1 058	1 588	3 431	3 760	600	1 292
2013 I	2 385	3 214	3 413	694	1 065	1 906	3 432	4 016	584	1 329
II	2 459	3 162	3 277	684	1 130	2 260	3 293	3 800	540	1 330
III	2 361	3 140	3 276	678	1 104	2 365	3 459	3 734	566	1 203
IV	2 591	3 156	3 548	818	1 117	2 086	3 467	3 853	680	1 202
V	2 876	3 230	3 921	906	1 173	1 828	3 533	4 276	636	1 254
VI	2 895	3 355	3 872	824	1 114	1 835	3 603	4 417	653	1 304
VII	2 891	3 336	4 031	808	1 089	2 028	3 617	4 455	651	1 289
VIII	2 756	3 394	4 161	786	1 108	2 161	3 625	4 599	642	1 415
IX	2 893	3 401	4 110	839	1 091	2 124	3 763	5 460	691	1 438
X	3 000	3 478	4 253	786	1 150	2 256	3 789	4 542	696	1 381
Wskaźnik zmian w %										
<u>X 2013</u> IX 2013	103,7	102,3	103,5	93,7	105,4	106,2	100,7	83,2	100,7	96,0
<u>X 2013</u> X 2012	145,8	109,2	125,5	113,3	107,3	98,7	113,6	122,6	143,8	111,1

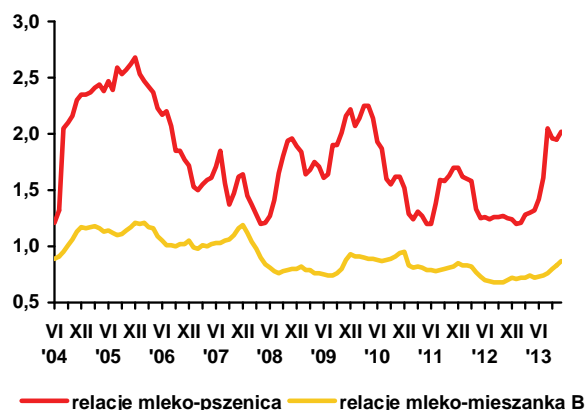
Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych CAAC.

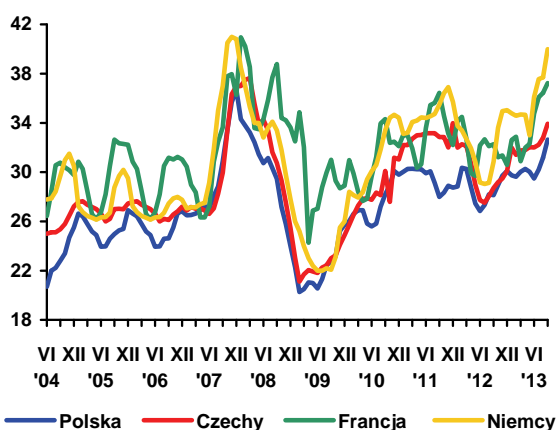
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

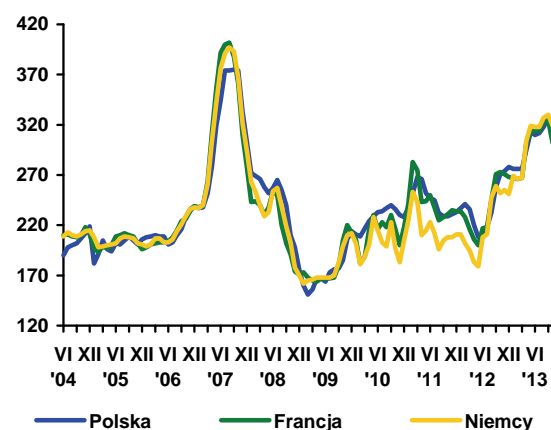
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

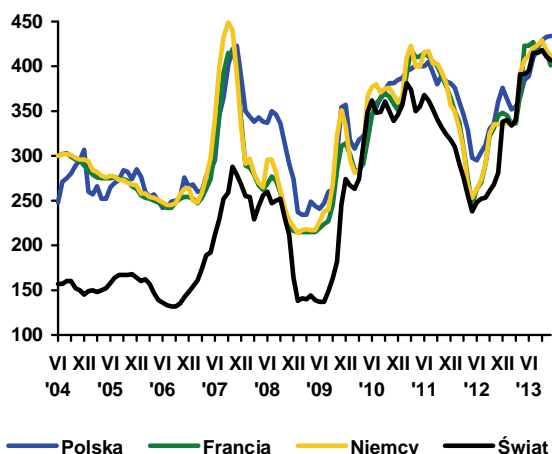
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

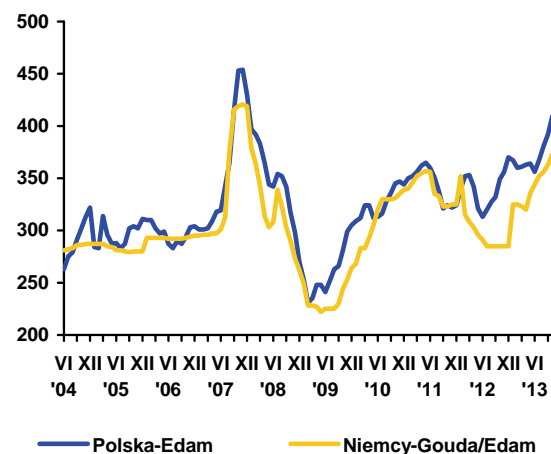
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odtuszczonego w proszku (EUR/100 kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Dairy Markets i Dairy Economic Consulting CLAL.

**Danuta
Rycombel**

W listopadzie 2013 r. średnia cena skupu bydła wynosiła 6,04 zł/kg wagi żywej i była o ok. 8% niższa niż przed miesiącem. Obniżyły się również ceny skupu trzody chlewnej i drobiu. W rezultacie relacje cen tych trzech gatunków żywca były zbliżone do poziomu z analogicznego okresu roku poprzedniego. Cena skupu jednego kilograma żywca wołowego stanowiła równowartość 1,10 kg żywca wieprzowego i 1,51 kg żywca drobiowego. W trzecim tygodniu grudnia 2013 r. ceny zakupu bydła przez zakłady mięsne były o ok. 2-3% niższe niż

przed miesiącem, gdyż po sezonowym wzroście zaczęły ponownie spadać. W Polsce centralnej i południowej ceny zakupu młodych byków wynosiły 6,61- 6,63 zł/kg w.ż i były wyższe o ok. 3% niż na północy kraju (6,46 zł/kg w.ż). Zakłady mięsne płaćy za krowy najdrożej w Polsce południowej (4,55 zł/kg w.ż), a najtaniej w Polsce północnej (4,29 zł/kg w.ż).

Zróznicowanie cen zakupu młodych byków według klas jakości EUROP przedstawiało się następująco: cena klasy U była o ok. 1% wyższa od ceny klasy R (12464 zł/tonę m.p.c) i o ok. 4% wyższa od ceny klasy O (12156 zł/tonę m.p.c).

Na północy kraju, gdzie zakłady mięsne kupowały bydło po cenach niższych niż w pozostałych regionach Polski, ceny sprzedaży ćwierci wołowych były najwyższe. W Polsce centralnej ćwierci wołowe sprzedawano najtaniej. Cena ćwierci z młodych byków wynosiła 12180 zł/tonę i była o ok. 3% niższa niż w regionie północnym, a cena ćwierci z krów była średnio o ok. 6% niższa (9206 zł/tonę).

Na krajowe ceny skupu bydła i ceny sprzedaży ćwierci wołowych miała wpływ sytuacja na rynku wołowiny w UE. Średnia cena rynkowa tusz wołowych w UE-27, w trzecim tygodniu grudnia 2013 r., wynosiła ok. 390 EUR/100 kg, a w Polsce ok. 305 EUR/100 kg. Ich wzrost był minimalny w porównaniu do poprzedniego miesiąca (Tab. 3). Wynikał on z rosnących cen wołowiny na Litwie (do 234 EUR/100 kg), Łotwie (278 EUR/100 kg), na Węgrzech (do 270 EUR/100 kg) i w Rumunii (do 233 EUR/100 kg). Mimo wzrostu, były one o ok. 30-40% niższe od średniej ceny tusz wołowych w UE-27 i o ok. 9-24% niższe od cen w Polsce.

Przy względnie stabilnej sytuacji cenowej na rynku wołowiny w UE, wzrosła krajowa podaż tego gatunku mięsa w II półroczu 2013 r. Pogłowię młodego bydła było większe niż przed rokiem i rósł jego ubój oraz skup wołowiny. Uboje bydła w okresie I-X 2013 r. wyniosły ok. 992 tys. sztuk i były o ok. 0,8% większe niż w analogicznym okresie 2012 r. Większe o ok. 8% uboje byków (527,6 tys. sztuk) rekompensowały prawie 9% spadek ubojów krów. W rezultacie wciągu 11 miesięcy 2013 r. skup wołowiny wyniósł 216,2 tys. ton i był większy o ok. 9% niż w roku poprzednim.

Przy rosnącej podaży krajowej i obniżających się cenach skupu bydła, ceny detaliczne wołowiny nie zmieniły się. Od lipca do listopada 2013 r. cena detaliczna rostbefu wzrosła tylko około 1% (do 26,58 zł/kg), cena detaliczna mięsa wołowego z udźca wahała się od 33,1 do 33,4 zł/kg, a cena detaliczna szpondra minimalnie obniżyła się (z 19,11 do 18,96 zł/kg). W tym okresie nastąpił spadek cen detalicznych drobiu. Cena detaliczna piersi z kurczaka obniżyła się o ok. 13% (do 14,66 zł/kg), a kurczaka patroszonego o ok. 14%. Nadwyżki podaży na rynku krajowym były większe i wzrósł eksport, w tym głównie mięsa wołowego.

Eksport mięsa wołowego wyniósł 238,6 tys. ton w miesiącach styczeń –październik 2013 r. i był o 3,7% większy niż w roku poprzednim. Cena wołowiny chłodzonej wynosiła średnio 3,27 EUR/kg i była zbliżona do uzyskiwanej w poprzednim roku, a cena wołowiny mrożonej wzrosła o ok. 8% do 3,43 EUR/kg. Udział Włoch, Holandii, Niemiec i Hiszpanii w eksporcie mięsa wołowego wynosił ok. 60%. Sprzedaż przetworów wołowych była zbliżona do poziomu z roku poprzedniego (15,3 tys. ton w wadze produktu). Natomiast eksport bydła i cieląt zmalał o ok. 24% (do 206,1 tys. sztuk) do czego przyczyniły się niższe o ok. 9% ceny (283,3 EUR/sztukę).

Import mięsa wołowego, w ciągu 10 miesięcy 2013 r., wyniósł ok. 9 tys. ton i był zbliżony do poziomu z analogicznego okresu 2012 r., natomiast rósł import bydła i cieląt. W okresie od stycznia do października wyniósł on 57,4 tys. sztuk i był o 19,7 tys. sztuk większy niż przed rokiem. Cena w imporcie żywca zmalała średnio o ok. 7% (do 2,17 EUR/kg w.ż). Najwięcej cieląt zakupiono na Litwie (15,3 tys. sztuk), a bydła na Słowacji (ok. 13 tys. sztuk) i w Rumunii (ok. 6 tys. sztuk).

Tab. 1. Produkcja, skup, eksport i import wołowiny (tys. ton)

Wyszczególnienie	Skup żywca wołowego i cielęcego w ekw. mięsa	Eksport wołowiny w tys. ton			Import wołowiny	
		ogółem	żywiec w ekw. mięsa	mięso		
I-XII 2004	255,7 ^a	124,0	45,0	68,0	4,8	
I-XII 2005 ^c	204,5 ^b	167,2	44,6	115,3	3,7	
2006	XII	13,1	12,0	1,4	10,9	0,5
2007	XII	13,3	14,5	2,1	11,7	1,0
2008	XII	13,5	16,8	1,8	14,2	0,9
2009	XII	10,0	17,6	1,4	14,5	0,9
2010	XII	14,0	30,4	2,0	26,2	2,5
2011	XII	11,5	23,0	1,2	19,7	1,5
2012	X	13,7	24,6	1,4	20,4	2,5
	XI	13,9	22,5	1,2	18,7	2,3
	XII	12,5	22,0	1,0	23,6	2,0
2013	I	13,0	22,1	0,9	18,7	2,5
	II	12,3	23,0	0,9	20,1	2,1
	III	12,9	21,6	1,2	18,0	2,1
	IV	13,5	23,3	1,6	19,6	2,3
	V	14,1	25,9	1,3	22,3	2,1
	VI	15,0	28,5	1,5	24,3	1,6
	VII	14,7	29,9	1,4	25,4	1,7
	VIII	12,7	23,9	0,9	20,3	2,1
	IX	13,7	27,8	1,2	24,1	2,4
	X	14,9	27,2	1,3	23,5	3,1
	XI	13,3				

^a obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 10 osób, ^b obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 50 osób, ^c dane szacunkowe
 Źródło: Na podstawie danych GUS – miesięcznych informacji o produkcji i handlu zagranicznym, skup na podstawie Biuletynu GUS.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie	Cena skupu żywca wołowego w zł/kg żywca	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością Rostbef	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością*	Relacje ceny skupu bydła rzeźnego do ceny mięsa wołowego z kością		
					zbytu	detalicznej	
2006	XII	4,00	9,53	15,39	17,22	3,84	4,30
2007	XII	3,91	8,56	16,09	17,68	4,11	4,52
2008	XII	4,13	7,97	17,88	18,42	4,34	4,47
2009	XII	4,64	9,93	19,02	20,26	4,10	4,36
2010	XII	5,16	7,80	19,46	20,54	3,66	3,98
2011	XII	6,35	9,95	23,51	23,96	3,70	3,77
2012	X	6,46	10,21	26,19	25,96*	4,05	4,01
	XI	6,55	11,05	26,23	26,03	4,00	3,97
	XII	6,58	10,80	26,27	26,18	3,99	3,97
2013	I	6,56	10,02	26,22	26,30	3,99	4,00
	II	6,62	9,45	26,14	26,24	3,94	3,96
	III	6,37	9,91	26,09	26,19	4,09	4,11
	IV	6,38	9,84	26,01	26,14	4,08	4,10
	V	6,19	9,76	26,02	26,30	4,20	4,25
	VI	6,18	9,82	26,07	26,17	4,22	4,23
	VII	6,05	10,16	25,98	26,27	4,29	4,34
	VIII	6,02	9,48	25,89	26,29	4,30	4,37
	IX	6,11	9,21	25,80	26,37	4,22	4,31
	X	6,11	9,65	25,75	26,44	4,21	4,32
	XI	6,04	-	-	26,58	-	4,40
w % ceny	sprzed roku	92,2	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	98,9	-	-	-	-	-

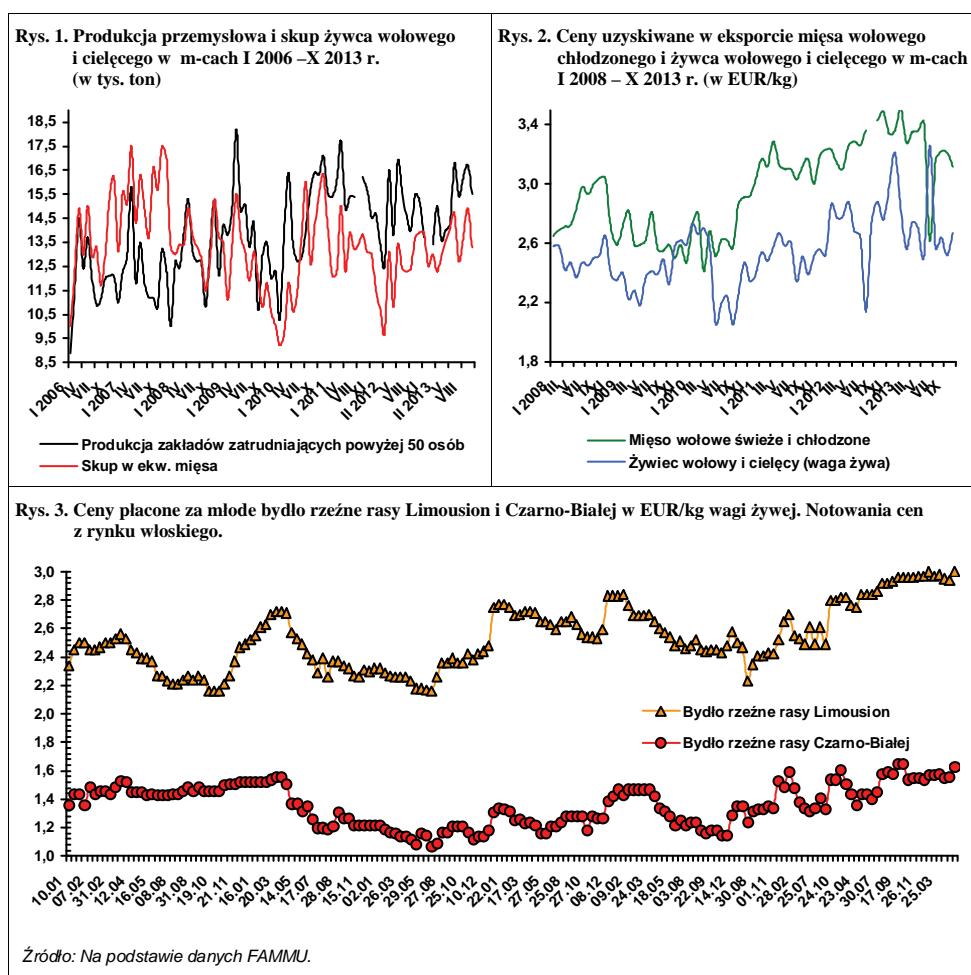
* obejmuje średnie ceny detaliczne antrykotu i rostbefu

Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Cena targowiskowa, cena zbytu i cena referencyjna wołowiny

Wyszczególnienie	IV 2013	V 2013	VI 2013	VII 2013	VIII 2013	IX 2013	X 2013	XI 2013	XII 2013
	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach w zł/kg wagi żywej:									
Bydło ogółem	6,26	5,97	6,02	5,83	5,92	6,00	6,01	5,89	5,79
Byki	6,88	6,59	6,64	6,42	6,65	6,67	6,82	6,78	6,63
Krowy	5,30	4,98	4,98	4,90	4,82	4,89	4,72	4,58	4,45
Średnia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg w zł/kg wagi żywej	11,59	11,66	11,46	11,77	12,07	10,95	10,05	10,81	11,39
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych w zł/tonę:									
Ćwierci z buhajów do 2 lat	13 031	12 318	12 568	12 049	12 356	12 276	12 313	12 346	12 355
Ćwierci z krów rzeźnych	11 298	10 689	10 985	10 253	10 176	10 279	9 688	9 341	9 438
Średnia cena rynkowa w EUR/100 kg tuszy schłodzonej:									
UE-27	397,78	388,79	389,69	385,69	.	386,7	386,2	389,14	390,0
Polska	321,09	300,89	293,73	290,71	.	297,4	306,7	304,59	305,0

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Wspólnej Organizacji Rynków.

W pierwszych dziewięciu miesiącach 2013 r., ceny skupu trzody oscylowały wokół rekordowo wysokich poziomów cen z analogicznych miesięcy 2012 r. Jednakże w IV kwartale pojawiła się spadkowa tendencja cen. W październiku przeciętna cena skupu trzody wyniosła 5,73 zł/kg, a w listopadzie 5,47 zł/kg. Ceny te były odpowiednio o 3,4% i 4,4% niższe niż w analogicznych miesiącach 2012 r. W grudniu 2013 r. cena skupu wyniosła prawdopodobnie około 5,30 zł/kg i była o 1% niższa od wyjątkowo niskiej ceny ubiegłorocznej wynoszącej 5,36 zł/kg.

Lekkiemu załamaniu cen skupu trzody w IV kwartale nie towarzyszył wzrost targowiskowych cen żyta i jęczmienia, choć ceny skupu zbóż w tym czasie wzrosły. Trzeba jednak zauważyć, że po żniwach spadek cen skupu zbóż był dużo głębszy niż cen targowiskowych. Wzrost cen skupu zbóż może, wpłynąć niekorzystnie na dość stabilne dotychczas ceny targowiskowe. Jak dotychczas późniejszy spadek cen skupu zbóż skutkowało zmniejszeniem cen pasz przemysłowych, ale efekt ten może okazać się krótkotrwały.

Relacje cen trzody do targowiskowych cen żyta i jęczmienia, które w końcu lata i na początku jesieni istotnie, choć niewystarczająco poprawiły się, aby doprowadzić do przełamania spadkowej tendencji pogłowia trzody, w IV kwartale pogorszyły się. W przypadku relacji cen trzoda:żyto były one co prawda szersze niż w analogicznych miesiącach 2012 r., ale w przypadku relacji trzoda:jęczmień powróciły do poziomu sprzed roku. Podobna sytuacja dotyczy także relacji cen trzody do cen mieszanki dla tuczników oraz do cen koncentratu. W obu przypadkach widoczne jest zawężenie relacji do poziomu z analogicznych miesięcy 2012 r.

Rozwój cen trzody w Polsce był w 2013 r. podobny jak w całej Unii Europejskiej. W okresie I-IX przeciętna

Jan Małkowski

**Danuta
Zawadzka**

cena trzody kl. E w UE-27 wyniosła 176 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 5% wyższa niż w analogicznym okresie 2012 r. W IV kwartale cena ta wyniosła 174 EUR i była niższa niż w IV kwartale 2012 r. o 4%. Spadek cen w Unii Europejskiej nie jest dobrym rokowaniem dla polskich producentów trzody tym bardziej, że Komisja Europejska przewiduje, że w 2014 r. nastąpi wzrost produkcji trzody, a także spadek eksportu. Na unijnym rynku pojawi się, więc o ponad 400 tys. ton więcej mięsa wieprzowego niż w 2013 r. Niewątpliwie wpłynie to na ceny, których spadek prawdopodobnie ożywi popyt na wieprzowinę. Komisja Europejska przewiduje, że w 2014 r. spożycie wieprzowiny w skali całej Unii Europejskiej zwiększy się o około 1 kg/osobę. Można więc powiedzieć, że nadchodzi kolejny niezbyt dobry rok dla producentów trzody, ale dobry dla konsumentów wieprzowiny.

W Polsce, w ciągu 11 miesięcy 2013 r. ceny detaliczne wieprzowiny prawie nie wzrosły, podczas gdy w analogicznym okresie 2012 r. wzrosły one o 5,5%.

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Import mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Saldo handlu zagranicznego tys. ton	
	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	Wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b		
2012	I	90,2	75,7	44,3	112,4	45,0	105,1	-0,7
	II	87,3	74,1	51,1	109,2	47,3	110,3	3,8
	III	96,2	72,8	54,7	110,1	62,0	131,6	-7,3
	IV	86,4	70,1	49,8	113,7	43,1	92,1	6,7
	V	93,5	81,9	50,9	111,1	47,2	100,6	3,7
	VI	82,5	75,8	45,3	100,2	51,8	107,0	-6,5
	VII	82,3	74,9	55,9	116,7	53,1	100,6	2,8
	VIII	85,4	73,8	60,7	118,1	60,1	101,9	0,6
	IX	81,1	72,9	56,0	108,1	48,5	87,9	7,5
	X	97,4	82,6	63,7	116,2	52,7	99,2	11,0
	XI	91,2	77,8	60,7	129,2	49,4	94,5	11,3
	XII	91,2	80,0	52,7	115,1	46,5	87,7	6,2
2013	I	96,7	107,2	58,1	131,2	47,1	104,7	11,0
	II	85,9	98,4	55,4	108,4	43,6	92,2	11,8
	III	93,5	97,1	59,9	109,5	59,0	95,2	0,9
	IV	91,9	106,3	59,5	119,5	47,0	109,0	12,5
	V	89,6	95,8	57,4	112,8	53,5	113,3	3,9
	VI	81,0	98,3	62,2	137,3	50,7	97,9	11,5
	VII	89,4	108,6	65,9	117,9	53,5	100,8	12,4
	VIII	84,4	98,9	66,7	109,9	51,8	86,2	14,9
	IX	87,2	107,5	60,5	108,0	51,7	106,6	8,8
	X	96,7	99,2	71,6	112,4	58,3	110,6	13,3
	XI	90,6	99,4	x	x	x	x	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki, w przeciwieństwie do okresów rocznych i półrocznych, ^b analogiczny okres poprzedniego roku= 100, ^c w wadze produktu, ^d dane miesięczne eksportu i importu nie są pełne, gdyż nie obejmują żywych zwierząt, niektórych przetworów i podrobów, dane półroczne i roczne przeliczone są na wagę mięsa. Źródło: Dane GUS, CIHZ, CAAC i przeliczenia własne.

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, mieszanki T-2, Prowitu i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Relacje cen trzody do targowiskowych cen:		Cena mieszanki T-2 w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanka T-2	Cena Prowitu w zł/dt	Relacja cen trzoda: Prowit	Cena prosiąt w zł/szt.	
		żyta	jęczmienia						
2012	I	5,19	6,6	6,2	133,01	3,9	229,74	2,3	158
	II	5,34	6,5	6,3	133,70	4,0	231,61	2,3	160
	III	5,20	6,3	5,9	134,32	3,9	232,85	2,2	171
	IV	5,29	6,3	5,7	136,32	3,9	237,71	2,2	177
	V	5,36	6,3	5,9	140,50	3,8	241,42	2,2	177
	VI	5,62	6,7	6,1	143,74	3,9	246,02	2,3	171
	VII	5,54	6,9	6,3	145,42	3,8	251,05	2,2	170
	VIII	5,69	7,3	6,6	148,20	3,8	258,00	2,2	173
	IX	5,91	7,4	6,8	151,30	3,9	266,85	2,2	180
	X	5,93	7,4	6,8	152,05	3,9	272,05	2,2	184
	XI	5,72	7,2	6,5	151,55	3,8	272,74	2,1	184
	XII	5,36	6,8	6,0	152,50	3,5	273,79	2,0	178
2013	I	5,13	6,5	5,6	153,10	3,4	274,32	1,9	171
	II	5,18	6,6	5,6	154,80	3,3	274,46	1,9	163
	III	5,36	6,8	5,9	155,05	3,5	274,26	2,0	168
	IV	5,30	6,7	5,6	156,45	3,4	274,91	1,9	172
	V	5,16	6,7	5,6	155,81	3,3	274,94	1,9	168
	VI	5,56	7,3	6,1	155,51	3,6	275,28	2,0	165
	VII	5,80	7,7	6,4	155,04	3,7	275,58	2,1	166
	VIII	5,97	9,2	7,5	152,59	3,9	275,00	2,2	167
	IX	5,96	8,9	7,5	149,58	4,0	274,39	2,2	177
	X	5,73	8,7	6,9	146,97	3,9	273,90	2,1	175
	XI	5,47	8,3	6,6	144,96	3,8	273,14	2,0	172

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu		
		schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej
2012 I	6,82	13,93	19,37	11,81	15,51	22,94	15,35	111,3	118,4	130,0
II	7,02	13,85	19,52	12,10	15,39	23,01	15,42	111,1	117,9	127,4
III	6,84	13,85	19,59	12,18	15,20	23,13	15,42	109,7	118,1	126,6
IV	6,96	13,84	19,64	12,26	15,27	23,15	15,33	110,3	117,9	125,0
V	7,05	13,86	19,61	12,29	15,21	23,35	15,38	109,7	119,1	125,1
VI	7,39	14,11	19,78	12,36	15,61	23,43	15,44	110,6	118,5	124,9
VII	7,26	14,10	19,77	12,42	15,60	23,55	15,67	110,6	119,1	126,2
VIII	7,45	14,20	19,92	12,51	15,60	23,41	15,67	109,9	117,5	125,3
IX	7,74	14,44	20,00	12,68	16,02	23,67	15,72	110,9	118,4	124,0
X	7,77	14,52	20,13	12,73	16,09	23,73	15,95	110,8	117,9	125,3
XI	7,49	14,41	20,16	12,79	16,03	23,92	16,09	111,2	118,7	125,8
XII	7,02	14,36	20,15	12,80	15,96	23,88	16,10	111,1	118,5	100,9
2013 I	6,72	13,98	20,00	12,74	15,84	23,92	16,07	113,3	119,6	126,1
II	6,79	13,66	19,91	12,71	15,27	23,78	16,04	111,8	119,4	126,2
III	7,03	13,76	19,94	12,74	15,16	23,77	16,11	110,2	119,2	126,5
IV	6,95	13,70	19,84	12,76	15,21	23,78	15,99	111,0	119,9	125,3
V	6,77	13,71	19,88	12,73	15,13	23,80	15,87	110,4	119,7	124,5
VI	7,29	13,84	19,93	12,74	15,16	23,80	16,11	109,5	119,4	126,5
VII	7,60	14,06	20,01	12,80	15,47	24,09	15,85	110,0	120,4	123,8
VIII	7,82	14,28	20,20	12,95	15,62	24,18	15,93	109,4	119,7	123,0
IX	7,81	14,44	20,43	13,08	16,06	24,36	16,08	111,2	119,2	122,9
X	7,51	14,27	20,47	13,05	15,73	24,62	16,11	110,2	120,3	123,4
XI	7,17				15,57	24,50	15,97			

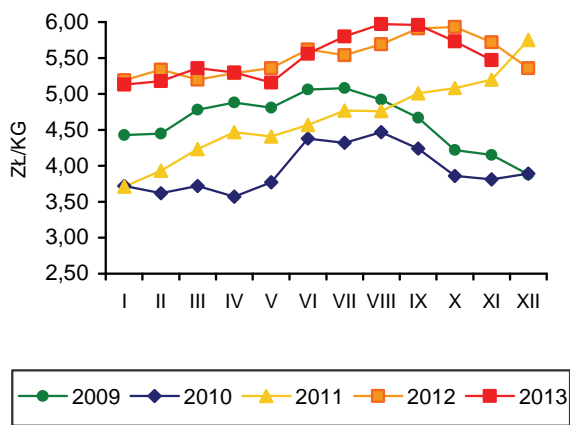
Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne

Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

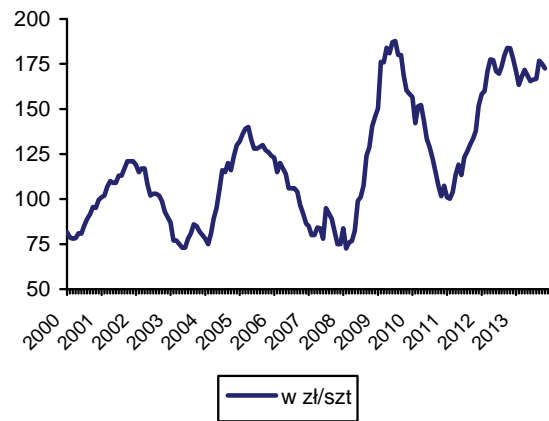
Lata i miesiące	UE-27	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:		
					UE-27	Niemczech	Danii
2012 I	151,41	155,14	154,45	139,84	102,5	100,4	110,9
II	157,99	166,28	162,29	141,36	105,2	102,5	117,6
III	161,60	165,19	164,85	143,25	102,2	100,2	115,3
IV	163,48	167,16	170,95	147,23	102,3	97,8	113,5
V	162,85	165,65	168,93	151,48	101,7	98,1	109,4
VI	167,88	174,21	168,91	157,44	103,8	103,1	110,7
VII	168,92	174,81	165,34	158,97	103,5	105,7	110,0
VIII	179,63	184,55	183,60	164,11	102,7	100,5	112,5
IX	190,11	191,61	194,99	172,29	100,8	98,3	111,2
X	189,09	193,27	193,21	175,62	102,2	100,0	110,1
XI	180,28	183,63	184,72	169,85	101,9	99,4	108,1
XII	172,95	173,95	173,89	167,27	100,6	100,0	104,0
2013 I	169,93	165,81	169,35	159,84	97,6	97,9	103,7
II	171,12	166,30	171,03	156,70	97,2	97,2	106,1
III	171,95	170,04	171,36	155,16	98,9	99,2	109,6
IV	170,86	171,89	171,43	154,39	100,6	100,3	111,3
V	165,45	164,74	163,53	150,93	99,6	100,7	109,1
VI	172,08	172,89	170,82	154,16	100,5	101,2	112,1
VII	181,09	179,81	177,84	159,75	99,3	101,1	112,6
VIII	190,07	187,97	189,82	165,69	98,9	99,0	113,4
IX	191,04	187,49	185,86	169,39	98,1	101,1	110,7
X	180,45	181,19	177,27	166,78	100,4	102,2	108,6
XI	171,29	169,44	168,42	162,94	98,9	100,6	130,9
XII	171,00	171,00	170,00	162,00	100,0	100,6	105,6

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

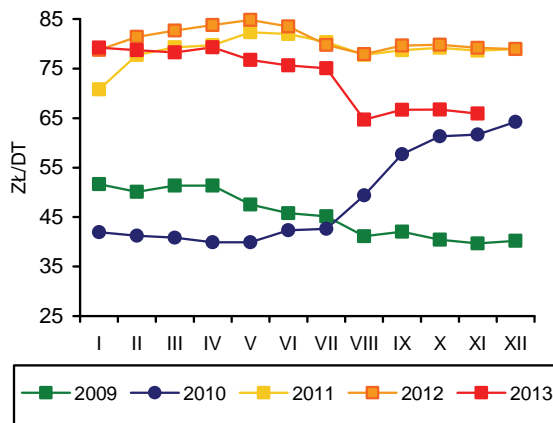
Rys. 1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

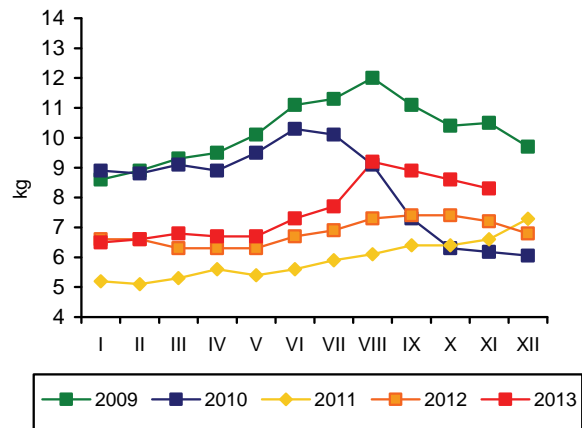
Rys. 2. Miesięczne ceny prosiąt w Polsce

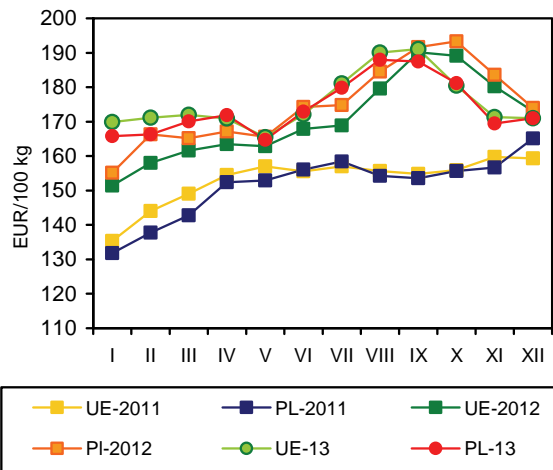
Rys. 3. Targowiskowe ceny żyta w Polsce

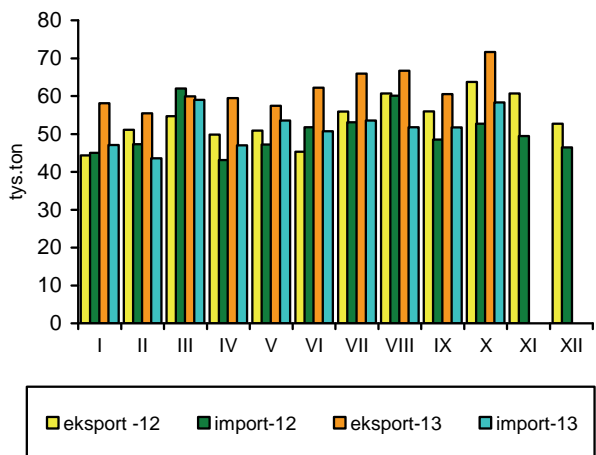
Rys. 4. Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

Rys. 5. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 6. Polski handel zagraniczny wieprzowiną

Źródło: GUS, CIHZ, CAAC, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

Zakłady przemysłu drobiarskiego zatrudniające 50 i więcej stałych pracowników, wytworzyły w listopadzie ok. 162 tys. ton mięsa drobiowego, tj. o 7,6% mniej niż przed miesiącem, było to jednak o 14% więcej niż przed rokiem. Łącznie w okresie jedenastu miesięcy 2013 r., produkcja przemysłowa mięsa drobiowego zwiększyła się o 12% w porównaniu z analogicznym okresem 2012 r.

W październiku 2013 r. eksport mięsa drobiowego był o 0,5% większy niż w roku poprzednim, a w całym okresie dziesięciu miesięcy sprzedano za granicę o 9,5% więcej tego mięsa niż w analogicznym okresie 2012 r. Sprzedaż zagraniczna stanowiła ok. 31% przemysłowej produkcji drobiu, podczas gdy w 2012 r. ok. 32%. W tym samym okresie, tj. od stycznia do października, import mięsa drobiowego wzrósł o ok. 6%.

Od kwietnia 2013 r. tanieją pełnoporcjowe mieszanki paszowe dla drobiu. W listopadzie ceny pasz przemysłowych dla kurcząt brojlerów obniżyły się o 0,8% w relacji do października i były o 12,1% niższe niż rok wcześniej. Również ceny przemysłowych mieszanek paszowych dla indyków spadły i w listopadzie były o 1% niższe niż przed miesiącem oraz o 10,6% niższe niż przed rokiem. Jednak średnio w całym okresie jedenastu miesięcy 2013 r. mieszanki pasz dla kurcząt były droższe o 2,7%, a dla indyków o 2,2% w porównaniu z 2012 rokiem.

Drożącym paszom towarzyszyły relatywnie wysokie ceny skupu żywca drobiowego. Nie rekompensowały one jednak w pełni wzrostu cen pasz. W grudniu za kurczęta rzeźne płacono o 1,2% więcej niż w listopadzie, ale o 4% mniej niż w grudniu 2012 r. Ceny skupu indyków obniżyły się o 0,7% w relacji miesiąc do miesiąca, ale były o 7,6% wyższe niż przed rokiem. Jednak średnia roczna cena skupu kurcząt była wyższa niż przed rokiem o 1,1%, a indyków o 7,7%. Przeciętna opłacalność chowu kurcząt pogorszyła się w 2013 r. Relacja cen żywiec/pasza, która średnio w 2012 r. wynosiła 2,72, obniżyła się w 2013 r. do poziomu 2,63. Również bieżąca opłacalność chowu kurcząt pogorszyła się. Relacja cen żywiec/pasza w listopadzie 2013 r. była niższa niż w październiku. Przyczynił się do tego spadek cen skupu kurcząt. Na rynku indyków,

relacja cen żywiec/pasza wyniosła w listopadzie 4,30, a więc znacznie powyżej progu rentowności, choć na poziomie niższym niż w październiku. W grudniu ceny skupu indyków obniżyły się w porównaniu z listopadem. Opłacalność chowu może się więc nieco pogorszyć, ale nadal pozostanie wysoka.

Średnie ceny zbytu tuszek kurcząt w skali całego 2013 r. były o 1%, a indyków o 2,3% wyższe niż w roku poprzednim. Ceny detaliczne kurcząt patroszonych kształtowały się w okresie od stycznia do listopada 2013 r. na poziomie o 0,3% niższym niż w 2012 r. Zwiększył się więc udział ceny skupu oraz ceny zbytu kurcząt w cenie detalicznej w relacji rok do roku.

W pierwszym kwartale 2013 r. spożycie mięsa drobiowego na jedną osobę w gospodarstwach domowych zwiększyło się o 2% w porównaniu z rokiem poprzednim, a spożycie wędlin drobiowych obniżyło się o 4,8%. W drugim kwartale konsumpcja mięsa drobiowego była o 2,7% mniejsza niż przed rokiem. Spożycie wędlin zmniejszyło się o 5%. Był to skutek wzrostowej tendencji cen drobiu, który mimo, że pozostał najtańszym rodzajem mięsa, relatywnie podrożał względem wieprzowiny i wołowiny.

Relacje cen polskiego i unijnego drobiu na jednolitym rynku europejskim poprawiły się w porównaniu do poprzedniego roku. Średnie ceny sprzedaży mięsa kurcząt w Unii Europejskiej w październiku br. o 49,5% przewyższały polskie ceny wyrażone w euro. Przeciętna cena unijna była o 2,4% niższa niż przed rokiem, natomiast cena polska o 6,5%. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w Niemczech wzrosły w tym czasie o ok. 6% w relacji rok do roku, a we Francji o 1,4%. Na Węgrzech, w Holandii, Hiszpanii i w Czechach ceny sprzedaży mięsa drobiowego zmalały o 2 do 6%.

**Grzegorz
Dybowski**

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013
I	95,2	96,4	111,0	133,0	146,0
II	85,8	96,5	101,0	122,0	131,0
III	98,1	118,0	110,0	136,0	148,0
IV	99,0	101,0	116,0	126,0	157,0
V	97,0	139,0	116,0	137,0	151,0
VI	101,5	112,0	118,0	137,0	144,0
VII	107,0	116,0	112,0	132,0	157,0
VIII	101,0	112,0	114,0	139,0	151,0
IX	105,0	119,0	116,0	134,0	150,0
X	113,0	125,0	128,0	156,0	175,0
XI	105,0	123,0	127,0	142,0	162,0
XII	107,0	122,0	127,0	133,0	
RAZEM	1217,0	1368,0	1396,0	1627,0	

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import		Eksport	
	2012	2013	2012	2013
I	2914	3880	40757	45586
II	3222	3584	41723	43138
III	3930	4102	44450	48745
IV	3272	3568	39277	50030
V	3251	2886	39383	48249
VI	2667	2634	43328	45925
VII	2737	2666	41370	47955
VIII	5232	3161	40315	42407
IX	3531	4165	40839	45523
X	4348	3619	52846	53084
XI	4045		48443	
XII	2734		39532	
RAZEM	38998		517900	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 3. Ceny na rynku kurcząt brojlerów

Miesiące	Mieszanka dla kurcząt pełnoporcjowa grower/finisz (zł/tonę)		Żywiec (skup) (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją (zł/kg) ^{a, b}		Tuszka (detal) (zł/kg)	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
I	1312	1581	3,48	3,71	6,40	6,58	7,08	7,33
II	1339	1562	3,78	3,92	6,56	6,63	7,42	7,29
III	1339	1564	3,77	4,02	6,57	6,72	7,49	7,67
IV	1386	1540	3,79	3,88	6,61	6,54	7,52	7,66
V	1438	1540	3,84	3,99	6,61	6,88	7,60	7,64
VI	1469	1522	4,01	4,05	6,91	6,99	8,01	7,85
VII	1508	1512	4,14	4,25	7,15	7,01	7,89	8,08
VIII	1493	1458	4,07	4,18	7,13	7,02	7,85	7,96
IX	1574	1389	4,00	4,09	6,89	7,01	7,81	7,94
X	1554	1365	3,87	3,70	6,58	6,85	7,60	7,28
XI	1541	1354	3,76	3,46	6,88	6,59	7,41	6,95
XII	1560		3,65	3,50	6,43	6,61	7,20	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b konfekcjonowane

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, KR-D-IG i MRiRW.

Tab. 4. Ceny na rynku indyków brojlerów

Wyszczególnienie	Mieszanki dla indyków pełnoporcjowe grower/finisz (zł/szt.)			Żywiec (skup) – indory (zł/kg) ^a			Tuszka (zbyt), (zł/kg) ^a		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013
I	1363	1387	1630	4,93	5,86	5,57	7,17	9,01	8,39
II	1402	1400	1621	5,18	5,71	5,72	7,16	8,90	8,77
III	1438	1414	1630	5,28	5,67	5,69	7,78	8,54	9,42
IV	1454	1446	1622	5,71	5,43	5,71	9,15	8,94	8,46
V	1466	1502	1588	5,87	5,37	5,71	8,39	8,83	8,49
VI	1505	1546	1565	6,20	5,45	5,99	8,49	8,84	9,20
VII	1516	1583	1569	6,09	5,51	6,17	8,68	8,68	8,75
VIII	1478	1636	1549	6,07	5,38	6,22	8,82	8,35	8,68
IX	1438	1635	1497	5,82	5,30	6,24	9,09	8,33	9,17
X	1411	1628	1437	5,94	5,51	6,38	8,96	8,38	9,18
XI	1400	1592	1423	6,01	5,67	6,13	9,15	8,64	9,20
XII	1383	1624		6,03	5,66	6,09	9,29	9,05	9,47

^a trzeci tydzień każdego miesiąca,

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 5. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w wybranych krajach UE (EUR/100 kg)

Wyszczególnienie	Polska	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Holandia	Hiszpania	UE
2012 I	121,90	253,30	168,80	144,10	225,00	182,00	181,30	182,90
II	140,50	251,30	172,20	152,70	225,00	185,40	177,30	184,10
III	139,30	251,00	175,10	152,80	225,00	194,50	182,10	185,60
IV	139,80	251,00	172,50	155,50	225,00	199,10	183,60	185,00
V	141,10	253,00	172,20	160,00	225,00	201,00	185,20	189,00
VI	147,30	251,70	169,90	158,10	225,00	199,30	183,40	191,60
VII	148,60	249,10	181,60	160,20	225,00	198,50	183,40	192,70
VIII	148,30	247,50	191,90	165,30	225,00	199,70	194,00	195,50
IX	144,30	248,70	201,60	167,30	228,50	207,40	192,50	196,90
X	136,90	251,50	202,20	172,80	230,00	207,20	189,00	196,10
XI	130,90	254,10	199,10	175,90	230,00	195,10	189,40	195,00
XII	132,00	255,90	200,20	172,30	230,00	185,50	188,70	194,01
2013 I	134,71	256,00	197,30	166,20	230,00	197,50	198,12	194,75
II	139,52	256,00	197,50	166,80	230,00	200,00	189,95	192,14
III	147,95	256,68	196,40	164,41	230,00	200,00	179,57	193,23
IV	140,82	258,77	194,80	165,09	230,00	202,60	178,55	194,22
V	150,27	259,00	194,97	168,14	230,81	201,81	177,12	197,31
VI	148,12	262,27	196,24	168,30	235,00	204,40	183,08	200,10
VII	152,47	264,00	194,04	168,91	235,00	203,00	187,40	200,38
VIII	151,56	264,87	194,40	166,97	235,00	203,00	195,55	200,86
IX	144,27	265,97	194,63	168,49	235,00	203,00	186,78	197,62
X	128,01	266,00	195,25	169,34	233,26	201,48	182,01	191,42

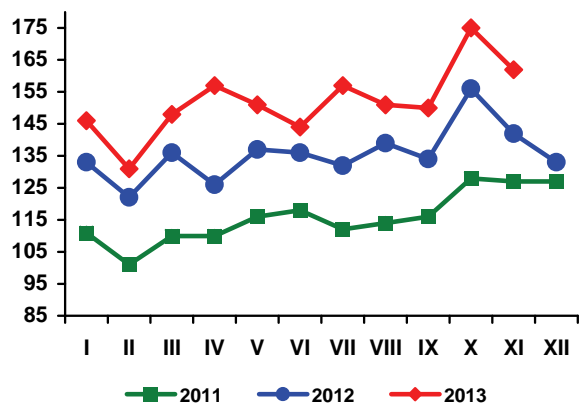
Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 6. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/1 mieszkańca miesięcznie)

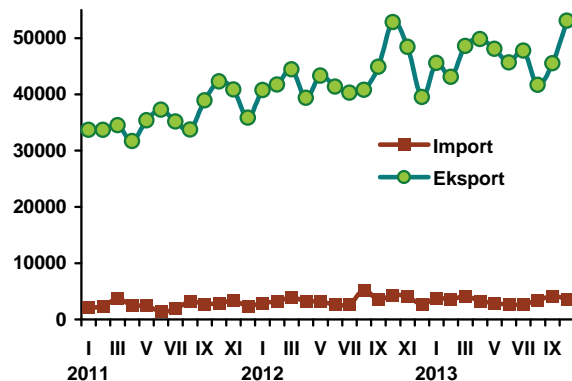
Kwartał	Mięso drobiowe			Wędliny drobiowe		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013
I	1,45	1,50	1,53	0,21	0,21	0,20
II	1,50	1,48	1,44	0,20	0,20	0,19
III	1,51	1,50	-	0,21	0,20	-
IV	1,58	1,60		0,20	0,20	

Źródło: Dane GUS.

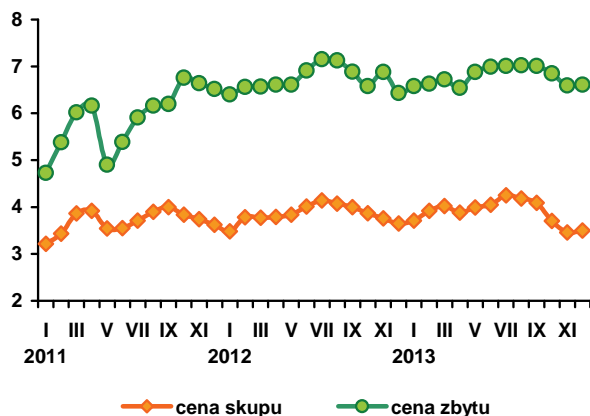
Rys. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu pow. 50 osób (tys. ton)

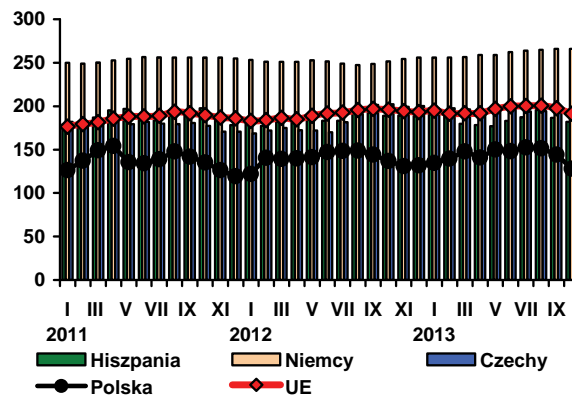
Rys. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Rys. 3. Ceny skupu brojlerów kurcząt i ceny zbytu tuszek kurcząt średnio w Polsce w zł/kg

Rys. 4. Ceny zbytu tuszek kurcząt w wybranych krajach UE, w EUR/100 kg

Źródło: Dane GUS, MRiRW i CIHZ.

Od września 2013 r. ceny jaj konsumpcyjnych lekko rosły, po spadkowej tendencji utrzymującej się od początku roku. W grudniu średnia cena jaj wszystkich klas wagowych wyniosła 32,65 zł za 100 sztuk i była o 1,3% wyższa niż w listopadzie. Średnia roczna cena jaj wszystkich klas wagowych w 2013 r. była o 20% niższa niż rok wcześniej, ale jeszcze o 19% przewyższała poziom z 2011 r. W poszczególnych klasach wagowych dynamika cen w relacji rok do roku była jednak zróżnicowana. W relacji do 2012 r. najbardziej potaniały jaja małe, klasy S i M, odpowiednio: o 28% i o 22%. Jaja duże, klasy L były w 2013 r. o 18%, a bardzo duże, klasy XL o 14,5%. W porównaniu z 2011 rokiem, największy wzrost cen wykazywały jaja średnie, klasy M (o ponad 20%). Jaja duże i bardzo duże podrożały przeciętnie o ok. 18%, a małe, klasy S tylko o 10,5%.

Od listopada 2012 r. do czerwca 2013 r. utrzymywała się ujemna dynamika cen skupu jaj przeznaczonych do przemysłowego przerobu. W następnych miesiącach ich ceny rosły i w grudniu były wyższe niż przed miesiącem o 3,6%. Mimo to, ich poziom był nadal o 21% niższy niż przed rokiem. Rynek jaj przerobowych charakteryzował się dużą miesięczną wahliwością cen. Jednak

średnia roczna cena skupu, która w 2013 r. była o 28% niższa niż w roku poprzednim, o 16% przewyższała przeciętną cenę płaconą za jaja przerobowe w 2011 r.

Przeciętna opłacalność produkcji jaj w 2013 r. obniżyła się w porównaniu z wysokim poziomem w roku poprzednim. Ceny skupu jaj spadły o ok. 22%, a ceny pasz przemysłowych wzrosły o 3%. Jednak w relacji do analogicznego okresu 2011 r., opłacalność chowu kur niosek była wyższa. Petnoporcjowe mieszanki pasz, które stanowią podstawowy element kosztów fermy, podrożały o ok. 10%, a ceny jaj o 28%. Relacja cen jaj do pasz poprawiła się więc.

W okresie od stycznia do października 2013 r., ceny detaliczne jaj wyniosły średnio ok. 0,57 zł za sztukę i były o 6% niższe niż przed rokiem, ale o 25,8% przewyższały poziom z analogicznego okresu 2011 r. W październiku jaja w detalu kosztowały o 2% mniej niż we wrześniu i były o 12% tańsze niż na początku roku. Niewielki spadek cen detalicznych jaj nie był w stanie powstrzymać spadkowej tendencji ich konsumpcji w gospodarstwach domowych. Według danych GUS, obniżyła się ona w drugim kwartale br. o 11% w relacji do analogicznego okresu przed rokiem.

Średnie ceny sprzedaży jaj konsumpcyjnych w Unii Europejskiej w październiku 2013 r. były o 3,4% wyższe niż we wrześniu, ale o 20% niższe niż przed rokiem. W Polsce, ceny wyrażone w euro wzrosły w relacji do września o 4,2%, ale były o ok. 25% niższe niż dwanaście miesięcy wcześniej. Proporcje cen polskich i przeciętnych cen unijnych poprawiły się. W październiku br. 100 kg polskich jaj kosztowało w przeliczeniu na euro o 5,75 euro mniej niż przeciętnie w Unii Europejskiej, podczas gdy rok wcześniej, o 0,66 euro więcej. Spadek cen jaj w 2013 r., po silnym wzroście w roku 2012, obserwuje się we wszystkich państwach Unii Europejskiej. W październiku ceny sprzedaży jaj wyrażone w euro obniżyły się w relacji rok do roku w Polsce o 25%, w Holandii o 29%, w Czechach o 26%, we

Francji o 31%, a w Niemczech o 30%. W Czechach ceny jaj spadły poniżej poziomu z października 2011 r.

Według wstępnych danych, eksport jaj świeżych w październiku 2013 r. był większy niż przed rokiem o 9,8%, a przetworów z jaj o 4,7%. Natomiast import jaj spożywczych wzrósł w tym samym czasie o 61%, a przetworów z jaj o 1,5%. W całym okresie dziesięciu miesięcy 2013 r., eksport jaj świeżych zwiększył się w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego o 12%, a import o 45%. Eksport przetworów z jaj był o 7,7%, mniejszy niż w analogicznym okresie 2012 r., przy imporcie większym o 1,5%.

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	Import		Eksport		Import		Eksport	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
I	1571	2214	18270	18373	618	549	1261	2034
II	1264	1458	15220	14520	687	660	1465	1605
III	1184	1214	13103	15378	614	661	2380	1337
IV	896	1748	16919	17643	342	390	1516	1631
V	1143	1431	18275	17441	501	407	1941	1638
VI	1185	1889	16105	16448	505	475	1996	1757
VII	1223	1582	15949	19704	307	549	1908	1705
VIII	1162	1725	13619	19484	570	599	1861	1258
IX	1036	2065	13923	19276	460	481	1654	1544
X	1070	1719	18915	20768	552	464	2000	2094
XI	1408		15020		453		2051	
XII	1239		13751		316		1362	
RAZEM	14381		189069		5927		21395	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 2. Ceny sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (zł/100 szt.)^a

Miesiące	XL		L		M		S	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
I	44,00	55,00	35,60	41,40	34,20	37,90	26,10	30,00
II	47,80	53,70	40,20	39,10	36,60	37,60	30,60	29,20
III	70,00	49,40	60,70	37,00	56,40	32,60	49,30	25,60
IV	63,70	45,20	51,40	34,20	49,80	29,60	43,60	23,30
V	50,60	44,80	39,50	34,60	38,40	28,70	31,30	22,20
VI	50,40	43,80	37,40	31,50	35,30	27,10	27,10	18,60
VII	50,20	41,40	38,00	31,60	35,40	28,10	27,00	19,30
VIII	51,10	43,60	37,70	29,50	34,90	28,50	26,10	16,70
IX	52,60	39,10	39,30	32,80	38,30	27,20	29,60	20,60
X	52,20	43,90	41,30	32,30	39,80	29,50	32,70	20,40
XI	55,20	43,50	42,80	32,50	40,10	31,20	29,80	21,70
XII	54,40	42,00	42,80	33,90	40,20	31,80	29,80	22,90

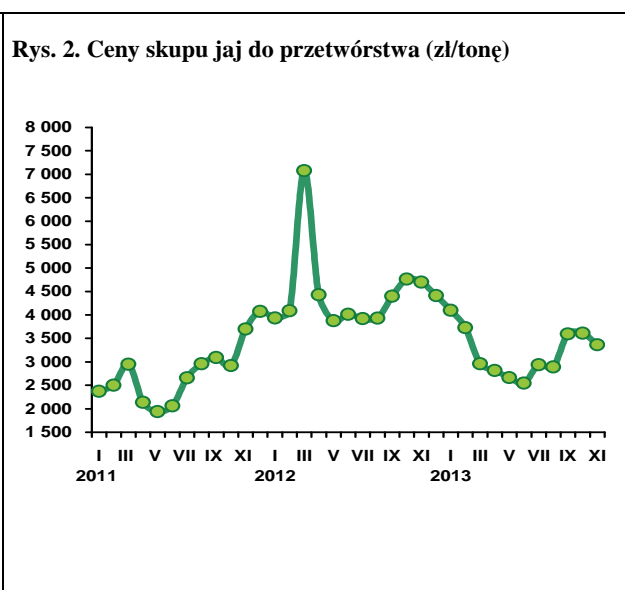
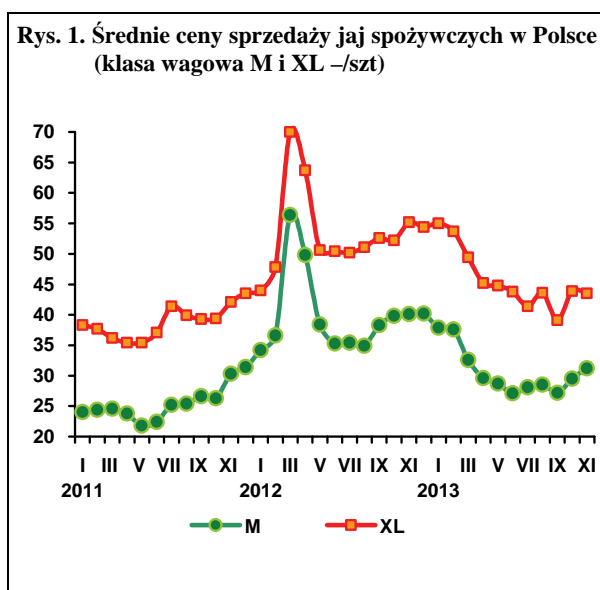
^a trzeci tydzień każdego miesiąca

Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 3. Ceny sprzedaży jaj w Polsce i innych krajach (średnio klasy L i M), (EUR/100 kg)

Miesiące	Polska	Czechy	Niemcy	Francja	Holandia	UE
2011 I	115,01	90,50	91,61	85,51	54,35	102,91
II	117,90	93,61	98,74	84,65	63,93	105,93
III	108,50	93,50	112,52	93,16	76,35	111,37
IV	102,28	80,41	80,16	85,45	53,94	98,91
V	102,04	78,36	87,94	93,91	58,47	101,11
VI	102,04	78,36	87,94	93,91	58,47	101,11
VII	114,07	81,27	101,25	116,82	73,83	111,44
VIII	113,68	96,87	109,96	121,54	84,65	117,75
IX	109,24	106,39	105,10	113,54	83,77	115,77
X	112,91	102,76	104,73	99,99	82,06	113,33
XI	118,47	104,73	122,93	114,01	92,40	123,08
XII	119,26	107,88	138,02	137,55	109,48	133,79
2012 I	128,89	116,84	131,92	149,59	125,03	140,46
II	154,00	134,81	163,63	157,69	136,28	153,60
III	221,41	213,58	227,54	209,31	194,26	195,43
IV	194,43	181,50	168,66	187,38	150,77	177,12
V	150,80	138,97	150,67	158,76	134,42	158,98
VI	142,29	124,31	138,20	139,97	124,73	151,66
VII	147,41	123,25	131,07	132,55	122,90	148,26
VIII	147,24	124,38	130,99	134,00	117,98	149,63
IX	154,31	130,54	139,31	138,46	131,30	149,63
X	162,35	137,53	153,65	148,98	145,00	161,69
XI	164,02	137,55	157,71	153,82	145,67	163,90
XII	167,89	137,91	168,22	156,65	146,08	166,67
2013 I	157,59	133,13	152,21	131,06	120,71	152,91
II	152,26	131,18	159,16	114,30	114,67	147,03
III	145,90	123,40	149,87	100,31	98,71	137,22
IV	128,06	107,11	113,92	92,49	82,43	123,86
V	123,59	92,35	93,69	86,69	82,16	117,30
VI	115,11	94,70	96,25	87,22	86,53	116,55
VII	116,98	91,42	90,81	88,47	87,65	117,44
VIII	113,78	90,04	91,71	89,65	85,10	117,02
IX	117,93	92,72	103,42	104,45	94,10	124,49
X	122,93	101,59	106,88	102,60	103,00	128,68

Źródło: Dane MRiRW.

Rok 2013 był bardzo niekorzystny dla polskich producentów owiec, gdyż ceny skupu były znacznie niższe niż rok wcześniej. W I kwartale przeciętna cena skupu owiec wyniosła 6,37 zł/kg, w II kwartale 6,63 zł/kg, a w III kwartale 6,56 zł/kg. Ceny te były niższe niż w analogicznych kwartałach poprzedniego roku odpowiednio o 15%, 13% i 1%. Malejąca stopa spadku mogła budzić nadzieję na odwrócenie tej niekorzystnej tendencji, ale w październiku cena skupu spadła do 5,95 zł/kg i była o 15% niższa niż w październiku 2012 r., a dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej wskazują na spadek cen także w listopadzie.

W Unii Europejskiej, w trzech pierwszych kwartałach 2013 r. mieliśmy do czynienia ze wzrostową tendencją cen jagniąt, która dopiero w IV kwartale przekształciła się w tendencję spadkową. Co prawda w październiku przeciętna cena jagniąt wynosząca w UE-27 630 EUR/100 kg wagi poubojowej była jeszcze prawie taka sama jak rok wcześniej, ale w listopadzie była ona o 6,5% niższa od ceny sprzed roku. W grudniu 2013 r. przeciętna cena jagniąt w UE-27 mogła wynieść 584 EUR/100 kg, wobec 620 EUR/100 kg w grudniu 2012 r.

We Włoszech, a więc u największego importera polskich jagniąt, w IV kwartale nastąpił relatywnie duży wzrost cen. W październiku cena jagniąt była wyższa niż rok wcześniej o 17%, a w listopadzie o 15%. W grudniu przeciętna cena jagniąt na tym rynku wyniosła prawdopodobnie około 694 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 14% wyższa niż w grudniu 2012 r. Dane te wskazują jednak na postępujące

z miesiąca na miesiąc obniżanie się stopy wzrostu tych cen, co może zapowiadać w bliskiej przyszłości przekształcenie dotychczasowej tendencji wzrostowej w tendencję spadkową.

W przypadku cen owiec ciężkich wzrosty i spadki cen występowały w 2013 r. naprzemiennie, ale w IV kwartale ceny te charakteryzowały się tendencją wzrostową. W październiku przeciętna cena w UE-27 wyniosła 476 EUR/100 kg i była o 0,6% wyższa niż przed rokiem, ale w listopadzie cena wynosząca 483 EUR/100 kg była wyższa od ceny sprzed roku o 4,4%, a w grudniu o około 6% do około 485 EUR/100 kg wagi poubojowej.

Komisja Europejska przewiduje, że przeciętna cena jagniąt wyniesie w 2014 r. 580 EUR/100 kg wagi poubojowej, a cena owiec ciężkich 494 EUR/100 kg. Przewidywane ceny owiec ciężkich wskazują na nieznaczny wzrost w stosunku do 2013 r., a owiec lekkich na ich stagnację.

Rok 2014 będzie więc prawdopodobnie także trudny dla polskich producentów owiec. Ceny owiec będą bowiem w dużym stopniu zależały od kursu złotego względem euro, a ich jedynym naturalnym sprzymierzeńcem byłaby deprecjacja złotego.

**Danuta
Zawadzka**

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2011	2012	2013 ^{a)}	Zmiana w % 2013/2012
I półrocze	1054	770	740	96
II półrocze	595	690	660	96
Rok	1649	1460	1400	96

a) prognoza IERiGŻ-PIB. Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencie mięsa (tony)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Eksport 2012	76,3	69,3	308,6	120,3	121,0	162,5	147,0	68,9	92,0	145,1	90,8	44,7	1508
2013	99,9	65,4	241,5	137,6	100,8	134,5	117,9	111,7	128,3	206,8	x	x	1000*
miesiąc roku poprzedniego = 100	130,9	94,4	78,3	114,4	83,3	82,8	80,2	162,1	139,5	142,5	x	x	66,3
Import 2012	103,0	76,1	131,8	65,8	68,8	46,6	37,5	31,3	63,0	114,7	81,0	34,0	854
2013	83,8	14,5	62,4	110,7	60,4	64,3	63,1	66,2	114,3	115,1	x	x	800*
miesiąc roku poprzedniego = 100	81,4	19,1	47,3	168,2	87,8	138,0	168,3	211,5	181,4	100,3	x	x	93,6

Uwaga: Dane za 2012 rok są danymi wstępnymi.*Prognoza IERiGŻ-PIB Źródło: Dane CAAC

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
2011/2012	6,02	9,61	7,42	6,55	8,49	8,34	6,52	7,89	6,34	7,43	6,18	6,97
2012/2013	5,83	8,97	6,00	5,52	7,58	7,06	6,14	6,69	6,56	6,40	6,71	5,95
miesiąc roku poprzedniego = 100	96,8	93,3	80,9	84,3	89,3	84,7	94,2	84,8	103,5	86,1	108,6	85,3

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Średnie ceny zakupu owiec żywych w Polsce

Wyszczególnienie	zł/kg		EUR/kg	
	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową
VIII 2012	8,3	17,7	2,01	4,27
IX	8,0	17,1	1,95	4,14
X	8,0	17,0	1,94	4,13
XI	7,7	16,4	1,87	3,97
XII	9,5	20,2	2,33	4,96
I 2013	8,4	17,8	2,02	4,31
II	7,7	16,3	1,84	3,91
III	8,0	16,9	1,70	4,08
IV	7,9	16,7	1,90	4,03
V	7,7	16,4	1,84	3,92
VI	7,8	16,9	1,81	3,93
VII	7,8	16,9	1,83	3,97
VIII	7,9	17,2	1,87	4,06
IX	7,5	16,0	1,82	3,88
X	7,5	16,0	1,79	3,81
XI	7,5	16,0	1,80	3,83

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
2011/12	45,16	43,39	44,43	43,85	43,97	44,88	46,74	48,29	49,37	50,78	51,25	51,25
2012/13	51,66	51,66	50,05	52,61	52,55	51,41	51,97	51,54	51,60	51,49	51,44	51,60
miesiąc roku poprzedniego = 100	114,4	119,1	112,6	120,0	119,5	114,5	111,2	106,7	104,5	101,4	100,4	100,7

Źródło: Dane GUS

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-27 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
UE-27												
2011/2012	691,3	602,2	583,4	583,9	596,0	568,9	554,4	581,6	609,6	636,0	628,2	636,6
2012/2013	620,2	595,9	542,6	538,6	547,5	560,9	580,8	609,6	634,7	648,8	631,6	594,3
miesiąc roku poprzedniego = 100	89,7	98,9	93,0	92,2	91,9	98,6	104,8	104,8	104,1	102,0	100,5	93,4
Włochy												
2011/2012	594,7	602,1	604,5	605,5	607,2	605,1	603,7	603,7	604,1	604,5	605,6	608,1
2012/2013	610,8	612,0	611,7	645,2	588,3	577,5	575,5	589,5	636,5	687,3	707,2	707,6
miesiąc roku poprzedniego = 100	102,7	101,6	101,2	106,6	96,9	95,4	95,3	97,6	105,4	113,7	116,8	116,4

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec ciężkich w UE-27 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
UE-27												
2011/2012	501,9	517,9	512,5	524,1	535,9	514,1	499,3	500,8	505,3	491,9	473,1	462,5
2012/2013	458,2	433,6	432,2	485,8	519,0	538,2	533,2	517,0	496,4	482,7	476,6	483,5
miesiąc roku poprzedniego = 100	91,3	83,7	84,3	92,7	96,8	104,7	106,8	103,2	98,2	98,1	100,7	104,5
Wielka Brytania												
2010/2011	527,0	529,6	524,3	537,7	551,9	528,6	516,8	522,3	522,6	490,4	446,9	432,2
2011/2012	425,2	397,5	411,4	495,4	539,3	575,3	570,7	528,7	483,9	461,6	457,4	472,0
miesiąc roku poprzedniego = 100	80,7	75,1	78,5	92,1	97,7	108,8	110,4	101,2	92,6	94,1	102,3	109,2

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Wyszczególnienie	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
2011/2012 NZD/szt. 15 kg	88,36	73,44	69,50	64,50	64,08	51,38	64,18	62,18	62,14	62,65	66,85	68,29
2012/2013 NZD/szt. 15 kg	59,53	56,70	53,50	50,90	51,52	45,68	63,02	65,35	66,41	65,31	72,20	76,48
miesiąc roku poprzedniego = 100	67,4	77,2	77,0	78,9	80,4	88,91	98,2	105,1	106,8	104,3	108,0	112,0

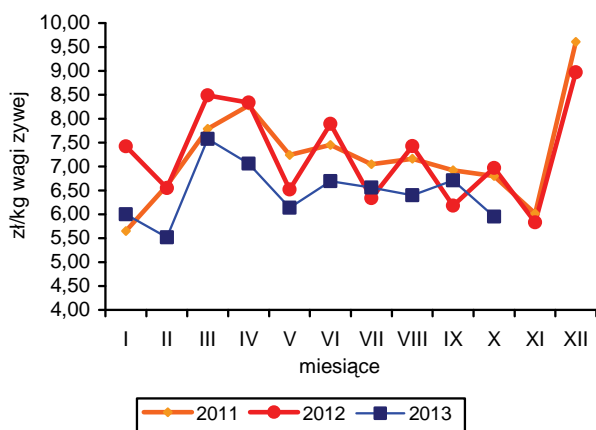
Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków Fencepost, New Zealand.

Tab. 9. Ceny jagniąt w Australii

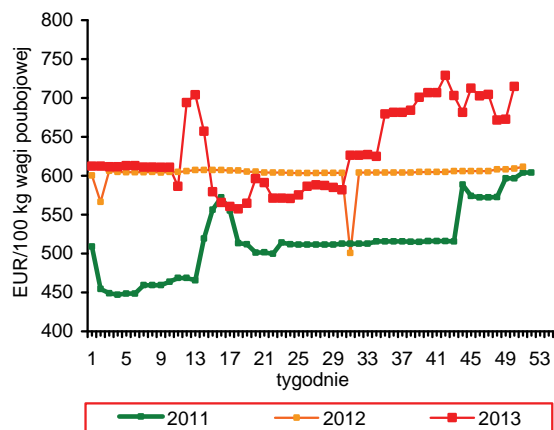
Wyszczególnienie	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
2011/2012 AUD/100 kg cwe	512	461	475	478	441	427	409	426	416	403	382	324
2012/2013 AUD/100 kg cwe	331	346	380	433	408	443	471	497	453	439	403	395
miesiąc roku poprzedniego = 100	64,6	73,8	80,0	90,6	92,5	103,7	115,2	116,7	108,9	109,0	105,5	121,9

Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków MLA, Australia.

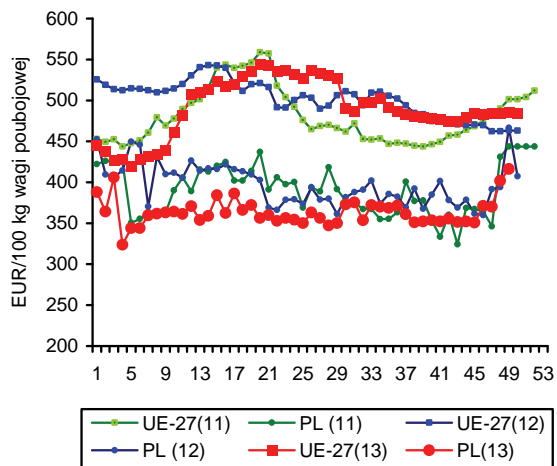
Rys. 1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

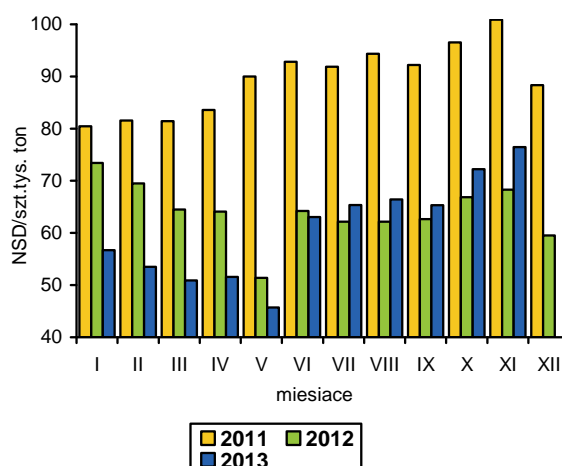
Rys. 2. Ceny jagniąt we Włoszech

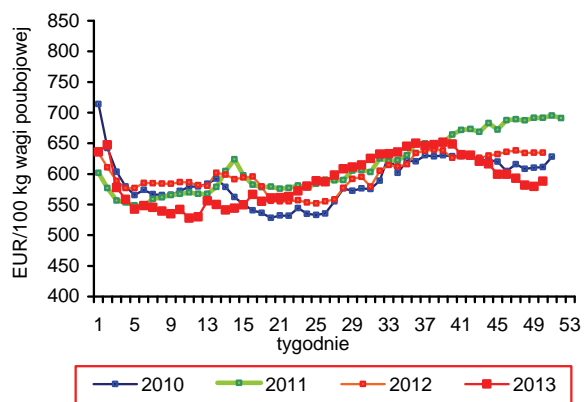
Rys. 3. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-27 i w Polsce

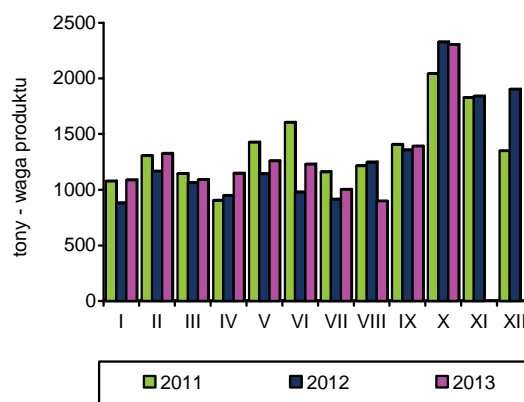
Rys. 4. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Rys. 5. Ceny jagniąt w UE-27

Rys. 6. Unijny import baraniny i jagnięciny z Australii

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

W październiku 2013 r. połowy ryb na Bałtyku wyniosły zaledwie 2,0 tys. ton, wobec 7,9 tys. ton odnotowanych w analogicznym okresie roku poprzedniego. Spośród głównych gatunków poławiano tylko dorsze (1,2 tys. ton), stornie (360 tony) oraz śledzie ze stada zachodniego (431 tony). Wykorzystanie kwoty połowowej dorszy (20,8 tys. ton) w 2013 r. może wynieść 65% i będzie najniższe w ostatnich kilkunastu latach.

Produkcja ryb, przetworów rybnych i owoców morza w dużych zakładach przemysłu rybnego (zatrudnienie powyżej 49 osób) wyniosła w październiku 2013 r. 33,1 tys. ton i była o 3,5% mniejsza niż przed rokiem. Na spadek produkcji wpłynął przede wszystkim brak szprotów w połowach krajowych i produkcji ryb mrożonych, której kulminacja wystąpiła w pierwszej połowie roku. O 7% ograniczono także produkcję największej grupy - przetworów i konserw ze śledzi (do 9,4 tys. ton). Od początku roku w zakładach przetwórstwa rybnego wyprodukowano łącznie 321,9 tys. ton produktów, tj. o 12,5% więcej niż w tym samym okresie roku poprzedniego. Przez cały rok utrzymuje się wysoka dynamika wzrostu produkcji wędzonych łososi (o 11% do 45,5 tys. ton) i niewielkim przyroście podaży przetworów i konserw (158,8 tys. ton), gdzie spadek produkcji śledzi przetworzonych rekompensowany jest produkcją wyrobów z innych gatunków ryb. Zysk netto średnich i dużych firm, które złożyły sprawozdania finansowe (57 jednostek) wyniósł w okresie trzech kwartałów 2013 r. 5 mln, wobec 83 mln zł uzyskanych w analogicznym okresie roku poprzedniego. Przychody ze sprzedaży produktów zwiększyły się jednocześnie o 22% do 4,8 mld zł z czego 64,5% stanowił eksport.

Eksport ryb, przetworów rybnych i owoców morza wyniósł w okresie styczeń-październik 2013 r. 341,5 tys. ton o wartości 4,63 mld zł i był odpowiednio o 14,0 i 11,9% większy niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Wzrost wolumenu wywozu odnotowano głównie w przypadku tzw. eksportu burtowego, czyli sprzedaży ryb bezpośrednio ze statków w portach zagranicznych (flota bałtycka) lub przeladunków ryb na morzu (flota dalekomorska). Eksport ten wyniósł w analizowanym okresie 85,7 tys. ton i był o 35% wyższy niż przed rokiem. W tej formie sprzedajemy głównie ryby świeże (szproty) oraz ryby mrożone (ostroboki, sardynki, sardynele i makrele). W handlu tradycyjnym wzrost wywozu wystąpił głównie w grupie ryb wędzonych (o 18,2% do 40,9 tys. ton)

z dominującym udziałem łososi. Znaczny wzrost cen transakcyjnych spowodował, że wartość eksportu ryb wędzonych zwiększyła się o ponad 32% do 1,8 mld zł. Eksport dwóch pozostałych podstawowych grup towarowych – filetów rybnych oraz przetworów i konserw z ryb był w okresie dziesięciu miesięcy stabilny i wyniósł odpowiednio 48,9 i 96,3 tys. ton, przy malejących jednak wpływach w ujęciu wartościowym. W przypadku filetów niższe ceny uzyskiwano zarówno w odniesieniu do dorszy (o 6,9% do 19,22 zł/kg.), jak i łososi (o 16,5 do 22,38 zł/kg), natomiast w grupie przetworów tańsze były śledzie (o 6,1% do 12,13 zł/kg). Wolumen importu zwiększył się w okresie styczeń-październik 2013 r. o 8,4% do 394,4 tys. ton, przy blisko 20% wzroście wydatków na ich zakup. Wpływ na to miały przede wszystkim silnie drożące łososie (świeże), za które płaciliśmy średnio o 38% więcej niż rok wcześniej. Większość pozostałych gatunków ryb była tańsza niż przed rokiem, w tym najbardziej potaniały śledzie, makrele i pangie. Wzrost importu odnotowano głównie w grupie ryb mrożonych (o 23,6%), przetworów i konserw (o 12,7%) oraz filetów rybnych (o 9,0%). Znacznie pogorszyło się saldo wymiany sektora rybnego i wyniosło -195 mln zł, wobec dodatniego wyniku uzyskanego przed rokiem (103 mln zł).

Ceny detaliczne ryb, przetworów rybnych i owoców morza obniżyły się w listopadzie 2013 r. o 0,2%, ale były o 0,9% wyższe niż przed rokiem i o 1,5% wyższe niż w grudniu ub.r. W największym stopniu drożęją owoce morza oraz konserwy rybne, które w listopadzie 2013 r. były droższe niż rok wcześniej odpowiednio o 5,3 i 3,4%. Niższe ceny notowane były natomiast w przypadku świeżych, chłodzonych i mrożonych ryb słodkowodnych (o 3,2%) oraz ryb solonych (o 0,2%). W 2013 r. ceny ryb i owoców morza rosły nieznacznie wolniej niż ceny żywności i napojów bezalkoholowych ogółem (o 1,7%, listopad do listopada).

**Krzysztof
Hryszko**

Tab. 1. Połowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki	
	szprot	śledź	dorsz	plaskie	pozostałe	razem	troć wędrowna	łosoś bałtycki
2010 I-XII	58 837	24 748	12 196	11 229	2 672	109 577	92 945	9 563
2011 I-XII	56 490	29 881	11 861	9 725	2 542	110 497	51 258	6 151
2012 I-XII	63 115	27 114	14 884	10 089	5 198	120 361	36 928	5 805
2012 X	408	4 964	1 364	742	400	7 878	1 801	84
XI	3 611	837	2 129	894	186	7 657	3 817	431
XII	3 487	952	2 426	509	90	7 464	2 222	2 166
2013 ^a I	6 609	1 623	1 564	1 162	45	11 003	3 284	865
II	11 780	1 234	970	1 758	31	15 773	3 081	671
III	13 468	1 118	615	1 380	44	16 625	1 296	161
IV	27 775	3 631	1 125	960	398	33 889	3 529	246
V	21 232	1 378	902	656	796	24 964	3 800	360
VI	80	1 789	1 153	951	726	4 699	260	-
VII	41	5 351	209	1 117	681	7 399	875	2
VIII	-	5 427	158	800	981	7 366	622	4
IX	-	976	745	1 019	518	3 258	1 233	2
X	-	175	1 117	564	96	1 952	2 061	5
XI	-	431	1 208	360	5	2 004	478	157
Wskaźnik zmian (%)								
<u>XI 2013</u> <u>XI 2012</u>	x	51,5	56,7	40,3	2,7	26,2	12,5	36,4
<u>I-XI 2013</u> <u>I-XI 2012</u>	135,8	88,4	78,7	112,0	84,6	114,2	59,1	68,0

^a dane nieostateczne

Źródło: Morski Instytut Rybacki na podstawie danych MRiRW.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety z ryb morskich świeże lub chłodzone	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				razem	w tym			
					śledzie	sardynki i szproty	makrele	
2010 I-XII	10 516	41 335	104 398	165 431	93 393	10 920	9 825	321 680
2011 I-XII	8 384	36 228	82 449	182 415	97 385	12 191	11 110	309 476
2012 I-XII	7 607	69 646	85 908	191 346	99 447	12 614	9 596	354 507
2012 IX	612	4 408	6 565	15 735	7 500	1 122	846	27 320
X	739	5 799	8 329	19 429	10 115	1 248	883	34 296
XI	761	5 860	9 744	19 443	10 420	1 314	792	35 808
XII	555	4 458	10 595	17 076	10 145	1 021	645	32 684
2013 I	798	5 689	7 473	17 311	8 997	1 185	820	31 271
II	758	6 884	7 526	17 410	9 035	1 429	880	32 578
III	921	13 408	9 856	18 222	9 263	1 462	868	42 407
IV	630	27 517	6 602	14 615	6 415	1 057	649	49 364
V	669	11 338	6 512	13 644	6 345	1 004	787	32 163
VI	726	7 147	5 645	13 473	5 790	1 013	604	26 991
VII	255	2 459	6 017	13 621	6 977	943	934	22 352
VIII	475	3 417	5 808	13 997	6 583	703	532	23 697
IX	440	3 540	6 869	17 105	8 303	1 094	745	27 954
X	779	4 445	8 599	19 267	9 406	1 517	981	33 090
Wskaźnik zmian (%)								
<u>X 2013</u> <u>X 2012</u>	105,4	76,7	103,2	99,2	93,0	121,6	111,1	96,5
<u>I-X 2013</u> <u>I-X 2012</u>	102,5	144,7	108,1	102,5	97,8	111,0	95,6	112,5

^a dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej, które złożyły sprawozdania

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)^a

Miesiące	Eksport ^a					Import				
	razem	przetwory i konserwy	filety i mięso	ryby solone, suszone i wędzone	ryby mrożone	razem	filety i mięso	ryby mrożone	przetwory i konserwy	ryby świeże lub chłodzone
2010 I-XII	325,9	96,0	55,2	37,8	66,9	465,9	189,3	86,9	38,1	113,1
2011 I-XII	351,5	113,9	53,7	38,6	64,5	450,9	185,2	86,3	36,7	113,1
2012 I-XII	364,7	114,9	60,0	45,9	75,1	465,5	176,4	77,5	37,5	140,6
2012 IX	26,2	9,0	5,1	3,4	4,8	36,8	12,6	6,8	3,0	11,5
X	33,8	11,7	6,0	4,6	6,0	47,8	19,6	9,2	3,5	11,7
XI	33,8	10,8	6,4	5,2	4,9	55,7	24,4	8,9	3,5	15,0
XII	31,3	9,7	4,4	6,1	5,2	46,1	17,9	6,5	3,1	14,9
2013 ^b I	34,8	11,3	5,0	4,3	8,5	48,0	17,9	11,3	3,8	12,1
II	35,9	9,3	4,9	3,9	8,7	42,5	15,3	9,7	3,7	10,3
III	42,5	9,7	5,7	5,4	11,2	43,6	14,5	9,5	5,0	11,4
IV	47,6	10,0	5,4	3,8	11,9	36,3	11,9	8,0	2,8	11,0
V	43,6	8,7	4,9	4,1	13,1	33,5	11,2	5,3	2,8	10,7
VI	25,1	8,6	5,4	3,4	4,9	29,8	10,7	5,1	2,7	8,5
VII	28,5	8,9	4,0	3,8	7,0	33,2	11,7	5,7	2,8	10,0
VIII	25,5	8,9	3,5	3,7	5,2	38,1	16,3	6,7	2,9	9,2
IX	26,7	9,8	4,6	3,9	4,5	42,1	16,7	7,6	3,9	10,8
X	28,2	10,9	5,5	4,6	4,8	47,1	20,0	7,8	3,9	12,2
Wskaźnik zmian (%)										
<u>X 2013</u> <u>X 2012</u>	83,4	93,4	92,3	99,3	65,6	98,6	102,2	85,1	108,8	103,9
<u>I-X 2013</u> <u>I-X 2012</u>	113,0	101,8	99,4	118,1	124,9	108,4	109,0	123,4	112,5	95,9

^a z eksportem burtowym ^b dane wstępne

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia 03049923 ^b		Mrożona makrela 03035410 ^b			Filety mrożone			Łosoś świeży 03021400 ^b	Konserwy z tuńczyka 160414 ^b
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Brytania	Norwegia	mintaj 03047500 ^b	panga 03046200 ^b	morszczuk 03047415 ^b	Norwegia	Tajlandia
						Chiny	Wietnam	Argentyna		
2010 I-XII	3,77	3,68	4,15	4,36	4,26	6,27	5,89	9,40	19,21	9,65
2011 I-XII	6,03	6,42	5,49	5,24	5,17	6,13	6,73	11,53	17,86	10,47
2012 I-XII	7,87	7,71	5,82	6,36	5,79	6,66	6,79	12,17	15,89	14,66
2012 IX	7,20	7,49	5,81	5,74	5,41	6,92	6,27	12,56	15,81	16,22
X	7,40	7,59	4,69	5,24	5,20	6,81	5,97	11,54	15,29	13,19
XI	7,68	7,54	4,79	5,94	5,18	5,81	6,04	11,30	15,83	14,52
XII	7,26	7,41	4,66	6,40	5,11	5,58	6,33	11,39	16,81	11,53
2013 ^a I	7,51	7,15	5,01	6,12	5,16	6,11	5,77	11,00	20,32	13,54
II	7,21	7,27	5,12	5,41	5,28	6,10	6,06	11,52	20,95	14,91
III	6,62	7,06	5,07	5,37	5,38	6,39	5,65	11,00	21,92	15,08
IV	6,85	7,07	5,14	5,58	6,32	6,31	6,10	12,01	24,12	14,44
V	6,47	6,50	5,09	6,30	6,12	7,58	5,98	11,71	24,72	15,25
VI	6,87	6,25	5,50	-	6,16	7,31	6,01	12,16	23,63	14,36
VII	6,30	5,87	5,64	5,23	5,63	6,85	6,39	12,16	23,99	14,40
VIII	6,02	5,03	5,04	-	5,25	6,93	5,66	11,98	21,95	14,88
IX	5,76	5,72	5,78	6,39	5,51	6,90	5,62	12,12	18,25	14,03
X	5,56	6,19	6,01	4,51	5,91	6,23	5,72	11,62	19,87	12,66
Wskaźnik zmian (%)										
<u>X 2013</u> <u>X 2012</u>	75,1	81,5	128,1	86,1	113,7	91,5	95,9	100,7	129,9	96,0
<u>I-X 2013</u> <u>I-X 2012</u>	79,6	83,2	85,6	85,4	93,2	93,9	82,9	94,5	138,9	98,8

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej (w nawiasie kod według nowej nomenklatury z 2012 r.)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie CAAC.

Tab. 5. Ceny ryb w eksporcie (zł/kg)

Miesiące	Konserwy ze śledzi 16041291 ^b	Filety z dorsza 03047190 ^b			Łosoś wędzony 03054100 ^b	Pstrąg wędzony 03054300 ^b	Krewetki przetw. 160521 ^b	Flądra mrożona 03033910 ^b	Szprotki świeże 03024390 ^b
	Niemcy	Wielka Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Ukraina	Dania
2010 I-XII	7,52	17,37	18,38	17,91	44,75	36,45	42,46	2,57	0,50
2011 I-XII	7,25	21,82	18,97	18,71	49,39	43,02	36,71	2,50	0,85
2012 I-XII	13,25	22,56	19,76	19,42	42,27	44,64	47,68	3,35	0,97
2012 IX	13,18	23,12	18,21	17,19	40,80	43,99	47,52	3,17	1,36
X	12,98	21,96	20,47	20,38	39,78	43,87	46,53	-	1,31
XI	13,10	19,49	20,23	18,91	41,56	45,97	48,85	-	1,27
XII	13,03	25,83	20,51	18,51	42,70	45,08	49,55	-	1,35
2013 ^a I	12,20	21,02	20,34	17,01	45,57	43,76	37,28	3,38	1,34
II	12,65	18,21	20,95	16,59	46,33	41,35	44,03	3,43	1,31
III	11,85	20,50	21,16	18,90	46,86	44,41	50,55	3,32	1,29
IV	11,65	19,06	20,53	19,58	47,40	43,01	54,48	3,26	1,14
V	11,71	21,03	20,71	17,99	48,40	44,94	55,88	3,26	1,00
VI	12,29	19,64	21,29	17,78	50,82	45,60	50,73	3,06	-
VII	9,55	19,29	21,11	18,00	54,86	44,88	52,26	3,88	-
VIII	10,31	24,46	22,15	19,71	49,31	44,34	66,79	3,17	-
IX	9,11	19,72	20,27	19,37	50,91	45,60	50,82	2,88	-
X	10,40	22,59	20,23	18,90	48,03	45,66	47,45	2,73	-
Wskaźnik zmian (%)									
X 2013 X 2012	80,1	102,9	98,8	92,7	120,8	104,1	102,0	x	x
I-X 2013 I-X 2012	84,5	87,3	105,9	93,8	115,0	99,9	107,0	96,1	124,5

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej, ^c dane podlegają weryfikacji

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy		Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morszczuka		Filety z mintaja		Śledź solony, odglowiony niepatroszony		Płaty/filety ze śledzi	
2010 I-XII	9,38	-	11,10	60%	10,80	62%	7,02	46%	6,41	69%	7,23	65%
2011 I-XII	11,46	-	12,31	59%	12,39	65%	8,60	-	7,56	75%	9,18	75%
2012 I-XII	11,41	-	12,31	56%	13,95	65%	9,26	-	9,20	73%	12,73	79%
2012 X	11,46	-	12,33	56%	13,56	63%	9,00	-	9,35	74%	12,67	78%
XI	10,72	-	12,25	56%	13,56	63%	8,92	-	9,29	73%	12,48	77%
XII	10,61	-	12,30	56%	13,57	63%	8,91	-	9,31	73%	12,53	77%
2013 I	10,75	-	12,30	56%	13,58	63%	8,99	-	9,37	73%	12,15	75%
II	10,80	-	12,37	56%	13,58	63%	8,45	-	9,44	73%	12,12	75%
III	10,75	-	12,54	57%	13,59	62%	8,55	-	9,42	73%	12,11	75%
IV	10,71	-	12,47	57%	13,58	62%	8,59	-	9,54	74%	12,31	76%
V	10,79	-	12,45	56%	14,05	65%	8,64	-	9,62	75%	12,34	77%
VI	11,26	-	12,56	57%	13,96	64%	8,72	-	9,68	75%	12,25	76%
VII	10,99	-	12,35	56%	14,57	67%	8,63	-	9,76	75%	12,30	77%
VIII	10,94	-	12,30	56%	14,47	66%	8,63	-	9,78	75%	12,21	76%
IX	10,91	-	12,58	57%	14,57	66%	8,70	-	9,79	75%	12,16	76%
X	11,01	-	13,19	60%	14,56	66%	8,90	-	9,78	75%	11,81	74%
XI	10,61	-	13,14	59%	14,57	67%	9,06	-	9,92	77%	11,49	72%
Wskaźnik zmian (%)												
XI 2013 XI 2012	99,0	x	107,3	x	107,4	x	101,6	x	106,8	x	92,1	x
I-XI 2013 I-XI 2012	94,6	x	102,1	x	100,8	x	93,8	x	105,0	x	95,0	x

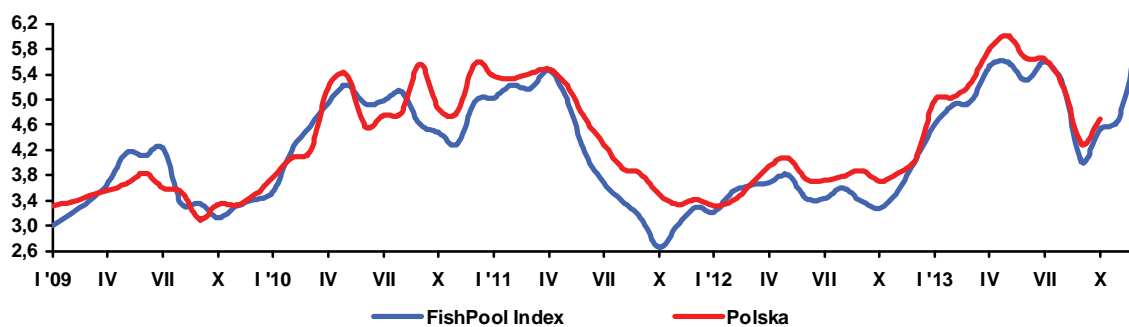
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 7. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

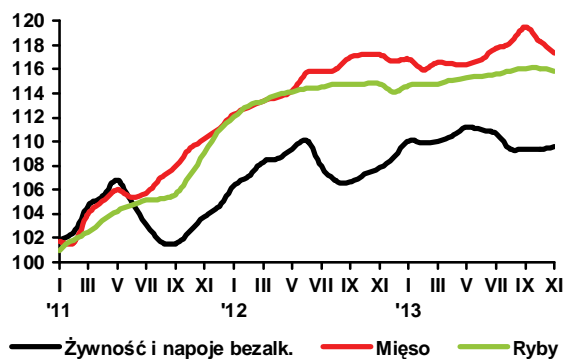
Miesiące	Filety mrożone			Ryby wędzone			Konserwy			Płaty śledziowe	Karp świeży
	morszczuk	panga	dorsz	łosoś	pstrąg	makrela	filety ze śledzia w śmietanie	sardynki w oleju	tuńczyk w sosie wł.		
2010I-XII	17,46	12,75	21,37	71,60	27,27	14,75	16,45	21,62	26,23	11,13	13,45
2011I-XII	18,93	12,97	23,70	74,89	30,38	16,07	17,52	22,61	26,88	12,31	14,52
2012I-XII	21,42	13,67	26,76	75,30	32,10	17,62	20,10	25,06	29,82	16,02	15,15
2012 X	21,56	13,69	26,98	74,80	32,20	17,46	20,68	26,31	31,29	16,21	15,40
XI	21,53	13,57	26,87	74,90	32,16	17,09	20,75	26,44	31,59	16,27	15,43
XII	21,55	13,44	26,61	74,10	31,96	16,68	20,43	26,75	31,88	16,22	14,16
2013I	21,60	13,42	26,90	74,70	32,07	16,68	20,83	27,06	32,24	16,21	14,56
II	21,63	13,39	26,66	74,60	31,79	16,54	20,65	27,25	32,47	16,15	14,59
III	21,77	13,31	26,54	74,10	31,81	16,35	20,53	27,50	32,82	16,17	14,96
IV	21,82	13,25	26,58	74,00	31,78	16,36	20,77	27,31	33,18	16,15	14,98
V	21,73	13,26	26,52	74,80	31,93	16,39	20,90	27,62	33,18	16,11	-
VI	21,81	13,21	26,48	75,40	31,84	16,34	20,93	27,69	33,23	16,10	-
VII	21,82	13,16	26,54	76,10	31,75	16,38	21,07	27,25	33,18	16,06	-
VIII	21,91	13,24	26,72	77,00	31,65	16,37	21,12	27,37	33,76	16,06	-
IX	22,02	13,16	26,84	77,30	32,15	16,49	21,15	27,37	33,88	16,04	-
X	22,08	13,07	26,72	76,20	32,08	16,82	21,32	27,62	34,41	15,99	14,80
XI	21,87	13,01	26,66	76,40	32,27	16,93	21,30	27,94	34,35	15,99	14,79
Wskaźnik zmian (%)											
<u>XI 2013</u> <u>XI 2012</u>	101,6	95,9	99,2	102,0	100,3	99,1	102,7	105,7	108,7	98,3	95,9
<u>I-XI 2013</u> <u>I-XI 2012</u>	101,9	96,6	99,6	100,1	99,4	93,3	104,4	110,2	112,4	100,6	96,5

Źródło: Dane GUS.

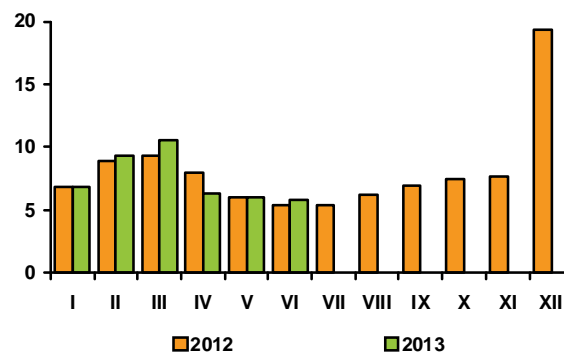
Rys. 1. Cena świeżych lososi norweskich (na podstawie FishPool, 3-6 kg) i średnie ceny płacone przez krajowych importerów (EUR/kg)

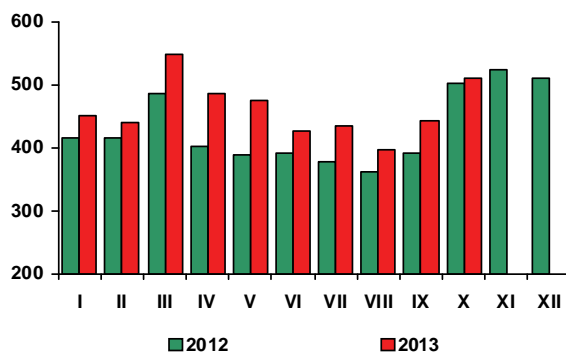
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2010=100)

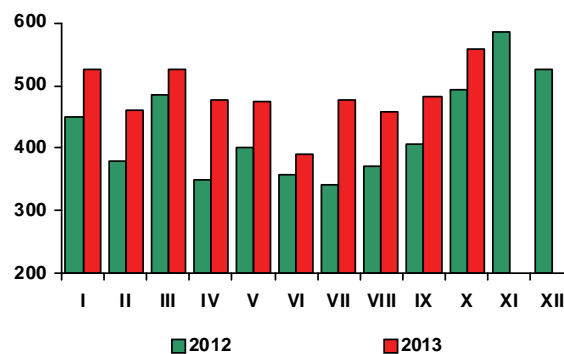
Rys. 3. Przeciętne miesięczne wydatki na zakup ryb i przetworów rybnych (w zł/osobę)

Rys. 4. Eksport ryb i produktów rybnych (mln zł)

Rys. 5. Import ryb i produktów rybnych (mln zł)

Źródło: Rys. 1-4 - European Price Report, rys. 5-6 – dane GUS, rys. 7-8 - dane CAAC.

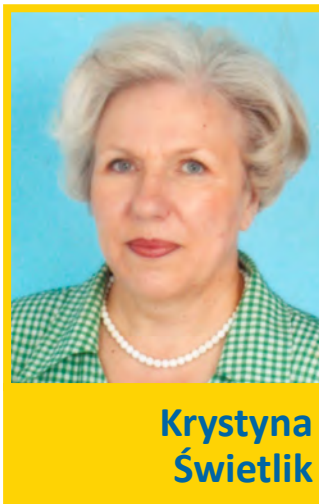
W listopadzie br., w porównaniu z poprzednim miesiącem ceny żywności i napojów bezalkoholowych wzrosły o 0,2%, po spadku o 0,1% w październiku br. Ceny detaliczne towarów żywnościowych zwiększyły się o 0,3%, podczas gdy napojów bezalkoholowych obniżyły się o 0,1%. Najbardziej, bo o 4,5% podrożały warzywa, w tym zwłaszcza świeże, takie jak: ogórki (o 32,0%), pomidory (o 20,0%) i sałata (o 6,5%) oraz ziemniaki (o 2,0%). Wzrosły ceny artykułów mleczarskich i masła (po 0,6%) oraz makaronów (o 0,3%) i mięsa wołowego (o 0,1%). W grupie produktów mleczarskich zwiększyły się głównie ceny serów dojrzewających (o 1,5%), deserów mlecznych (o 1,2%), mleka w proszku (o 0,6%), mleka spożywczego pitnego i śmietany (po 0,5%), przy nieznacznym spadku cen serów twarogowych (o 0,1%). Ceny pozostałych produktów spożywczych były niższe niż przed miesiącem. Znacząco zmalały ceny mięsa drobiowego (o 3,5%) i cukru (o 2,0%). Ceny mięsa wieprzowego obniżyły się o 0,8%, a owoców o 0,5%, w tym cytrusowych o 11,1%. Ryż potaniał o 0,6%, tłuszcze wieprzowe o 0,3%, oleje roślinne i ryby po 0,2%, a pieczywo, margaryny, jaja i napoje bezalkoholowe po 0,1%.

W listopadzie 2013 r. ceny detaliczne żywności i napojów bezalkoholowych były średnio o 1,7% wyższe niż w analogicznym okresie przed rokiem, w tym żywności o 1,9% wyższe, przy spadku cen napojów bezalkoholowych o 0,7%. O wzroście cen żywności zdecydował wydatny wzrost cen warzyw (o 15,3%), artykułów mleczarskich (o 4,4%) i tłuszczów jadalnych (o 3,8%). W grupie warzyw najbardziej, bo o 90,3% podrożały ziemniaki. Ceny warzyw świeżych wzrosły przeciętnie o 7,0%, w tym: buraków o 40,0%, cebuli o 28,9%, kapusty o 29,4% i marchwi o 6,7%. Tańsze w listopadzie br. niż rok wcześniej były tylko: sałata (o 10,0%) i warzywa kalafiorowe (o 4,3%). Spośród tłuszczów istotnie podrożało masło (o 10,9%), przy wzroście cen margaryn o 0,5% oraz spadku cen pozostałych tłuszczów zwierzęcych (tj. smalcu i słoniny o 1,2%) i olejów roślinnych (o 0,5%). Więcej niż przed rokiem konsumenci musieli zapłacić także za sery dojrzewające (o 6,7%), mleko spożywcze (o 6,0%), śmietanę (o 5,0%) i twarogi (o 0,9%). Wzrost cen ryb wyniósł 0,9%, owoców 0,8%, pieczywa i produktów zbożowych 0,5%, a mięsa i przetworów mięsnych 0,1%. O wzroście cen owoców zdecydowała istotna zwyżka cen jabłek (o 16,4%), przy spadku cen cytrusów i bananów odpowiednio o 4,2% i 5,3%. W grupie produktów zbożowych podrożały głównie makarony (o 0,9%), przy stabilizacji cen pieczywa. Wzrostowi cen wędlin o 1,5% towarzyszył spadek cen mięsa drobiowego o 3,5% i wieprzowego o 0,3%. Mniej niż w listopadzie ub. roku konsumenci płacili za jaja (o 10,8%) i cukier (o 15,4%), a nieco więcej - za wyroby cukiernicze i miód (o 0,5%).

Wzrost średniego poziomu cen żywności i napojów bezalkoholowych w okresie styczeń-listopad 2013 r., w porównaniu z analogicznym okresem 2012 r. wyniósł 2,1%. Przeciętny poziom cen warzyw podniósł się o 10,1% (w tym ziemniaków o 45,9%), owoców o 2,4%, a mięsa i przetworów mięsnych o 1,9%. Średni poziom cen mięsa wołowego wzrósł o 2,6%, wędlin o 2,9%, a mięsa wieprzowego i drobiowego odpowiednio o 0,9% i 0,2%. Ceny tłuszczów jadalnych i artykułów mleczarskich zwiększyły się przeciętnie po 2,0%, a pieczywa i produktów zbożowych oraz ryb i przetworów rybnych po 1,1%. Spośród artykułów mleczarskich istotnie podrożało mleko w proszku (o 8,2%), śmietana (o 3,1%), sery dojrzewające (o 2,5%) i mleko spożywcze (o 1,9%). W niewielkim stopniu wzrosły ceny twarogów (o 0,5%) i jogurtów (o 0,4%). O wzroście średniego poziomu cen produktów zbożowych zdecydował wzrost cen płatków (o 2,9%), półproduktów mącznych (o 2,5%), mąki (o 2,0%), makaronów (o 1,9%) i wyrobów ciastkarskich (o 1,7%). W grupie tłuszczów najsilniej zwyżkowały ceny masła (o 3,7%) i tłuszczów wieprzowych (o 2,2%). Średni poziom cen olejów zwiększył się o 1,6%, a margaryn o 0,3%. W okresie pierwszych jedenastu miesięcy br. niższe niż przed rokiem były natomiast ceny cukru (o 7,4%) i jaj (o 6,2%).

Wzrost średniego poziomu cen żywności i napojów bezalkoholowych w okresie styczeń-listopad 2013 r., w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku (2,1%), był wyższy od stopy inflacji (0,9%). Bardziej niż żywność podrożały napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe (o 3,5%), towary i usługi związane z rekreacją i kulturą (2,7%) oraz usługi restauracyjne i hotelarskie (2,2%). Mniejszy, niż cen żywności, był wzrost cen towarów i usług związanych z użytkowaniem mieszkania, przy znaczącym wzroście opłat za wywóz śmieci, usługi kanalizacyjne i zaopatrywanie w wodę. Spadły ceny nośników energii, odzieży i obuwia oraz towarów i usług związanych z łącznością i transportem, w tym paliw do prywatnych środków transportu.

Zwyżka cen żywności i napojów bezalkoholowych w okresie styczeń – listopad 2013 r., w porównaniu z analogicznym okresem 2012 r. (2,1%), była mniejsza od wzrostu przeciętnych miesięcznych wynagro-

**Krystyna
Świetlik**

**Paweł
Wyrzykowski**

den nominalnych brutto w sektorze przedsiębiorstw (2,8%). **Wzrosła siła nabywcza płac** mierzona możliwością kupna za nie większości artykułów żywnościowych, w tym m.in.: pieczywa i produktów zbożowych, mięsa wieprzowego i drobiowego, ryb i przetworów rybnych, artykułów mleczarskich, jaj, margaryn, olejów, jabłek, bananów oraz cukru i wyrobów cukierniczych. Mniej za przeciętną płacę konsumenci mogli nabyć m.in. owoców cytrusowych, masła, warzyw i ziemniaków, a mniej więcej tyle samo – mięsa wołowego i wędlin. W wyniku wyższego wzrostu przeciętnych nominalnych emerytur i rent niż wynagrodzeń (w okresie styczeń – listopad 2013 r., w porównaniu z analogicznym okresem 2012 r., przeciętne miesięczne nominalne emerytury i renty pracownicze brutto zwiększyły się o 4,4%, a emerytury i renty rolników indywidualnych o 6,4%) poprawiły się możliwości nabywcze żywności w grupach ludności utrzymującej się ze świadczeń społecznych. Wpłynęło to na podtrzymanie dodatniej dynamiki popytu na żywność, notowanej w poprzednich miesiącach.

W listopadzie 2013 r. **sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych, w cenach stałych, w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób** ukształtowała się na poziomie o 3,0% wyższym niż w listopadzie 2012 r., wobec wzrostu o 2,9% we wrześniu br. W okresie styczeń – listopad br. była ona o 0,1% wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku.

Dane GUS o sprzedaży detalicznej w listopadzie br. wskazują na stopniowe utrwalenie notowanych w poprzednich miesiącach oznak ożywienia gospodarczego i potwierdzają oczekiwane ożywienie w zakresie konsumpcji. Realny wzrost wynagrodzeń i dochodów ze świadczeń społecznych przekłada się na skłonność do zakupów w gospodarstwach domowych. Z badań koniunktury konsumenckiej przeprowadzonych w grudniu br. przez GUS i NBP wynika, że poprawiły się oceny konsumentów dotyczące przyszłej sytuacji finansowej gospodarstw domowych. Wyprzedzający wskaźnik ufności konsumenckiej, syntetycznie opisujący oczekiwane w najbliższych miesiącach tendencje w rozwoju konsumpcji indywidualnej, wzrósł o 1,1 pkt. proc.

Według metodologii Eurostat-u w listopadzie 2013 r. inflacja w ujęciu rocznym wyniosła w UE 28 1,0%, w strefie euro 0,8%, a w Polsce 0,5%. Wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych był wyższy od stopy inflacji i wyniósł: w UE-28 1,2%, w strefie euro 1,1%, a w Polsce 1,5%. Żywność i napoje bezalkoholowe najbardziej podrożały w Finlandii (o 3,5%), Czechach (o 3,1%), Luksemburgu (o 2,8%) i Wielkiej Brytanii (o 2,8%). Najgłębszy spadek cen żywności i napojów bezalkoholowych odnotowano w Rumunii (o 1,6%), na Cyprze (o 1,6%), w Danii (o 1,2%), Grecji (o 1,1%) oraz na Łotwie (o 0,9%).

Według FAO w listopadzie 2013 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, przeciętne światowe ceny żywności obniżyły się o 0,2%. Najbardziej podrożały oleje i pozostałe tłuszcze – o 5,6% (ceny tych produktów były najwyższe od 13 miesięcy), głównie w wyniku wzrostu cen oleju palmowego spowodowanego dużym popytem importowym (m.in. do produkcji biodiesla) i mniejszymi zbiorami w Azji Południowo-Wschodniej. Najbardziej potaniał cukier (o 5,4%). Ceny artykułów zbożowych obniżyły się o 1,2%, mięsnych o 0,1%, a artykułów mleczarskich pozostały na prawie takim samym poziomie, jak przed miesiącem.

W listopadzie 2013 r., przeciętny poziom światowych cen żywności był o 4,4% niższy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Zdecydował o tym spadek cen artykułów zbożowych o 23,9% i cukru o 8,7%. Wzrosły ceny artykułów mleczarskich - o 23,1%, olejów i pozostałych tłuszczów - o 1,4% oraz w nieznacznym stopniu – mięsnych (o 0,1%).

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w listopadzie 2013 r.

Wyszczególnienie	XI 2013			I-XI 2013
	XI 2012=100	XII 2012=100	X 2013=100	I-XI 2012=100
O G Ó Ł E M	100,6	100,5	99,8	100,9
Żywność i napoje bezalkoholowe	101,7	100,8	100,2	102,1
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	103,6	103,7	100,1	103,5
Odzież i obuwie	95,1	95,7	99,8	95,1
Mieszkanie	101,8	101,8	100,1	101,7
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	102,1	102,1	100,1	101,9
w tym nośniki energii	98,6	98,6	100,2	99,6
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	100,4	100,3	100,2	100,9
Zdrowie	102,0	102,0	101,3	101,8
Transport	97,7	98,7	98,8	98,2
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	95,8	97,0	98,0	95,9
Łączność	88,3	88,4	95,1	92,0
Rekreacja i kultura	103,8	104,0	99,8	102,7
Edukacja	94,0	94,0	100,1	100,2
Restauracje i hotele	101,8	101,6	100,1	102,2
Inne towary i usługi	100,2	100,2	99,9	100,8

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności w listopadzie 2013 r.

Wyszczególnienie	XI 2013			I-XI 2013
	X 2013=100	XI 2012=100	XII 2012=100	I-XI 2012=100
Żywność (bez napojów)	100,3	101,9	100,9	102,2
Pieczywo i produkty zbożowe	100,0	100,5	100,5	101,1
Pieczywo	99,9	100,0	100,0	100,6
Ryż	99,4	98,8	98,1	100,1
Makarony	100,3	100,9	100,8	101,9
Mięso i przetwory	99,2	100,1	100,6	101,9
Mięso wieprzowe	99,2	99,7	100,2	100,9
Mięso wołowe	100,1	100,0	99,7	102,6
Drób	96,5	96,5	98,9	100,2
Przetwory mięsne i wędliny	100,0	101,5	101,5	102,9
Ryby	99,8	100,9	101,5	101,1
Mleko, sery i jaja	100,5	102,0	101,7	100,7
Artykuły mleczarskie	100,6	104,4	104,1	102,0
Mleko	100,5	106,0	105,8	101,9
Sery twarogowe	99,9	100,9	101,2	100,5
Sery dojrzewające i topione	101,5	106,7	105,9	102,5
Jaja	99,9	89,2	88,8	93,8
Oleje i pozostałe tłuszcze	100,1	103,8	103,5	102,0
Masło	100,6	110,9	109,3	103,7
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	99,7	98,8	98,4	102,2
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	99,9	100,5	101,3	100,3
Oleje roślinne	99,8	99,5	99,6	101,6
Owoce	99,5	100,8	99,5	102,4
Jabłka	98,7	116,4	114,0	99,3
Owoce cytrusowe	88,9	95,8	104,8	107,1
Banany	99,2	94,7	94,5	96,9
Warzywa	104,5	115,3	103,2	110,5
Ziemniaki	102,0	190,3	161,5	145,9
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	99,8	96,2	96,6	98,6
Cukier	98,0	84,6	85,2	92,6
Napoje bezalkoholowe	99,9	99,3	99,5	100,4

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc poprzedni = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2010	100,9	100,3	100,3	100,7	100,7	100,5	98,9	98,6	101,8	101,0	100,2	100,0
	2011	101,7	100,7	102,1	100,8	101,3	98,2	98,3	98,6	99,8	101,0	101,2	100,8
	2012	101,6	100,7	101,2	100,2	100,8	100,7	98,0	98,9	99,9	100,6	100,5	100,8
	2013	101,3	98,8	100,1	100,4	100,7	99,7	99,7	98,8	100,0	99,9	100,2	
Pieczywo i produkty zbożowe	2010	100,2	100,0	100,2	99,9	100,1	99,9	100,0	100,4	103,6	101,6	100,5	100,2
	2011	100,9	101,2	102,0	100,4	100,4	100,1	100,0	100,1	100,1	100,5	100,2	100,0
	2012	100,4	100,1	100,2	100,3	100,2	100,1	100,0	100,2	100,0	100,1	100,1	100,0
Mięso	2010	100,2	99,2	99,6	99,8	99,8	101,6	99,9	100,9	99,9	99,0	99,2	99,7
	2011	101,7	99,9	102,3	101,0	100,9	99,4	100,4	101,2	100,8	101,4	100,7	100,8
	2012	101,0	100,6	100,4	100,3	100,4	101,3	100,1	100,2	100,9	100,2	100,0	99,5
	2013	100,2	99,3	100,5	99,9	99,9	100,4	100,7	100,4	101,1	99,0	99,2	
Ryby	2010	100,5	100,3	100,0	100,0	100,1	100,2	100,1	100,3	100,4	100,2	100,1	100,1
	2011	101,0	100,9	100,6	100,9	100,8	100,5	100,4	100,1	100,4	101,4	101,8	101,8
	2012	100,0	100,8	100,4	100,9	100,2	100,3	100,0	100,2	100,0	100,0	100,0	99,4
	2013	100,4	100,1	100,0	100,3	100,2	100,1	100,1	100,3	100,2	100,0	99,8	
Mleko, sery, jaja	2010	100,6	100,2	99,8	100,3	100,1	99,8	99,9	100,2	100,4	100,5	100,4	100,0
	2011	100,6	100,2	100,6	100,3	100,3	100,0	100,4	100,4	100,2	100,6	100,5	100,8
	2012	100,8	100,6	103,8	101,7	98,9	99,0	99,6	99,6	100,0	100,3	100,3	100,3
	2013	100,4	100,1	99,6	99,7	99,7	99,7	100,2	100,1	101,0	100,8	100,5	
Tłuszcze	2010	100,4	99,1	98,8	99,3	100,1	101,0	101,1	100,4	100,9	100,8	100,4	100,1
	2011	100,6	100,3	101,6	100,6	100,9	100,9	100,8	101,0	100,0	100,6	100,9	100,7
	2012	100,7	100,0	100,5	99,0	99,2	99,2	100,0	99,4	100,1	101,2	100,4	100,3
	2013	100,9	99,8	99,4	99,9	100,4	100,6	100,4	100,8	100,7	100,4	100,1	
Owoce	2010	99,7	101,2	101,6	103,1	112,9	104,7	98,9	93,9	98,4	103,0	97,9	94,5
	2011	100,7	101,6	100,2	99,6	106,0	101,6	98,2	88,3	93,8	100,6	100,5	100,1
	2012	107,5	101,8	99,2	102,3	103,4	107,5	98,0	91,6	95,9	100,0	97,8	101,0
	2013	105,7	99,8	98,3	102,9	106,5	105,0	98,4	95,0	93,5	95,0	99,5	
Warzywa	2010	107,1	104,9	103,9	106,3	100,4	97,9	89,8	84,2	111,8	107,5	104,2	103,7
	2011	105,1	100,9	101,6	102,7	105,4	85,6	82,4	86,1	98,3	103,5	109,1	104,7
	2012	106,8	103,0	104,0	97,0	106,2	100,2	80,7	91,0	97,9	105,6	106,8	111,9
	2013	107,3	100,0	102,5	102,4	104,5	94,7	95,9	89,7	99,1	103,9	104,5	
Cukier i wyroby cukiernicze	2010	100,0	99,6	99,5	99,6	99,8	100,2	100,0	101,8	102,8	100,4	99,7	99,8
	2011	101,7	102,7	111,4	101,5	97,8	97,5	99,0	99,8	99,7	100,7	100,5	100,2
	2012	100,4	100,5	100,3	100,5	100,1	100,2	100,2	100,1	100,3	100,0	99,8	99,5
	2013	100,3	99,4	99,7	100,0	99,7	99,7	99,3	99,4	99,8	99,6	99,8	
Cukier	2010	98,4	98,4	97,8	97,6	99,0	99,4	99,1	106,5	110,7	101,4	98,6	100,1
	2011	104,0	109,6	139,4	104,7	92,8	92,3	95,7	98,1	98,0	100,6	101,0	100,3
	2012	99,8	100,6	100,1	100,5	99,8	100,0	100,0	99,9	100,4	99,9	99,6	99,3
	2013	99,9	98,7	99,2	99,4	99,3	98,7	96,3	97,2	98,9	98,8	98,0	
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2010	100,6	100,2	100,3	100,4	100,3	100,3	99,81	99,6	100,6	100,5	100,1	100,4
	2011	101,2	100,2	100,9	100,5	100,6	99,6	99,7	100,0	100,1	100,7	100,7	100,4
	2012	100,7	100,4	100,5	100,6	100,2	100,2	99,5	99,7	100,1	100,4	100,1	100,1
	2013	100,1	100,0	100,2	100,4	99,9	100,0	100,3	99,7	100,1	100,2	99,8	
III. Średnia płaca ^a	2010	88,5	101,8	106,2	97,3	98,5	101,7	100,9	99,2	99,9	101,1	102,5	109,1
	2011	88,1	100,9	106,2	99,0	96,8	103,3	100,3	99,4	99,7	101,0	101,8	109,0
	2012	91,3	97,3	105,7	98,7	97,3	103,8	98,5	99,6	98,8	102,1	101,7	108,8
	2013	89,5	100,8	103,3	99,9	96,6	102,9	100,6	98,2	100,3	101,7	101,7	

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc analogiczny = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2010	103,0	102,8	101,4	100,7	100,6	102,2	102,4	102,3	104,3	104,8	104,3	103,9
	2011	104,8	105,0	106,8	107,2	108,8	106,4	105,3	104,5	103,3	104,1	104,6	104,7
	2012	104,5	104,5	103,7	103,2	102,7	105,4	105,0	105,3	105,3	104,7	103,9	103,9
	2013	103,5	102,5	101,5	101,7	101,6	100,7	102,5	102,5	102,6	101,9	101,7	
Pieczywo i produkty zbożowe	2010	101,6	101,5	101,5	101,2	101,1	100,8	100,6	100,8	104,4	106,2	106,6	106,8
	2011	107,4	108,7	110,7	111,3	111,7	111,9	111,9	111,7	108,0	106,8	106,5	106,2
	2012	105,6	104,5	102,8	102,6	102,4	102,4	102,4	102,4	102,3	101,9	101,9	101,9
	2013	101,9	101,9	101,6	101,4	101,2	100,9	101,1	100,7	100,7	100,6	100,5	
Mięso	2010	103,0	102,3	99,5	97,8	97,2	97,6	96,6	97,3	97,6	97,7	98,1	98,8
	2011	100,3	101,0	103,7	104,9	106,1	103,7	104,2	104,5	105,6	108,2	109,8	111,1
	2012	110,3	111,1	109,1	108,3	107,8	109,8	109,5	108,4	108,4	107,2	106,4	105,0
	2013	104,1	102,7	102,8	102,4	101,9	100,9	101,6	101,8	102,1	100,9	100,1	
Ryby	2010	108,2	107,5	105,8	104,4	103,4	102,9	102,3	102,1	102,3	102,3	102,2	102,5
	2011	103,0	103,6	104,2	105,1	105,9	106,1	106,4	106,2	106,2	107,4	109,2	111,0
	2012	110,9	110,9	110,6	110,1	109,5	109,3	108,9	109,0	108,6	107,1	105,3	102,8
	2013	102,2	101,5	101,2	101,0	101,0	100,8	100,9	100,9	101,1	101,1	100,9	
Mleko, sery, jaja	2010	102,2	102,6	102,0	101,9	101,9	102,0	102,0	102,4	102,9	103,1	102,8	102,1
	2011	102,1	102,2	103,1	103,1	103,2	103,4	103,9	104,1	104,0	104,1	104,6	105,1
	2012	105,3	105,8	109,1	110,6	109,1	104,8	107,2	106,3	106,0	105,7	105,5	104,9
	2013	104,4	103,8	99,7	97,8	98,5	99,2	99,7	100,2	101,2	101,8	102,0	
Tłuszcze	2010	106,1	105,7	104,5	104,6	104,4	105,5	107,1	107,3	108,1	107,3	103,7	102,2
	2011	102,3	103,6	106,5	107,9	108,8	108,8	108,5	109,2	108,6	108,4	109,0	109,7
	2012	109,8	109,4	108,2	106,4	104,6	102,9	102,0	100,4	100,2	100,8	100,4	100,0
	2013	100,3	100,1	99,0	99,9	101,0	102,4	102,9	104,3	104,9	104,1	103,8	
Owoce	2010	103,4	101,1	96,4	94,4	98,6	118,1	113,4	119,0	122,7	122,8	116,7	108,8
	2011	117,8	120,1	120,7	117,8	122,2	120,4	115,2	100,2	94,2	96,4	96,9	94,9
	2012	97,2	97,3	96,6	99,4	97,3	103,4	103,4	106,3	107,8	106,7	103,8	105,0
	2013	102,7	101,8	101,0	101,4	104,5	102,1	102,3	106,5	104,3	99,2	100,8	
Warzywa	2010	102,3	104,5	105,9	107,2	107,2	112,3	125,2	117,1	128,5	127,6	122,9	119,9
	2011	113,5	108,7	105,3	104,6	112,8	97,9	87,3	84,9	81,9	82,8	84,2	82,2
	2012	83,6	85,7	88,1	83,1	84,4	99,8	97,5	103,4	102,8	104,0	101,0	107,2
	2013	107,8	104,6	103,0	108,8	106,9	101,2	120,3	118,3	119,6	117,8	115,3	
Cukier i wyroby cukiernicze	2010	102,4	101,0	96,9	95,3	94,9	95,5	95,8	98,0	101,4	102,1	102,7	103,2
	2011	104,8	107,9	120,7	123,1	120,5	117,4	116,3	114,2	110,8	111,2	112,1	112,6
	2012	110,6	108,5	98,7	97,8	99,9	102,3	103,4	103,6	104,2	103,4	102,8	102,0
	2013	101,9	100,9	100,2	99,7	99,2	98,8	97,8	97,1	96,6	96,5	96,2	
Cukier	2010	99,5	94,1	81,6	76,3	75,9	77,3	98,9	86,3	98,7	101,4	103,6	106,4
	2011	112,4	125,3	178,7	191,7	179,7	166,7	161,0	148,3	131,3	130,3	133,4	133,7
	2012	128,4	117,8	84,6	81,2	87,3	94,6	98,8	100,7	103,1	102,4	101,0	99,9
	2013	100,0	98,1	97,2	96,1	95,7	94,4	90,9	88,4	87,1	86,1	84,6	
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2010	103,5	102,9	102,6	102,4	102,2	102,3	102,0	102,0	102,5	102,8	102,7	103,1
	2011	103,8	103,6	104,3	104,5	105,0	104,2	104,1	104,3	103,9	104,3	104,8	104,6
	2012	104,1	104,3	103,9	104,0	103,6	104,3	104,0	103,8	103,8	103,4	102,8	102,4
	2013	101,7	101,3	101,0	100,8	100,5	100,2	101,1	101,1	101,0	100,8	100,6	
III. Średnia płaca ^a	2010	100,5	102,9	104,8	103,2	104,8	103,5	102,1	104,2	103,7	103,9	103,6	105,4
	2011	105,0	104,1	104,0	105,9	104,1	105,8	105,2	105,4	105,2	105,1	104,4	104,4
	2012	108,1	104,3	103,8	103,4	103,8	104,3	102,4	102,7	101,6	102,8	102,7	102,4
	2013	100,4	104,0	101,6	103,0	102,3	101,4	103,5	102,0	103,6	103,1	103,1	

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób

Źródło: Dane GUS.

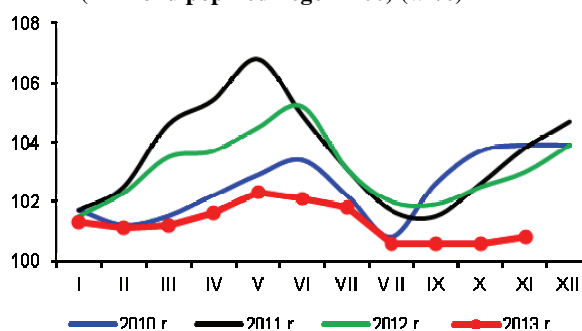
Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

Wyszczególnienie a – 2012 r. b – 2013 r.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
	w złotych												
Ryż – 1 kg	a	4,19	4,26	4,31	4,30	4,29	4,35	4,32	4,27	4,22	4,23	4,23	4,24
	b	4,27	4,27	4,25	4,25	4,19	4,16	4,12	4,08	4,08	4,07	4,03	
Chleb mieszany – 0,5 kg	a	2,25	2,25	2,25	2,26	2,26	2,26	2,26	2,26	2,25	2,25	2,25	2,25
	b	2,26	2,26	2,25	2,25	2,25	2,24	2,24	2,23	2,23	2,23	2,22	
Makaron – 250 g	a	2,24	2,26	2,26	2,26	2,27	2,28	2,28	2,28	2,27	2,27	2,29	2,28
	b	2,28	2,28	2,28	2,27	2,26	2,26	2,27	2,28	2,27	2,27	2,28	
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	2,32	2,35	2,35	2,34	2,36	2,37	2,38	2,39	2,39	2,37	2,41	2,38
	b	2,42	2,45	2,47	2,47	2,50	2,50	2,54	2,52	2,52	2,52	2,51	
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	24,24	24,75	25,09	25,38	25,47	25,48	25,49	25,52	25,81	25,96	26,03	26,18
	b	26,30	26,24	26,19	26,14	26,30	26,17	26,27	26,29	26,37	26,44	26,58	
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	32,21	32,57	32,65	32,73	32,99	32,90	33,08	33,06	33,46	33,71	33,82	33,82
	b	33,97	33,78	33,56	33,60	33,49	33,44	33,29	33,09	33,30	33,42	33,35	
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – 1 kg	a	15,51	15,35	15,20	15,27	15,21	15,61	15,60	15,60	16,02	16,09	16,03	15,96
	b	15,84	15,27	15,16	15,21	15,13	15,16	15,47	15,62	16,06	15,73	15,57	
Kurczę patroszone – 1 kg	a	7,08	7,42	7,49	7,52	7,60	8,01	7,89	7,85	7,81	7,60	7,41	7,18
	b	7,33	7,29	7,67	7,66	7,64	7,85	8,08	7,96	7,94	7,28	6,95	
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	22,94	23,01	23,13	23,15	23,35	23,43	23,55	23,41	23,67	23,73	23,92	23,88
	b	23,92	23,78	23,77	23,78	23,80	23,80	24,09	24,18	24,36	24,62	24,50	
Kielbasa „Toruńska” – 1kg	a	15,35	15,42	15,42	15,33	15,38	15,44	15,67	15,67	15,72	15,95	16,09	16,10
	b	16,07	16,04	16,11	15,99	15,87	16,11	15,85	15,93	16,08	16,11	15,97	
Filety mrożone z morszczuka, niepanierowane, na wagę – 1 kg	a	20,87	21,20	21,38	21,41	21,54	21,49	21,49	21,49	21,51	21,56	21,53	21,55
	b	21,60	21,63	21,77	21,82	21,73	21,81	21,82	21,91	22,02	22,08	21,87	
Mleko 3,2-3,5% tł., sterylizowane (UHT), w kartonie – 1 l	a	2,80	2,79	2,80	2,79	2,80	2,79	2,77	2,76	2,75	2,76	2,75	2,73
	b	2,72	2,76	2,75	2,76	2,76	2,76	2,79	2,79	2,84	2,89	2,91	
Jogurt naturalny – 150 g	a	1,02	1,02	1,02	1,02	1,01	1,00	1,00	1,00	1,00	1,22	1,22	1,01
	b	1,01	1,01	1,01	1,01	1,00	1,00	1,00	1,00	1,01	1,01	1,02	
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	a	12,74	12,73	12,70	12,72	12,78	12,77	12,78	12,80	12,83	12,76	12,80	12,76
	b	12,85	12,84	12,85	12,91	12,92	12,91	12,92	12,94	13,09	13,18	13,12	
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	19,59	19,71	19,90	19,70	19,62	19,39	19,25	19,10	19,13	19,42	19,50	19,87
	b	20,03	20,05	20,01	20,06	20,25	20,35	20,71	21,02	21,52	22,11	22,59	
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 500g	a	5,56	5,59	5,65	5,66	5,69	5,69	5,66	5,69	5,64	5,68	5,69	5,70
	b	5,77	5,76	5,71	5,77	5,76	5,77	5,83	5,85	5,91	5,97	6,09	
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,49	0,50	0,64	0,71	0,66	0,63	0,61	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60
	b	0,60	0,60	0,59	0,58	0,57	0,55	0,55	0,54	0,54	0,53	0,53	
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	4,64	4,64	4,54	4,44	4,31	4,18	4,15	4,07	4,08	4,21	4,21	4,29
	b	4,36	4,35	4,31	4,31	4,34	4,41	4,45	4,54	4,62	4,67	4,70	
Margaryna do smarowania pieczywa (np. „Rama”) – 400 g	a	4,00	3,96	3,99	3,95	3,95	3,92	3,95	3,96	3,93	3,96	3,95	3,94
	b	3,96	4,00	4,02	4,08	4,08	4,06	4,08	4,07	4,11	4,12	4,09	
Olej rzepakowy krajowy – 1l	a	6,89	6,87	6,92	6,92	6,94	7,01	7,04	7,04	7,04	7,05	7,01	6,98
	b	7,01	6,95	6,90	6,90	6,90	6,86	6,92	6,91	6,91	6,84	6,72	
Śłonina – 1 kg	a	6,60	6,71	6,72	6,74	6,73	6,83	6,88	6,91	7,08	7,21	7,27	7,23
	b	7,19	7,17	7,14	7,03	6,87	6,85	6,83	6,89	7,04	7,03	6,99	
Smalec bez dodatków – 250 g	a	1,96	1,98	1,99	1,98	1,98	1,98	1,97	1,98	1,99	2,02	2,03	2,04
	b	2,03	1,99	1,99	1,98	1,96	1,96	1,95	1,95	1,97	1,97	1,98	
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	3,95	3,96	3,96	3,98	3,97	3,97	3,97	3,96	3,98	3,97	3,96	3,93
	b	3,92	3,86	3,83	3,81	3,78	3,72	3,57	3,46	3,41	3,35	3,28	
Jabłka – 1 kg	a	2,55	2,69	2,90	3,00	3,12	3,72	4,23	3,48	2,68	2,40	2,34	2,38
	b	2,38	2,40	2,42	2,51	3,02	3,62	3,93	3,91	3,11	2,72	2,66	

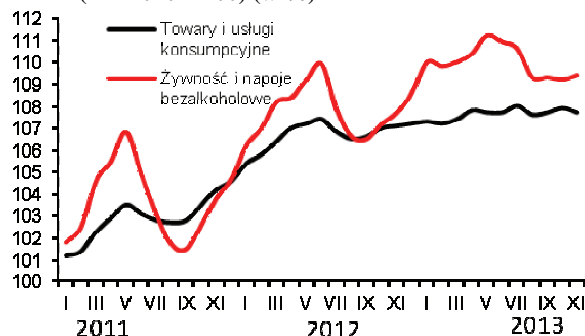
Źródło: Dane GUS

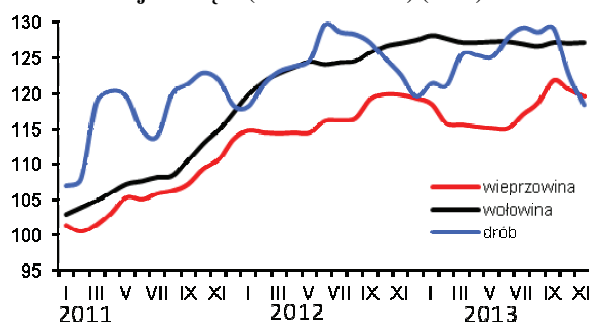
Rys. 1. Wskaźniki cen detalicznych żywności i napojów (XII roku poprzedniego = 100) (w %)

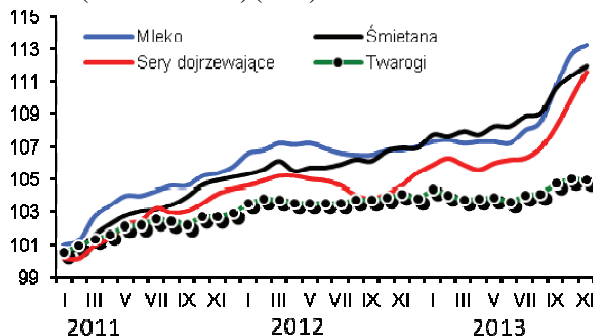
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2010 = 100) (w %)

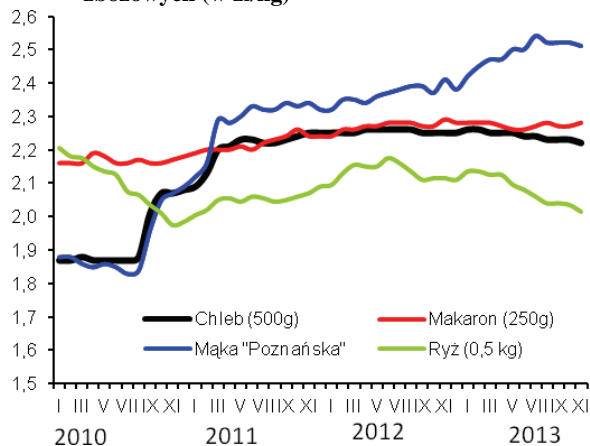
Rys. 3. Dynamika cen detalicznych wybranych rodzajów mięsa (XII 2010 = 100) (w %)

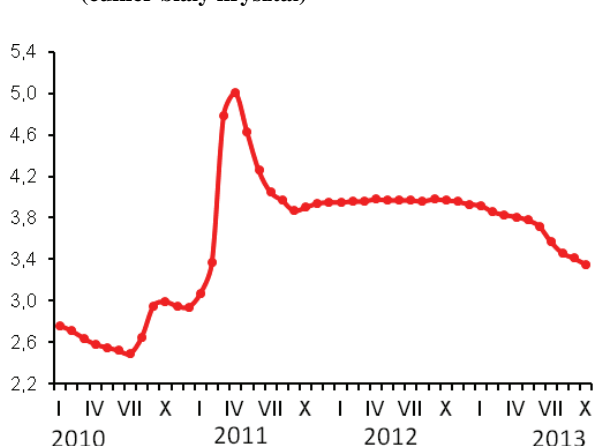
Rys. 4. Dynamika cen detalicznych nabiału (XII 2010 = 100) (w %)

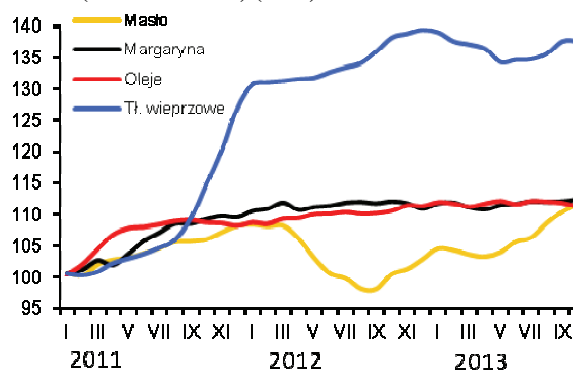
Rys. 5. Ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (w zł/kg)

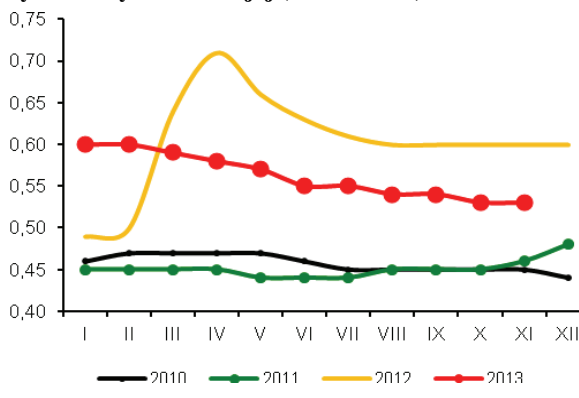
Rys. 6. Ceny detaliczne cukru w zł/kg (cukier biały kryształ)

Rys. 7. Dynamika cen detalicznych tłuszczów (XII 2010 = 100) (w %)

Rys. 8. Ceny detaliczne jaj (w zł za 1 szt.)

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

W listopadzie 2013 r. zmalał popyt na podstawowe środki produkcji dla rolnictwa. Wyraźnie potaniały nawozy mineralne oraz w mniejszym stopniu środki ochrony roślin, natomiast zmiany średnich cen pozostałych środków produkcji były niewielkie. Poprawiły się relacje cen środków produkcji dla rolnictwa do cen zbóż.

W listopadzie 2013 r. popyt na nawozy mineralne był niewielki, co skutkowało dalszym spadkiem ich cen (średnio o 1,9%). Najbardziej obniżono cenę polifoski (o 3,0%) oraz superfosfatu potrójnego (o 2,8%). Ceny nawozów mineralnych w listopadzie 2013 r. r. były średnio o 4,4% niższe niż przed rokiem, przy czym najbardziej zmalała cena fosforanu amonu (o 7,9%), soli potasowej (o 7,0%) oraz saletrzaku (o 5,5%).

Systematyczny spadek cen nawozów mineralnych w ostatnich miesiącach jest następstwem małego popytu, na co wpływ mają niskie ceny zbóż, które decydują o niekorzystnych wzajemnych relacjach. Dodatkowo wyraźnie maleją ceny nawozów na światowych rynkach, co przyczynia się do spadku cen nawozów importowanych. Obniżkom cen nawozów na rynku krajowym sprzyjają również wysokie stany zapasów magazynowych, które są znacząco wyższe niż rok temu o tej porze. W najbliższych miesiącach można oczekiwać dalszych obniżek cen nawozów mineralnych, ewentualnie ich stabilizacji w okresie zwiększonego popytu na początku nowego sezonu.

Malejące ceny nawozów mineralnych w listopadzie 2013 r., przy jednoczesnym wzroście cen pszenicy spowodowały, że poprawiły się ich wzajemne relacje. Na zakup 1 kg NPK należało przeznaczyć w listopadzie br. równowartość 5,5 kg pszenicy, tj. o 0,2 kg mniej niż w miesiącu poprzednim, ale o 1,1 kg więcej niż rok wcześniej. Relatywnie najtańszym nawozem mineralnym pozostała sól potasowa (równowartość 4,2 kg pszenicy), a najdroższym superfosfat prosty (7,0 kg pszenicy). Pogorszeniu uległy natomiast relacje cen nawozów do cen skupu trzody chlewnej. Na zakup 1 dt NPK w listopadzie 2013 r. należało przeznaczyć równowartość 74 kg żywca wieprzowego, o 2 kg więcej niż w miesiącu poprzednim, ale dokładnie tyle samo, co przed rokiem o tej porze.

Ceny nawozów wapniowych zmalały w listopadzie o kolejne 1,2%, ale były o 1,1% wyższe niż w analogicznym okresie poprzedniego roku.

Światowe ceny nawozów mineralnych od dwóch lat maleją, co sprzyja obniżkom cen na rynkach lokalnych, w tym również na rynku w Polsce. Obniżki cen wynikają głównie ze zmniejszonego popytu w Chinach i Indiach w warunkach systematycznie rosnącej podaży. Spadek cen nawozów potasowych ma dodatkowo związek z zakończeniem wieloletniej współpracy Rosji i Białorusi w eksporcie soli potasowej. Kraje te straciły dominującą pozycję w negocjacjach cenowych z odbiorcami i przyczyniły się do wzmocnienia konkurencji na rynku. Średnie obniżki światowych cen nawozów wyniosły w listopadzie

Aldon Zalewski

Arkadiusz Zalewski

2013 r. 2,2%¹, w tym sól potasowa² i fosforan amonu³ potaniały po 6,9%, superfosfat potrójny⁴ o 4,8%, a ceny mocznika⁵ wzrosły o 4,4%. W ciągu 12 miesięcy ceny nawozów mineralnych w handlu światowym spadły o 26%. Superfosfat potaniał w tym czasie o 34%, fosforan amonu o 33%, sól potasowa o 21%, a mocznik o 17%. Malejące ceny fosforanu amonu i superfosfatu skutkowały obniżeniem cen fosforytów (o 41%). W najbliższych miesiącach światowe ceny nawozów mineralnych prawdopodobnie będą nadal maleć, jednak dynamika spadków będzie coraz mniejsza.

Popyt na środki ochrony roślin w listopadzie 2013 r. był bardzo niski, jak co roku o tej porze. Skutkowało to spadkiem cen średnio o 0,4%. W relacji 12-miesięcznej ceny pestycydów wzrosły o 2,4%, w tym zaprawy nasienne podrożały o 14,3%.

Ceny pozostałych środków produkcji dla rolnictwa nie uległy większym zmianom w listopadzie 2013 r. W relacji 12-miesięcznej maszyny rolnicze podrożały średnio o 3,2%, a ceny bezpośrednich nośników energii i materiałów budowlanych zmalały odpowiednio o 2,1 i 0,2%.

Na światowych rynkach surowców energetycznych ceny zmalały w listopadzie średnio o 2,2%⁶, w tym ropa Brent o 2,7%. W ciągu 12 miesięcy ceny bezpośrednich nośników energii wzrosły o 1,1%, w tym ropa Brent podrożała o 1,4%, gaz ziemny⁷ o 0,1%, a węgiel kamienny⁸ potaniał o 2,3%.

1 Na podstawie indeksu zmian cen nawozów mineralnych obliczanego przez Bank Światowy

2 Notowania fob Vancouver

3 Notowania fob US Gulf

4 Notowania fob Tunis

5 Notowania fob Yuzhnyy

6 Na podstawie indeksu zmian cen energii obliczanego przez Bank Światowy

7 Na podstawie indeksu zmian cen gazu ziemnego obliczanego przez Bank Światowy

8 Notowania fob Richards Bay

Tab. 1. Ceny na rynku nawozów mineralnych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje 1 kg NPK do:	
		XI 2012	XII 2012	XI 2013	XI 2013 X 2013	XI 2013 XII 2012	XI 2013 XI 2012	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Saletrzak 28%N	dt	132,48	132,28	125,16	98,8	94,6	94,5	6,02	0,82
Saletra amonowa 34%N	..	146,08	147,00	141,68	98,9	96,4	97,0	5,62	0,76
Mocznik 46%N		176,36	176,88	172,40	98,5	97,5	97,8	5,05	0,69
Superfosfat prosty 20% P ₂ O ₅	..	105,2	104,96	103,88	98,5	99,0	98,7	7,00	0,95
Superfosfat potrójny 40% P ₂ O ₅	..	189,36	189,52	179,94	97,2	94,9	95,0	6,06	0,82
Fosforan amonu 18%N, 46% P ₂ O ₅	..	243,92	243,76	224,76	98,0	92,2	92,1	4,73	0,64
Sól potasowa 60% K ₂ O	..	201,32	199,96	187,24	97,7	93,6	93,0	4,21	0,57
Polifoska 8%N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	..	223,52	224,16	216,44	97,0	96,6	96,8	5,21	0,71
Wapno tlenkowe 60%CaO	..	76,46	76,63	77,32	98,8	100,9	101,1	1,74	0,24

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środka do:	
		XI 2012	XII 2012	XI 2013	XI 2013 X 2013	XI 2013 XII 2012	XI 2013 XI 2012	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Mospilan 20 SP	80 g	42,14	42,20	43,53	99,7	103,2	103,3	58,66	7,96
Dursban 480 EC	1 l	51,83	51,66	52,19	100,1	101,0	100,7	70,33	9,54
Decis Mega 50 EW	250 ml	32,34	32,50	33,84	99,6	104,1	104,6	45,60	6,19
Zaprawa nasienna „T75 DS/WS”	0,8 kg	31,93	31,96	36,49	100,1	114,2	114,3	49,17	6,67
Gwarant 500 SC	1 l	58,84	58,83	56,34	99,7	95,8	95,8	75,92	10,30
Miedzian 50 WP	1,5 kg	62,03	62,12	63,00	99,4	101,4	101,6	84,89	11,52
Roundup	1 l	34,05	33,70	33,58	99,1	99,6	98,6	45,25	6,14
Granstar Ultra SX 50 SG	40 g	41,60	41,62	42,02	100,6	101,0	101,0	56,62	7,68
Fusilade Forte	1 l	124,47	124,35	126,32	98,3	101,6	101,5	170,22	23,09
Chwastox Extra 300 SL	1 l	17,67	17,66	17,90	99,6	101,4	101,3	24,12	3,27
Środek gryzoniobójczy	1 kg	31,60	31,62	32,87	99,8	104,0	104,0	44,29	6,01

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny środków energii i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje nośników do:	
		XI 2012	XII 2012	XI 2013	XI 2013 X 2013	XI 2013 XII 2012	XI 2013 XI 2012	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Węgiel kamienny	t	803,51	802,08	794,35	100,6	99,0	98,9	1070,41	145,22
Koks opałowy	t	1281,13	1276,52	1163,94	99,6	91,2	90,9	1568,44	212,79
Benzyna „Euro Super” 95	1 l	5,62	5,53	5,37	97,1	97,1	95,6	7,24	0,98
Olej napędowy	1 l	5,70	5,64	5,46	97,7	96,8	95,8	7,36	1,00
Olej opałowy, Ekoterm Plus	1 l	4,06	3,98	3,86	98,7	97,0	95,1	5,20	0,71
Gaz propan-butan „LPG”	1 l	2,74	2,74	2,62	104,0	95,6	95,6	3,53	0,48
Olej silnikowy „Castrol Magnatec 10W/40”	1 l	34,72	34,70	34,58	99,9	99,7	99,6	46,60	6,32
Olej silnikowy „Lotos Mineral Control 15W/40”	1 l	16,90	16,92	17,30	100,2	102,2	102,4	23,31	3,16
Smar stały wielofunkcyjny	0,9 kg	14,61	14,69	15,14	100,1	103,1	103,6	20,40	2,77
Płyn do chłodnic „Petrygo”	1 l	12,20	12,23	12,31	100,1	100,7	100,9	16,59	2,25
Energia elektryczna	10 kWh	6,71	6,71	6,64	100,0	99,0	99,0	8,95	1,21

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny na rynku materiałów budowlanych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje materiałów budowlanych do:	
		XI 2012	XII 2012	XI 2013	XI 2013 X 2013	XI 2013 XII 2012	XI 2013 XI 2012	pszenicy kg	żyw. wiepr. kg
Cement	50 kg	22,84	22,84	22,6	99,8	98,9	98,9	30,45	4,13
Wapno	1 t	546,16	546,61	559,81	100,2	102,4	102,5	754,36	102,34
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	153,61	153,99	158,38	100,5	102,9	103,1	213,42	28,95
Stal płaska (płaskownik)	1 t	3663,43	3665,56	3508,99	99,9	95,7	95,8	4728,46	641,50
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	13,70	13,74	13,82	100,2	100,6	100,9	18,62	2,53
Dwuteownik gruby	1 t	3796,71	3792,63	3617,80	99,7	95,4	95,3	4875,08	661,39
Blacha dachowa	1 m ²	30,86	30,75	29,97	99,6	97,5	97,1	40,39	5,48
Tynk „Atlas”	25 kg	51,82	51,72	52,37	101,6	101,3	101,1	70,57	9,57
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	1,19	1,19	1,17	100,0	98,3	98,3	1,58	0,21
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklone	1 szt.	702,58	701,53	696,56	99,5	99,3	99,1	938,63	127,34
Tarcica iglasta, obrzynana	1 m ³	728,24	728,32	725,11	100,9	99,6	99,6	977,11	132,56
Płyta OSB3 18mm 1,25x1,5m	1 szt.	84,94	84,68	85,08	100,1	100,5	100,2	114,65	15,55
Okno drewniane szklone	1 szt.	1708,11	1707,74	1740,04	100,3	101,9	101,9	2344,75	318,11
Drzwi płytowe 2000x800 mm zew.	1 szt.	1552,26	1557,80	1607,45	99,8	103,2	103,6	2166,08	293,87

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

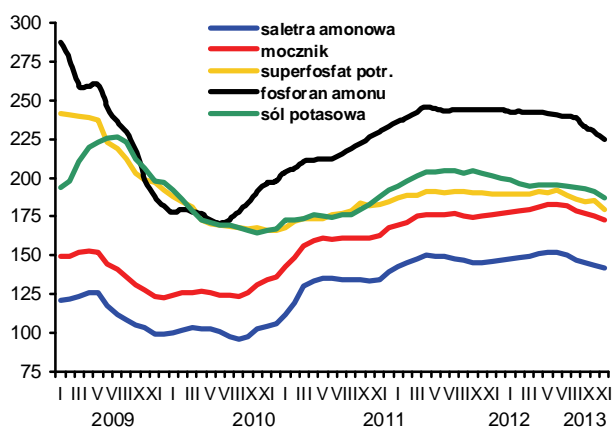
Tab. 5. Ceny jednostkowe maszyn i narzędzi rolniczych oraz relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środków mech. do:	
	XI 2012	XII 2012	XI 2013	XI 2013 X 2013	XI 2013 XII 2012	XI 2013 XI 2012	pszenicy dt	żyw. wiepr. dt
Kombajn zbożowy TC 5050	372920,8	373320,8	388280,9	100,0	104,0	104,1	5232,19	709,84
Kombajn do ziemniaków	76058,6	76058,6	77813,1	100,0	102,3	102,3	1048,55	142,25
Samochód dostawczy „Iveco”	99764,4	100008,3	99465,0	99,9	99,5	99,7	1340,32	181,84
Rozrzutnik obornika 2-osiowy	43876,2	43876,2	46044,4	99,6	104,9	104,9	620,46	84,18
Siewnik zbożowy 27 redlic	20962,2	20962,2	21766,9	99,9	103,8	103,8	293,31	39,79
Ciągnik „Ursus” POL-MOT 11024	151214,3	151214,3	153030,0	99,8	101,2	101,2	2062,12	279,76
Ciągnik 90 kW	183020,1	182918,5	189518,1	100,0	103,6	103,6	2553,81	346,47
Przyczepa do ciągnika samowładowca	36586,7	36586,7	37189,7	99,6	101,6	101,6	501,14	67,99
Kopaczka elewatorowa	14597,2	14597,2	14926,0	101,2	102,3	102,3	201,13	27,29
Agregat uprawowy do siewnika	16418,6	16418,6	16402,7	99,4	99,9	99,9	221,03	29,99
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	6842,8	6842,8	7017,6	100,1	102,6	102,6	94,56	12,83
Gleboğrafzarka „Freza 1,6”	5952,8	5960,6	6023,9	99,9	101,1	101,2	81,17	11,01
Prasa zbierająca wysokiego zgniotu	45266,6	46031,4	47854,0	100,1	104,0	105,7	644,85	87,48
Opryskiwacz 400 l	3807,3	3807,3	4537,4	99,6	119,2	119,2	61,14	8,29
Agregat uprawowy (kultywator i wał strun.)	7530,4	7555,2	7870,7	99,6	104,2	104,5	106,06	14,39
Rozsiewacz nawozów	1901,4	1901,5	1865,7	99,9	98,1	98,1	25,14	3,41
Sadzarka 2 rzędowa „Kora-2”	13696,3	13696,3	13862,7	100,0	101,2	101,2	186,80	25,34
Plug 4 skibowy	11402,2	11308,0	11400,4	98,3	100,8	100,0	153,62	20,84
Kultywator 2,1-2,8 m	3333,8	3359,7	3670,9	99,3	109,3	110,1	49,47	6,71
Dojarka 2 konwie ^a	8392,9	8392,9	8056,0	100,4	96,0	96,0	108,56	53,70
Dojarka z rurociągiem ^a	39925,8	39925,8	42353,7	100,0	106,1	106,1	570,73	282,30
Schładzarka do mleka 500 l ^a	16863,0	16863,0	17386,4	100,2	103,1	103,1	234,29	115,89

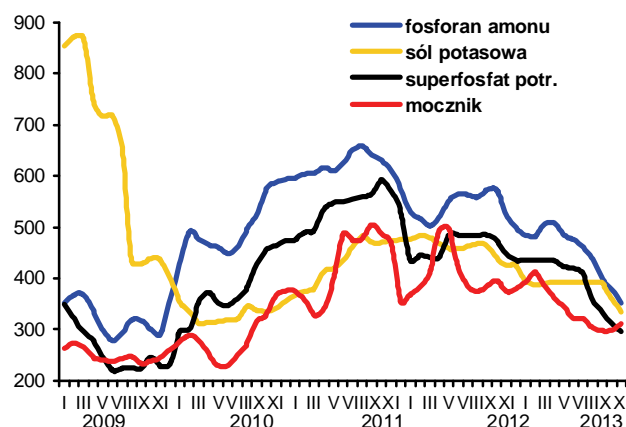
^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl.

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

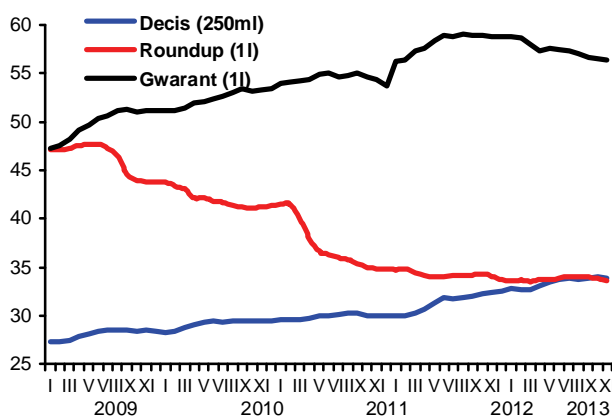
Rys. 1. Ceny wybranych nawozów mineralnych (zł/dt)

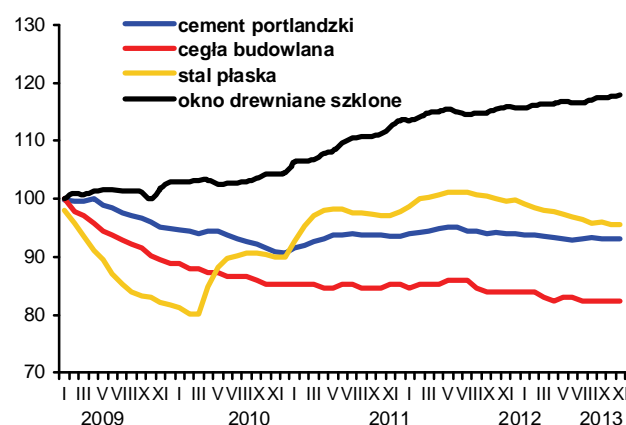
Rys. 2. Ceny nawozów mineralnych na światowych rynkach (USD/t) według danych Banku Światowego

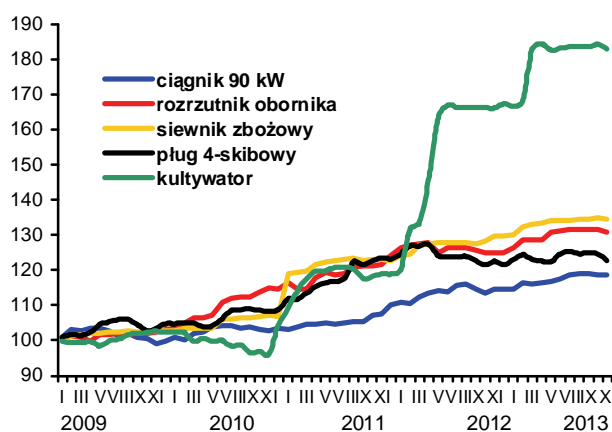
Rys. 3. Ceny wybranych środków ochrony roślin (zł)

Rys. 4. Dynamika cen wybranych materiałów budowlanych (XII 2008=100)

Rys. 5. Dynamika cen wybranych maszyn rolniczych (XII 2008=100)

Rys. 6. Ceny oleju napędowego i benzyny E95 w Polsce oraz światowe ceny ropy naftowej

